

T.C.
Marmara Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Ana Bilim Dalı
Spor Eğitimi Bilim Dalı

**İLKÖĞRETİM OKULLARINDA OKUYAN VE VOLEYBOL
SPORCUSU OLMAYI SEÇEN ÖĞRENCİLERİN BU
SEÇİMLERİNDEKİ NEDENLER VE OKUL, AİLE, TOPLUM
FAKTÖRLERİNİN ETKİSİ**

Yüksek Lisans Tezi

Seher ASLAN ESEN

İstanbul, 2010

T.C.
Marmara Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Ana Bilim Dalı
Spor Eğitimi Bilim Dalı

**İLKÖĞRETİM OKULLARINDA OKUYAN VE VOLEYBOL
SPORCUSU OLMAYI SEÇEN ÖĞRENCİLERİN BU
SEÇİMLERİNDEKİ NEDENLER VE OKUL, AİLE, TOPLUM
FAKTÖRLERİNİN ETKİSİ**

Yüksek Lisans Tezi

Seher ASLAN ESEN

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Ali ÖZARBOY

İstanbul, 2010

T.C.
Marmara Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Ana Bilim Dalı
Spor Eğitimi Bilim Dalı

Seher ASLAN ESEN tarafından hazırlanan **İLKÖĞRETİM OKULLARINDA OKUYAN VE VOLEYBOL SPORCUSU OLMAYI SEÇEN ÖĞRENCİLERİN BU SEÇİMLERİNDEKİ NEDENLER VE OKUL, AİLE, TOPLUM FAKTÖRLERİNİN ETKİSİ** konulu bu çalışma, *01. Mart 2010* tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

İmzalar

Danışman : Yrd. Doç. Dr. Ali ÖZARBOY

Üye : Yrd. Doç. Dr. Şinasi ÜNAL

Üye : Yrd. Doç. Dr. Ali KIZILET

ÖNSÖZ

Tezimi yaparken bana yol gösteren, bilgi ve deneyimlerini esirgemeyen değerli danışmanım Yrd. Doç.Dr. Ali ÖZARBOY'a, istatistik veri girişlerimde bana yol gösteren sevgili Yrd.Doç.Dr. Cengiz KARAGÖZOĞLU'na, SPSS analiz işlemleri gerçekleştiren ve yorumlamaya yardımcı olan değerli sayın hocam Abdurrahman KEPOĞLU'na ve tüm birlikteliğimiz boyunca maddi ve manevi destekleriyle her zaman yanımda olan canım eşim Gülendağ ESEN'e, tezimi hazırlarken ihmal etmek zorunda kaldığım biricik kızım Doğa'ya sabrından dolayı saygılarımı sunar, teşekkür ederim.

Ayrıca bu çalışmada anketi yanıtlayan tüm öğrencilere ve sporculara teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	i
TABLO DİZİNİ	v
ÖZET	ix
ABSTRACT.....	xi

BÖLÜM I GİRİŞ

1.1. PROBLEM	5
1.2. ALT PROBLEM	5
1.3. ÇALIŞMANIN AMACI	5
1.4. HIPOTEZLER	6
1.5. ÖNEM	6
1.6. VARSAYIMLAR	6
1.7. SINIRLILIKLARI.....	7

BÖLÜM II İLGİLİ ALAN

2.1. EĞİTİM	7
2.2. BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR	8
2.2.1. Spor ve Eğitim İlişkisi	13
2.2.2. Spor Yapmayı Etkileyen Faktörler	14
2.2.2.1. Nüfus	14
2.2.2.2. Ekonomik Yapı	15
2.2.2.3. Sanayileşme ve Şehirleşme.....	16
2.2.2.4. Kültürel Yapı	16
2.2.2.5. Din	18
2.2.2.6. Kitle İletişim Araçları	19
2.2.2.7. Eğitim	20
2.2.2.8. Sosyal Çevre	21
2.3. ÇOCUKLARDA SPORUN TEMEL İLKELERİ	23
2.4. SPORDA REHBERLİK VE YÖNLENDİRME	25
2.5. AİLE	29
2.6. AİLE VE SPORA YÖNLENDİRME	33
2.6.1. Spora Yönlendirme ve Aile Ekonomisi	36
2.6.2. Spora Yönelme ve Cinsiyet.....	37
2.7. OKUL	38
2.8. OKUL VE SPORA YÖNLENDİRME	39
2.8.1. Tesis Araç ve Gereçleri	40

2.8.2. Öğretmen	41
2.8.3. Ders Dışı Sportif Etkinlikler	42
2.9. VOLEYBOL OYUNU	44

BÖLÜM III YÖNTEM

3.1. ARAŞTIRMA MODELİ.....	46
3.2. EVREN	46
3.3. ÖRNEKLEM	47
3.3. VERİLERİN TOPLANMASI VE ANALİZİ	47
3.4. VERİLERİN ÇÖZÜMLENMESİ.....	47

BÖLÜM IV BULGULAR

4.1. Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet durumuna ilişkin bulgular	48
4.2. Araştırmaya katılan öğrencilerin kaçınıcı sınıfta okuduğuna ilişkin bulgular	48
4.3. Araştırmaya katılan öğrencilerin okul türüne ilişkin bulgular	49
4.4. Araştırmaya katılan öğrencilerin annelerinin öğrenim durumuna ilişkin bulgular	49
4.5. Araştırmaya katılan öğrencilerin babalarının öğrenim durumuna ilişkin bulgular	50
4.6. Araştırmaya katılan öğrencilerin ortalama aylık gelirlerine ilişkin bulgular	50
4.7. Araştırmaya katılan öğrencilerin babalarının mesleğine ilişkin bulgular	51
4.8. Araştırmaya katılan öğrencilerin babalarının öğrenim durumuna ilişkin bulgular	51
4.9. Araştırmaya katılan öğrencilerin voleybol branşına ilk olarak nerede başladığına ilişkin bulgular	52
4.10. Araştırmaya katılan öğrencilerin ailesinde kendisinden başka spor yapan var mı durumuna ilişkin bulgular	52
4.11. Öğrencilerin voleybol branşı seçiminde en çok kimin katkısı olduğuna ilişkin bulgular	53
4.12. Öğrencilerin voleybol branşına yönelmelerinde aile bireylerinin dışında en çok kimin etkisi olduğuna ilişkin bulgular	53
4.13. Öğrencilerin ailelerinin spor yapmalarına olumlu olarak desteklemesine ilişkin bulgular	54
4.14. Öğrencilerin evlerinde spor ile ilgili “gazete, dergi, TV.” Yayınlarının takip edilip edilmemesine ilişkin bulgular	54
4.15. Öğrencilerin aileleri, yaptıkları sporun derslerini olumsuz etkilediğini düşünmesine ilişkin bulgular	55
4.16. Öğrencilerin oturduğu çevrede spor yapabileceği hangi sahaların olduğuna ilişkin bulgular	55

4.17. Öğrencilerin oturduğu çevrede bulunan sahaları hangi sıklıkla kullandığına ilişkin bulgular	55
4.18. Öğrencilerin okullarındaki spor etkinliklerinin derecesine ilişkin bulgular	56
4.19. Öğrencilerin okullarında voleybol branşıyla ilgili yeterli saha ve malzeme mevcutluğuna ilişkin bulgular	56
4.20. Öğrencilerin okullarındaki spor takımlarının başarısı ve sporcuya verilen önem derecesine ilişkin bulgular	57
4.21. Öğrencilerin voleybol branşı ile ilgili herhangi bir kulüpte lisanslı olarak oynayıp oynamasına ilişkin bulgular	57
4.22. Öğrencilerin voleybol sporu ile ilgili gelecekteki hedeflerine ilişkin bulgular	58
4.23. Öğrencilerin ilköğretimden sonra gitmek istedikleri okul türüne ilişkin bulgular	58

BÖLÜM V

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. TARTIŞMA VE SONUÇ	101
5.2. ÖNERİLER	104
KAYNAKÇA.....	105
EKLER	111
ÖZGEÇMİŞ.....	116

TABLO DİZİNİ

Tablo 1.	Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet durumuna ilişkin bulgular	48
Tablo 2.	Araştırmaya katılan öğrencilerin kaçınıcı sınıfta okuduğuna ilişkin bulgular	48
Tablo 3.	Araştırmaya katılan öğrencilerin okul türüne ilişkin bulgular	49
Tablo 4.	Araştırmaya katılan öğrencilerin annelerinin öğrenim durumuna ilişkin Bulgular	49
Tablo 5.	Araştırmaya katılan öğrencilerin babalarının öğrenim durumuna ilişkin Bulgular	50
Tablo 6.	Araştırmaya katılan öğrencilerin ortalama aylık gelirlerine ilişkin bulgular	50
Tablo 7	Araştırmaya katılan öğrencilerin babalarının mesleğine ilişkin bulgular	51
Tablo 8.	Araştırmaya katılan öğrencilerin annelerinin mesleğine ilişkin bulgular	51
Tablo 9.	Araştırmaya katılan öğrencilerin voleybol branşına ilk olarak nerede başladığına ilişkin bulgular	52
Tablo 10.	Araştırmaya katılan öğrencilerin ailesinde kendisinden başka spor yapan var mı durumuna ilişkin bulgular	52
Tablo 11.	Öğrencilerin voleybol branşı seçiminde en çok kimin katkısı olduğuna ilişkin bulgular	53
Tablo 12.	Öğrencilerin voleybol branşına yönelmelerinde aile bireylerinin dışında en çok kimin etkisi olduğuna ilişkin bulgular	53
Tablo 13.	Öğrencilerin ailelerinin spor yapmalarına olumlu olarak desteklemesine ilişkin bulgular.....	54
Tablo14.	Öğrencilerin evlerinde spor ile ilgili “gazete, dergi, TV.” Yayınlarının takip edilip edilmemesine ilişkin bulgular.....	54
Tablo 15.	Öğrencilerin aileleri, yaptıkları sporun derslerini olumsuz etkilediğini düşünmesine ilişkin bulgular	55
Tablo 16.	Öğrencilerin oturduğu çevrede spor yapabileceği hangi sahaların olduğuna ilişkin bulgular	55
Tablo 17.	Öğrencilerin oturduğu çevrede bulunan sahaları hangi sıklıkla kullandığına ilişkin bulgular	55
Tablo 18.	Öğrencilerin okullarındaki spor etkinliklerinin derecesine ilişkin bulgular	56
Tablo 19.	Öğrencilerin okullarında voleybol branşıyla ilgili yeterli saha ve malzeme mevcutluğuna ilişkin bulgular	56
Tablo 20.	Öğrencilerin okullarındaki spor takımlarının başarısı ve sporcuya verilen önem derecesine ilişkin bulgular	57
Tablo 21.	Öğrencilerin voleybol branşı ile ilgili herhangi bir kulüpte lisanslı olarak oynayıp oynamasına ilişkin bulgular	57
Tablo 22.	Öğrencilerin voleybol sporu ile ilgili gelecekteki hedeflerine ilişkin Bulgular	58
Tablo 23.	Öğrencilerin ilköğretimden sonra gitmek istedikleri okul türüne ilişkin Bulgular	58

Tablo 24. Okulunuzun Türü İle Ortalama Aylık Gelir Arasındaki İlişki.....	59
Tablo 25. Okulunuzun Türü Ve Voleybol Branşına İlk Olarak Nerede Başlandığının Arasındaki İlişki	60
Tablo 26. Okulunuzun Türü Ve Ailenizde Sizden Başka Spor Yapan Var Mı Arasındaki İlişki	61
Tablo 27: Okulunuzun Türü Ve Voleybol Branşını Seçiminizde En Çok Kimin Katkısı Olmuştur Arasındaki İlişki.....	62
Tablo 28. Okulunuzun Türü Ve Evinizde Spor İle İlgili "Gazete, Dergi, TV." Yayınları Takip Edilir Mi Arasındaki İlişki	63
Tablo 29. Okulunuzun Türü Ve Aileniz Yaptığınız Sporun Derslerinizi Olumsuz Etkilediğini Düşünür Mü Arasındaki İlişki	64
Tablo 30. Okulunuzun Türü Ve Oturduğunuz Çevrede Spor Yapabileceğiniz Sahaların Hangisi Olduğu Arasındaki İlişki	65
Tablo 31. Okulunuzun Türü Ve Bu Sahaları Hangi Sıklıkla Kullanıyorsunuz Arasındaki İlişki	66
Tablo 32. Okulunuzun türü ve Okulunuzda spor etkinlikleri ne derecededir arasındaki ilişki	67
Tablo 33. Okulunuzun Türü Ve Okulunuzda Voleybol Branşınızla İlgili Yeterli Saha Ve Malzeme Mevcut Mudur Arasındaki İlişki	68
Tablo 34. Okulunuzun Türü Ve Okulunuzda Spor Takımlarının Başarısı Ve Sporcuya Verilen Önem Ne Derecededir Arasındaki İlişki.....	69
Tablo 35. Okulunuzun Türü Ve Voleybol Branşı İle İlgili Herhangi Bir Kulüpte Lisanslı Olarak Oynuyor Musunuz Arasındaki İlişki	70
Tablo 36. Okulunuzun türü ve Voleybol Sporu ile ilgili gelecekteki hedefiniz nedir arasındaki ilişki	71
Tablo 37. Okulunuzun Türü Ve İlköğretimden Sonra Gitmek İstedığınız Okul Türü Nedir Arasındaki İlişki.....	72
Tablo 38. Ailenin Çocuklarına Voleybol Sporu Yapmalarına Olumlu Olarak Destekleyip Desteklememesine İlişkin Bulgular	73
Tablo 39. Sporcu Öğrencilerin Ailelerinin Spor Yapmalarına Karşı Tutumu ile Öğrencilerin Kaçınıcı Sınıfta Okuduklarına İlişkin Bulgular	74
Tablo 40. Aileniz spor yapmanızı olumlu olarak destekler mi ve Annenizin öğrenim durumu nedir arasındaki ilişki	75
Tablo 41. Aileniz spor yapmanızı olumlu olarak destekler mi ve Babanızın öğrenim durumu nedir arasındaki ilişki	76
Tablo 42. Aileniz spor yapmanızı olumlu olarak destekler mi ve Ortalama aylık gelirin ne kadardır arasındaki ilişki.....	77
Tablo 43. Aileniz Spor Yapmanızı Olumlu Olarak Destekler Mi Ve Voleybol Branşına İlk Olarak Nerede Başladınız Arasındaki İlişki.....	78
Tablo 44. Aileniz Spor Yapmanızı Olumlu Olarak Destekler Mi Ve Ailenizde Sizden Başka Spor Yapan Var Mı Arasındaki İlişki.....	79
Tablo 45. Aileniz Spor Yapmanızı Olumlu Olarak Destekler Mi Ve Voleybol Branşını Seçiminizde En Çok Kimin Katkısı Olmuştur Arasındaki İlişki.....	80
Tablo 46. Aileniz Spor Yapmanızı Olumlu Olarak Destekler Mi Ve Evinizde Spor İle İlgili "Gazete, Dergi, TV." Yayınları Takip Edilir Mi Arasındaki İlişki.....	81

Tablo 47. Aileniz Spor Yapmanızı Olumlu Olarak Destekler Mi Ve Aileniz Yaptığınız Voleybol Sporun Derslerinizi Olumsuz Etkilediğini Düşünür Mü Arasındaki İlişki	82
Tablo 48. Aileniz Voleybol Sporunu Yapmanızı Olumlu Olarak Destekler Mi Ve Oturduğunuz Çevrede Spor Yapabileceğiniz Sahalar Hangileridir Arasındaki İlişki	83
Tablo 49. Aileniz Voleybol Sporunu Yapmanızı Olumlu Olarak Destekler Mi Ve Bu Sahaları Hangi Sıklıkla Kullanıyorsunuz Arasındaki İlişki	84
Tablo 50. Aileniz Voleybol Sporunu Yapmanızı Olumlu Olarak Destekler Mi Ve Okulunuzda Spor Etkinlikleri Ne Derecededir Arasındaki İlişki	85
Tablo 51. Aileniz Voleybol Sporunu Yapmanızı Olumlu Olarak Destekler Mi Ve Okulunuzda Voleybol Branşınızla İlgili Yeterli Saha Ve Malzeme Mevcut Mudur Arasındaki İlişki.....	86
Tablo 52. Aileniz Voleybol Sporunu Yapmanızı Olumlu Olarak Destekler Mi Ve Okulunuzda Spor Takımlarının Başarısı Ve Sporcuya Verilen Önem Ne Derecededir Arasındaki İlişki.....	87
Tablo 53. Aileniz Voleybol Sporunu Yapmanızı Olumlu Olarak Destekler Mi Ve Voleybol Branşı İle İlgili Herhangi Bir Kulüpte Lisanslı Olarak Oynuyor Musunuz Arasındaki İlişki.....	88
Tablo 54. Aileniz Voleybol Sporunu Yapmanızı Olumlu Olarak Destekler Mi Ve Voleybol Sporuna İle İlgili Gelecekteki Hedefiniz Nedir Arasındaki İlişki.....	89
Tablo 55. Aileniz Voleybol Sporunu Yapmanızı Olumlu Olarak Destekler Mi Ve İlköğretimden Sonra Gitmek İsteddiğiniz Okul Türü Nedir Arasındaki İlişki.....	90
Tablo 56. Voleybol Branşına Yönelmenizde Aile Bireylerinin Dışında En Çok Kimin Etkisi Olmuştur İlişki	91
Tablo 57. Voleybol Branşına Yönelmenizde Aile Bireylerinin Dışında En Çok Kimin Etkisi Olmuştur Ve Kaçınıcı Sınıfta Okuyorsunuz Arasındaki İlişki.....	92
Tablo 58. Voleybol Branşına Yönelmenizde Aile Bireylerinin Dışında En Çok Kimin Etkisi Olmuştur Ve Voleybol Branşına İlk Olarak Nerede Başladınız Arasındaki İlişki	93
Tablo 59. Voleybol Branşına Yönelmenizde Aile Bireylerinin Dışında En Çok Kimin Etkisi Olmuştur? Ve Voleybol Branşını Seçiminizde En Çok Kimin Katkısı Olmuştur Arasındaki İlişki.....	94
Tablo 60. Voleybol Branşına Yönelmenizde Aile Bireylerinin Dışında En Çok Kimin Etkisi Olmuştur Ve Okulunuzda Spor Etkinlikleri Ne Derecededir Arasındaki İlişki	95
Tablo 61. Voleybol Branşına Yönelmenizde Aile Bireylerinin Dışında En Çok Kimin Etkisi Olmuştur Ve Okulunuzda Voleybol Branşınızla İlgili Yeterli Saha Ve Malzeme Mevcut Mudur Arasındaki İlişki	96
Tablo 62. Voleybol Branşına Yönelmenizde Aile Bireylerinin Dışında En Çok Kimin Etkisi Olmuştur Ve Okulunuzda Spor Takımlarının Başarısı Ve Sporcuya Verilen Önem Ne Derecededir Arasındaki İlişki	97

Tablo 63. Voleybol Branşına Yönelmenizde Aile Bireylerinin Dışında En Çok Kimin Etkisi Olmuştur Ve Voleybol Branşı İle İlgili Herhangi Bir Kulüpte Lisanslı Olarak Oynuyor Musunuz Arasındaki İlişki.....	98
Tablo 64. Voleybol Branşına Yönelmenizde Aile Bireylerinin Dışında En Çok Kimin Etkisi Olmuştur Ve Voleybol Sporuna İle İlgili Gelecekteki Hedefiniz Nedir Arasındaki İlişki.....	99
Tablo 65. Voleybol Branşına Yönelmenizde Aile Bireylerinin Dışında En Çok Kimin Etkisi Olmuştur Ve İlköğretimden Sonra Gitmek İstedığınız Okul Türü Nedir Arasındaki İlişki	100

ÖZET

İLKÖĞRETİM OKULLARINDA OKUYAN VE VOLEYBOL SPORCUSU OLMAYI SEÇEN ÖĞRENCİLERİN BU SEÇİMLERİNDEKİ NEDENLER VE OKUL, AİLE, TOPLUM FAKTÖRLERİNİN ETKİSİ

Gelecekte toplumda sorumluluk yüklenecek yetişkinlerin iyi alışkanlıklar edinmesinde gerek bireyler arası gerek toplumlar arası iyi ilişkiler kurulmasında çocukluktan başlayan sporun büyük bir önemi vardır. Çocukların ilkokuldan itibaren sportif faaliyetlere yönlendirilmesi, iyi alışkanlığın yerleştirilmesinde büyük önem taşır.

Sporun ve sporcunun toplumda hak ettiği konuma ulaşması öncelikle spor olgusu içinde geniş bir araştırma yapılmasına, spora başlama ve başarıyı olumsuz yönde etkileyen faktörlerin belirlenerek ortadan kaldırılmasına bağlıdır. Temel eğitim döneminde çocuğun sportif gelecekteki başarı durumunun sınırlarını belirlemektedir.

Çalışmanın amacı ilköğretim okullarında okuyan ve voleybol sporcusu olmayı seçen öğrencilerin bu seçimlerindeki nedenler ve okul, aile, toplum faktörlerinin etkisini belirlemektir.

Araştırma grubunu ilköğretim okullarında okuyan 4., 5., 6., 7., 8.sınıflarda okuyan, kız-erkek sporcu öğrenciler oluşturmaktadır.

Araştırmada tarama (survey) modeli kullanılarak veri toplama amacıyla anket uygulanmıştır. 23 soruluk ankete 1000 öğrenci cevap vermiştir.

İstatistiki çözümler için SPSS 15.0 (statistical packet for the social science) programından yararlanılmıştır.

Yapılan çalışmada ailenin eğitim ve gelir düzeyinin, ailede sporcu varlığının, çocuğun spor yapması üzerinde etkili olduğu, özellikle ailenin voleybol branşına ilgisinin çocuğun voleybol sporunu yapmasına karşı tutumunu olumlu etkilediği belirlenmiştir. İlköğretim okullarındaki spor malzeme ve tesis yetersizliğinin öğrenciyi spordan uzaklaştırdığı, okulun spora karşı olumlu tutumunun öğrencinin spora karşı ilgisine arttırdığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelime: Spor, voleybol, okul, aile, yönlendirme.

ABSTRACT

THE CAUSES BEHIND THE CHOICES OF STUDENTS IN PRIMARY SCHOOLS CHOOSE TO BE VOLLEYBALL PLAYERS AND THE EFFECTS OF SCHOOL, FAMILY AND SOCIAL FACTORS

Sport which is started from childhood has got a big importance for taking good habits and getting good relationships both between individuals and society for the adults who will have responsibility in the society. Directing students towards sports activities is really important for appropriating good habits.

Sport's and Sportman's reaching a good location in society firstly connects to a vast researching in sport and eliminating the factors which affect the success in negative ways.

The aim of the study is determining the reason of the decision of elementary school students, who have chosen to become a volleyball player and to gain an insight about how they are effected by school, family and society factors in their decision making process.

Girl – Boy athlete students who still do different sports activities in their elementary education 4th, 5th, 6th, 7th, 8th grades constitute the group of research.

A poll has been carried out for the purpose of getting data by using survey model in research. One thousand students answered the survey which has got 23 questions.

SPSS 15.0 (Statistical Paket for the Social Science) has been used for statistics solution.

In addition to these, it is stated that increase in physical education activities in elementary schools and application of activities, improvement of the sports

environment of students and the favorable attitude of the school administration have a positive affect on the interest level of the students on their sports decisions.

Keywords: Sport, Volleyball, School, Family, Direction.

BÖLÜM I

GİRİŞ

Hareket bir bütün olarak gelişmenin topluma en iyi şekilde uyum sağlayabilmenin merkezidir. Bedensel ve zihinsel özelliklerin birbirinden ayrı tutulmadan bir bütünlük içinde ele alınması gerekmektedir. Bu etkileşim, iletişim ve döngü yaşam boyu devam edecektir. Tüm bu verilere bağlı olarak spor yapmaya yönelik hareket etme yeteneğinin geliştirilmesi çocuğun genel gelişimine en büyük katkıyı sağlayabilecektir (Koç, 1994; 26).

Spor yapan açısından kazanmaya dönük teknik ve fiziksel bir çaba, izleyen açısından yarışmaya dayalı estetik bir süreç; toplum genelinde oluşturulan bütün içinde de yerine göre o toplumun çelişki ve özelliklerini olduğu gibi yansıtan bir ayna, yerine göre onu yönlendirebilen etkili bir araç ama son tahlilde önemli bir toplumsal kurumdur (Fişek, 1980; 34).

Beden eğitimi; oyun, cimnastik ve spor gibi eğitici bütün bedensel etkinlikleri içeren genel bir kavram olup bedensel etkinlikler içinde ve bedensel etkinlikler aracılığı ile gerçekleştirilen eğitimidir (Özmen, 1999; 26).

Sporu eğitim ile ilişkilendirirken beden eğitimi kavramı ile beraber düşünmek doğru bir yaklaşım olur. Beden eğitimi ve spor, çağdaş eğitim anlayışı içinde birbirini tamamlayan olgulardır (Yetim, 2005; 142). Beden eğitimi ve spor genel olarak ferdi yönden insan sağlığı karakter gelişimi morali ve verimliliği, milli yönden sağlam güçlü ortak duygu davranışları yüksek bir insan gücü potansiyeli ve varlığı ile doğrudan ilgili en etkili bir eğitim ve sağlık faaliyetidir (DPT, 1983; 5).

Spor toplum yaşamına çok değişik yollardan girerek bireyleri doğrudan ve dolaylı olarak kendine bağımlı kılmış ve her zaman toplumun ilgisini canlı tutmayı başarmış bir sosyal olgudur (Kılıcıgil, 1998; 9).

Eğitim s¼recinde kişileri topluma kazandırmayı hedefleyen kişinin kendine olan ¼zg¼venini becerisini ve kişiliğini geliştiren eğitim programlarında beden eğitimi ve spor ¼nemli bir yer tutar(Yetim, 2005; 144). Beden eğitimi ve spor araç olarak kullanılırken amaç olarak da yapılmaktadır. Zihinsel olarak daha uyanık, disiplinli ve bilinçli olmamızı sağlar. Bedensel olarak daha g¼l¼, kuvvetli ve dayanıklı, iş verimi daha y¼ksek, becerikli, yaratıcı ve ¼retken olmamıza yardım eder. Toplumsal olarak kurallara ve yasalara uyan, yandaşına ve karşıtına saygı duyan, g¼zeli doğruyu alkışlayan, başarısızlığı araştıran, bilinçli bir toplum oluşturur (Doğan, 2003; 33).

Eğitimciler ve ahlakçılar 19. y¼zyılda çocuklara kendilerini ifade etme olanağı verilerse sağlıklı b¼y¼me g¼stereceklerini davranışlarında sosyal sorumluluk taşıyabileceklerini ileri s¼rerek ocuk gelişimi ve davranışlarının y¼nlendirilmesi gerektiğini savundular. G¼n¼m¼ze kadar s¼re gelen gelişmeler çocuklara ¼zg¼ bir d¼nya yarattı çocukların bu ayrı d¼nyasında onların gereksinimlerine ilgilerine ve yeteneklerine g¼re hazırlanan etkinlikler okullar, kitaplar, alış veriş merkezleri, yiyecekler gibi pek çok Şey yer almaktadır. Anne, baba ve eğitimciler çocuklara karşı ilk ve orta çağın aksine daha empatik oldular. Çocukların duygusallaştırılması olarak nitelenebilecek bu eğitim 20.y¼zyılı gerçek bir ocuk y¼zyılı yapmıştır (Muratlı, 1997; 1). Sporun sağlıklı bir toplum oluşmasındaki ¼neminin anlaşılması dikkatlerinde çocukluk ağı fiziksel aktivite etkinliklerine y¼nelmesine neden olmuştur (Meng¼tay, 2006; 113).

ocuk doğumdan itibaren okul d¼nemine kadar ¼ncelikle aile ¼yeleriyle ilişki içerisinde dir. Her Şeyi onları taklit ederek ¼đrenir. Bu nedenle anne ve babasını kitap okurken g¼ren ocuk kitap okumaya yatkın olacak, dişlerini firaladığını g¼rd¼đ¼nde diş firalama alışkanlığını kazanacak, spor yaptığını g¼rd¼đ¼nde de aktif olarak spora katılacaktır (K¼ntay, 1991; 198). Kişiye dış d¼nyaya uyumu sağlayabilmede gereken g¼c¼ kazandıran aile ¼yelerinden g¼rd¼đ¼ destektir (¼zt¼rk, 1998; 61).

Çocuğun aile içinde geçirdiği yaşantılar sonucu elde ettiği bilgi ve beceriler onun okuldaki başarısını etkiler. Çocuğun aile içinde ¼đrendiđi bilgi, tutum ve beceriler, okulda ¼đrendiklerini destekler nitelikteyse ocuk okulda daha başarılı olur. Okul ile

ailenin öğrettikleri arasında çelişki olursa, bu durum çocuğun başarısını olumsuz yönde etkiler. Ayrıca aile içindeki huzursuzluklar, ailenin ait olduğu alt kültürün özellikleri, aile üyelerinin eğitim durumu ve okula karşı tutumu da çocuğun başarısını etkileyen etmenler bazılarıdır (Erden, 2005; 88).

Bireylerin beden eğitimi ve spor dünyasını görmesini sağlayan ilk birim ailedir. Ailenin sosyalleşme üzerindeki bu etkisi, çocuğun beden eğitimi ve spor aktivitelerine katılıp katılmayacağını ve katılıyorsa da ne şekilde katılacağını belirlemektedir. Ailelerin bu konudaki yaklaşımı, çocuklarının bu aktivitelere katılıp katılmamaları noktasında neredeyse en belirleyici unsurdur (Erdemli, 1991; 50). Ailelerin sporla ilgili olması çocuğun spora katılımında, hatta sporun toplumun çoğunluğunca yapılmasında olumlu bir etkidir (McPherson ve diğ., 1986; 49). Aileler tarafından spora pozitif değer biçme, nesiller arasında spora ilgiyi artırır. Bundan başka, aileler de spora katılıyor ya da geçmişte sporla ilgilenmişlerse, yine aileler spor yapmaya devam ediyor ya da düzenli olarak televizyondan spor programlarını seyrediyorlarsa, aileler spora aktif katılım için çocuklarını cesaretlendiriyorlarsa ve spor aile içinde genel bir konuya, çocuklar sporla daha fazla ilgilenebilir ve katılımında bulunabilir (McPherson ve diğ., 1986, 40).

Aileler çocuklarına olumlu ve güvenli bir ortam yaratmakla yükümlüdürler. Çünkü çocuklar çevresinde gelişen olayları yorumlarken ve davranışlarını geliştirirken ailelerinden etkilenirler. Aileler çocuklarından yıldız sporcu olmalarını istemeden önce çocuklarının hangi sporu yapabileceği, yarışmaya katılıp katılmayacağı ile ilgili bilgilere sahip olmalıdırlar (Öztürk, 1998; 64).

Okullar hem eğitim merkezleridir, hem de aynı yaş guruplarının bir araya geldiği yerlerdir. Bu nedenle, beden eğitimi açısından okullarımız geniş boyutlu birer kaynaktır. Çünkü çocuklarımızın ve de orta öğrenimde ki gençlerimizin büyüme dönemleri okul çağlarına rastlamaktadır. Beden gelişiminin hızlandığı bu dönemlerde sporla direnç, çeviklik ve bazı alışkanlıklar kazanılması önemlidir (Karasüleymanoğlu, 1995; 50). Okulda çocuğun kendini tanımasına yeteneklerinin farkına varmasına rehberlik yapmak gerekir. Yetenekli olduğu alanda çalışma

olanakları sağlanarak çocuğa başarıyı tattırmak çocuğun kişilik gelişimine katkıda bulunacaktır (Kangalgil ve Dönmez, 2003).

Çocukların ilköğretimden itibaren sportif faaliyetlere yönlendirilmesi ve iyi bir alışkanlığın yerleştirilmesinde spor büyük önem taşır. Sporun üzerinde durulması gereken bir konu oluşu dünya ülkeleri tarafından da ele alınmıştır. Amerika sporda başarılı öğrencilere burslar ve ödüller vererek spora teşvik etmiş, Fransa da bir kanunla okullarda beden eğitimi derslerinin arttırılması yoluna gidilmiştir (Mengütay, 2006; 114). Okul spor öğretimi için yeni bir yaklaşım olan “hareket eğitimi; bir yandan çocuk ve gençlere çok boyutlu hareket etme, oynama, performans gösterme ve kendini ifade etme olanakları verirken; bir yandan da onları yoğun sanayileşme ve kentleşmenin olumsuz baskılarından kurtararak daha sağlıklı yaşama alışkanlıkları kazandırmaktadır (Mirzaoğlu, 2003; 27).

Resmi eğitimde spor genel eğitimin vatandaşlık eğitiminin yüksek öğrenimin bir parçasıdır. Genel olarak spor eğitimi bireyin toplumsallaşmasında vazgeçilmezdir. Eğitim politikalarında müfredat programlarına varana kadar makro ve mikro düzeyde spor eğitimi sosyolojik bir gerçeklik olarak kültür hayatının içindedir ve kültürde eğitimin içindedir. Çağın popüler sporlarının öğretilmesi tarihin derinliklerinden gelen geleneksel sporların devam ettirilmesi ve diğer kültürlerle genç kuşaklara tanıtılması planlı ve amaçlı eğitim ile mümkündür (Erkal ve diğ., 1998; 118).

Eğitim dönemlerinde gereği gibi ele alınmayan hareket ve beden eğitimi, çocukta ve okul gençliğinde spor bilincini ve alışkanlığını oluşturamamaktadır (Yalçınkaya, 1993; 22).

Okul öncesi ve ilkokulların ilk sınıflarında müfredat programlarına baktığımızda günlük işlere ve anlayışa dayalı temel becerileri edinme ve geliştirmeyi ön plana aldığı taklidi hareketler ve dramatizasyona yer verildiği görülmektedir. İlkokullarda beden eğitimi derslerinin büyük bir çoğunluğu temel sportif eğitimden yoksun sınıf öğretmenlerince işlendiği göz önüne alınırsa uygulamanın ne derece sağlıklı olacağı düşünülmelidir (Mengütay, 1993; 187).

Eğitime yapılan yatırımın insana yapılan yatırım olduğunu kabul ederek teorik anlamda kabul edilenlerin hayata geçirilmesi gerekir (Öztürk, 1998; 81).

1.1. PROBLEM

Kişilerde olumlu yönelik davranışları kazandırılacağı yer olan öğretim kurumlarında, beden eğitimi ders programlarındaki uygulamalar bunun yanı sıra öğretmen davranışları ve öğrenci beklentileri son derece önemlidir. Bu amaca ulaşmak için beden eğitimi dersine olan öğrenci tutumunun yanı sıra, öğrencinin ders dışı etkinliklere katılımı ve aile, toplum faktörlerinin ne derece etkili olduğu önemlidir.

1.2. ALT PROBLEM

İlköğretim okullarında okuyan ve voleybol sporcusu olmayı seçen öğrencilerin bu seçimlerindeki nedenler nelerdir ve bunda okul, aile, toplum faktörlerinin etkisi var mıdır?

1.3. ÇALIŞMANIN AMACI

Çalışmanın amacı; ilköğretim okullarında okuyan ve voleybol sporcusu olmayı seçen öğrencilerin bu seçimlerindeki nedenler ve okul, aile, toplum faktörlerinin etkisini ortaya koymaktır. Voleybol sporcusu olmayı seçen öğrencinin aile ve okulun spora ve seçtiği branşına karşı tutumunun, sporcu öğrencinin spordaki beklentilerinin, branş seçiminde etkili nedenlerin, öğrencinin kişisel bilgilerine yani ailelerin eğitim düzeyi, aile mesleği, aile ortalama aylık gelir düzeyi, ailede sporcu varlığı durumu, sporcu öğrencilerin okudukları okul türü ve cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığını saptamak temel amaçtır.

1.4. HİPOTEZLER

1. İlköğretim okullarında okuyan ve voleybol sporcusu olmayı seçen öğrencilerin bu seçimlerinde okulların etkisi yüksektir.
2. İlköğretim okullarında okuyan ve voleybol sporcusu olmayı seçen öğrencilerin bu seçimlerinde ailenin etkisi yüksektir.
3. İlköğretim okullarında okuyan ve voleybol sporcusu olmayı seçen öğrencilerin bu seçimlerinde toplum faktörlerinin etkisi yüksektir.

1.5. ÖNEM

Yapılan çalışma ile, ilköğretim okullarında okuyan ve voleybol sporcusu olmayı seçen öğrencilerin voleybol sporu yapmalarına ilişkin okul, aile ve toplum faktörlerinin etkisinin belirlenerek ailede ve okullarda pozitif spor anlayışının benimsenmesi, uygun spor ortamlarının oluşturulması ve eğitim programlarının geliştirilmesi açısından önemli olacağı, ayrıca alanda yapılacak benzer bilimsel çalışmalara veri teşkil edeceği ümit edilmektedir.

1.6. VARSAYIMLAR

1. Örnek grubunun evreni temsil ettiği varsayılmaktadır.
2. Uygulanacak anketin voleybol sporcusu olmayı seçen öğrencilerin spor yapmalarında okul, aile ve toplum faktörlerinin etkisini ölçeceği varsayılmaktadır.
3. Araştırma alanındaki öğrencilerin anket sorularına kendileri ile ilgili kişisel bilgileri, ailelerinin ve okullarının voleybol sporu ile ilgili görüş ve tutumlarını doğru olarak yansıtabilecek şekilde cevapladıkları varsayılmaktadır.

1.7. SINIRLILIKLAR

- Bu araştırma 2009-2010 eğitim öğretim yılında İstanbul ilinde ilköğretim okullarının 3., 4., 5., 6., 7., 8. sınıflarında okuyan ve aktif voleybol sporu yapan 1000 öğrenci ile sınırlıdır.
- Araştırmada incelenen voleybol sporcusu olmayı seçen öğrencilerin kişisel bilgileri, okul, aile ve toplumla ilgili görüş ve tutumları uygulanan anketin ölçtüğü nitelikle sınırlıdır.
- Veriler uygulanan anketin istatistiklerinden elde edilen bilgilerle sınırlıdır.
- Araştırma anket uygulamasından elde edilen sonuçlar, taranılan literatür ve yüksek lisans tezi için ayrılan süre ile sınırlıdır.

BÖLÜM II İLGİLİ ALAN

2.1. EĞİTİM

Eğitim, bireyleri ve toplumları amaçlı düzgün bir yaşam biçimine ulaştırmada ve sahip olunan bilgi, beceri ve değerleri planlı bir şekilde bir sonraki kuşağa aktarmada ve bu arada insan davranışlarını yaşantılar yoluyla değiştirme sürecidir (Yolcu, 2000, 69).

Eğitim geniş anlamda kişinin toplum davranışlarına, ahlak ve estetik ölçülerine inanış ve yaşama anlayışına sağlıklı uyumuna yardım eden bir süreç olarak görülebilir (Varış, 1994; 23).

Eğitim yaygın bir biçimde insanın kişiliğine, beslenme süreci ve insan sermayesine yapılan yatırım olarak kabul edilmektedir. En genel anlamda “istendik davranış oluşturma ya da istendik davranış değiştirme süreci” olarak tanımlanan eğitim, toplumun süzgeçten geçirilmiş değerlerinin, ahlak standartlarının, bilgi ve beceri birikimlerinin yeni nesillere aktarılması ile ilgilidir (Senemoğlu, 1997; 33).

Genel anlamda eğitimin dört temel amacı vardır. Bireyi kültürleştirmek, toplumsallaştırmak, üretken olmasını sağlamak ve bireyselleştirmektir. Bireyselleştirmede bireyin gizil güçlerini ortaya çıkartılması ve istenen doğrultuda değiştirilmesi söz konusudur. Toplumsallaştırma, bireyin o toplumdaki yazılı olan olmayan kuralları benimsemesi anlamındadır. Üretkenlik ise bireyin kendi yeteneklerine uygun bir iş sahibi olarak kendi geçimini sağlaması, toplumun zenginliklerini koruyan ve kalkınmasında katkıda bulunan, sağlıklı mutlu ve dengeli bir insan olmasıdır. Bu durumda eğitimin bireyi bir yurttaş olduğu kadar bir insan olarak da biçimlendirmesi gerekir (Öztürk, 1998; 77-78).

Çocuk doğar doğmaz ailede başlayan eğitim okulda örgün eğitimle, arkadaş grupları içindeki etkileşimle ve radyo, televizyon, sinema, tiyatro gibi kitle iletişim araçları ve sanat, edebiyat yapıtları aracılığı ile sürdürülür (Kongar, 1993; 72).

Toplumların gelişmesiyle yaşanan eğitimdeki sistemleşme formal eğitim, informal eğitim ayrışmasını da beraberinde getirmiştir. Formal eğitim amaçlıdır, önceden hazırlanmış programa göre planlı olarak yapılır ve öğretim yoluyla gerçekleştirilir. Özel bir çerçevede denetimli olarak yürütülen eğitim süreci öğretmen tarafından planlanır, uygulanır ve izlenir. Okuldaki eğitim formal eğitimdir. Türkiye’de formal eğitim, örgün ve yaygın eğitim olarak iki şekilde sistemleştirilir. Örgün eğitim belli yaş grubundaki öğrenciler, milli eğitimin hedeflerine göre hazırlanmış eğitim programlarıyla okulda düzenli olarak yapılan eğitimdir. Yaygın eğitim ise örgün eğitim sistemine hiç girmemiş, bu sistemin herhangi bir kademesinde bulunan ya da bu kademelerin birinden ayrılmış olan kişilerin gereksinim duydukları alanlarda yapılan eğitimdir. İnfomal eğitim ise planlı, programlı ve amaçlı değildir, rastgele ve gelişigüzedir (Dönmezer, 1992; 2-3).

Bireyin kişiliğinin gelişmesinde aileden sonra en önemli görev okula düşmektedir. Okulda edinilen yaşantılar, çocuğun bilgi, beceri ve değerler kazanması yoluyla topluma etkili uyum sağlayabilecek bir kişilik geliştirmesine yardım eder. Öğrenme yaşantıları içinde çocuk bir yandan bilgi ve becerilerle donatılırken diğer yandan öğretmenin düşünceleri, duygusal tepkileri, değerleri ve alışkanlıklarından etkilenir (Varış, 1998; 160).

2.2. BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR

Spor, yapan (sporcu) açısından kazanmaya dönük teknik ve fiziki bir çaba; izleyen açısından yarışmaya dayalı estetik bir süreç; toplum genelince oluşturulan bütün içinde de, yerine göre o toplumun çelişki ve özelliklerini olduğu gibi yansıtan bir ayna, yerine göre onu yönlendirebilen etkili bir araç, son tahlilde, önemli bir toplumsal kurum olarak karşımıza çıkmaktadır (Fişek, 1998; 34).

Spor, insanın doğayla savaşırken kazandığı ana becerileri ve geliştirdiği araçlı araçsız savaşım yöntemlerini, boş zamanındaki arşta paralel olarak tek ya da topluca barışçı biçimde ve benzetim yoluyla, oyun, oyalama ve işten uzaklaşma için kullanılmasına dayalı olarak, estetik, teknik, fizik, yarişmacı ve toplumsal bir süreçtir (Fişek, 1998; 35).

Spor kişiliğin oluşumunu ve karakter özelliklerinin gelişimini sağlamak amacı ile önerilen disiplin; yöneticilerin enerjiyi biçimlendirmek için kullandıkları yöntemdir (zmen, 1999; 135).

Spor, ağdaş yaşam insanının çok önemli bir parçası olup, toplumları da olumlu yönde etkileyen en yararlı sosyal etkinliklerden biridir (Sevim, 1997; 304).

Modern yaşamda spor, bireylerin kişilik oluşumunun ve bireysel yeteneklerinin gelişimini sağlamak amacıyla eğitimciler tarafından önerilen planlı çalışmalar bütünlüğü olarak kabul görmekte ve her geçen gün önemini daha da arttırmaktadır (İnal, 2003;9).

Spor; ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmanın temel unsuru olan insanın beden ve ruh sağlığını geliştirmek, kişiliğin oluşumunu, karakter özelliklerinin gelişimini sağlamak, bilgi, beceri ve yetenek kazandırarak çevreye uyumu kolaylaştırmak, kişiler, toplumlar ve uluslar arasında dayanışma, kaynaşma, barışı sağlamak, kişinin mücadele gücünü arttırmak yanında belirli kurallara göre, rekabet ölçüleri içerisinde mücadele etme, heyecan duyma, yarişma ve yarişmada üstün gelme amacıyla yapılan faaliyetler olarak tanımlanabilir. Bu özelliklerinden dolayı çağımızda spor çok yönlü, çok faydalı, çok amaçlı ve çok çeşitli boyutlar kazanmış ve evrenselleşmiştir (Yıldıran ve diğ., 1993; 56).

Spor bir yaşam biçimidir. Bu yaşam biçimini tamamlayan, etkileyen ve sahip olduğu glerin bireylerde özelleşen bir bütünlüğü olan sporun insan yaşamına yn vermesinin bir anlamı vardır (Kılıçgil, 1998; 19).

İnsanı spor yapmaya iten nedenler bazen çok farklı, bazen de çok benzerdir. Bu konuda yapılan çok çeşitli araştırmalara göre bu nedenler aşağıda gösterilmektedir (Atalay, 1998; 112).

- ✚ Sevinç, eğlence, haz, neşe
- ✚ Sağlık, fitnes, ödünleme
- ✚ Kendini gerçekleştirme, sınır alanlarını yaşamak
- ✚ Yeni deneyimlerin kazanılması
- ✚ Sosyal ilişki kurma çabası
- ✚ Maddi ve kişisel kazanç; ayrıcalıklar elde etme
- ✚ Kendini gösterme
- ✚ Zayıflama, mutlu olma
- ✚ Güç, hız, dayanıklılık, çeviklik, koordinasyon geliştirme
- ✚ Stres ve hastalıklara karşı direnç kazanma
- ✚ Gençlik, güzellik elde etme, benlik duygusunu geliştirme
- ✚ Özsaygının arttırılması
- ✚ Gerilim ve gevşemenin arka arkaya taşınması
- ✚ Serbest zamanın ortaklaşa ve etki bir biçimde gerçekleştirilmesi

Beden eğitimi; oyun, cimnastik ve spor gibi eğitici bütün bedensel etkinlikleri içeren genel bir kavram olup bedensel etkinlikler içinde ve bedensel etkinlikler aracılığı ile gerçekleştirilen eğitimidir (Özmen, 1999; 26).

Beden eğitimi; Milli Eğitimin temel ilkelerine uygun olarak kişinin beden ruh ve fikir gelişimini sağlamaktadır. İnsanın toplum kurallarına uygun olarak yaşaması birbiri ile olan ilişkilerinin iyi örneğini verebilmesi, yardımsever, insan haklarına saygılı dürüst davranması, zeki, ruhsal ve bedensel yapı itibari ile sağlıklı olması ile bağlantılıdır. Beden eğitimi insanın sosyalleşebilmesi ve kişiliğini bulup doğru bir çizgi üzerinde yol almasında büyük rol oynar (Yetim, 2005; 132).

Toplumumuzda pek çok spor yetkilisi sporun eğitim için, sporun bir eğitim aracı olduğu kanısındadır. Bunlara eğitim bilimleriyle uğraşan kimi uzman kişiler de

katılmaktadır. Bu anlayışa göre, sporun ne olduğunu eğitim belirlemektedir. Sporu eğitimi ile ilişkilendirirken beden eğitimi kavramı ile beraber düşünmek doğru bir yaklaşım olur. Beden eğitimi ve spor, çağdaş eğitim anlayışı içinde birbirini tamamlayan olgulardır (Yetim, 2005; 142).

Spor İnsanla ilgilidir, bir İnsan olayıdır ve düzgün, düzenli olarak yapıldığında; yani bireyin beden yapısı ve isteğine uygun olan spor dalının seçilip, küçük yaşlardan başlanarak, uygun bir gelişme çizgisi içinde, yalnızca yarışma yanıyla değil, bütünüyle genç İnsan'a öğretildiği, orada yaratıcı olması ve sportif hazzı yaşaması sağlanarak, bir yaşama tutumu olarak benimsetildiği zaman İnsan yaşamına çok büyük katkıları vardır. Bu özelliği nedeniyle Spor toplumda olumlu bir İnsan tipinin yaygınlaştırılması bakımından Eğitimde kullanılabilir ve birçok toplumda bu uygulama yapılmaktadır (Erdemli, 2002;32).

Bütün gelişmiş ülkelerde beden eğitimi ve spora yaklaşımlar, eğitimin bütünlüğü içerisinde sağlıklı bir toplum oluşturmaktır. Bunun önemi ve hassasiyetini taşıyan bu ülkeler, okul çağına gelen çocukların içindeki saldırganlık ve geçimsizliğin törpülenmesi, çocuğun oyun içinde, oyun kurallarına göre hareket etmesini öğrenmesi, kuralları ve yasaları kolay tanınmasına ve daha uyumlu bir kişi olarak toplumda yerini almasına ortam hazırlamak için ilköğretim okullarını oyun üzerine veya oyunla eğitim üzerine bir eğitim sistemi kurarak uygulamaya geçmişlerdir (Hazar, 1996; 16).

Beden eğitimi genel eğitimin bir parçası olup çocuğun oyun hakkının ve serbest hareketinin okul yaşamı içindeki yerini güvenceye alır ve bedensel ve ruhsal eğitimini tamamlayarak sportif etkinliklerden keyif almasını mümkün kılar. Her öğrenci beden eğitimi dersi içinde de yeteneklerinin geliştirilmesi ve dengesiz gelişiminin giderilmesi hakkına sahiptir. Beceri, kuvvet ve beden eğitimi içinde toplanan planlı etkinlikler gelişimi önemli bir biçimde destekler ve sağlıklı bir yaşamı mümkün kılar (Özmen, 1999; 27).

2.2.1. Spor ve Eğitim İlişkisi

Demokratik toplumların eğitim anlayışının başında bireylerin düşüncelerini, beklentilerini özgürce ifade edebilecekleri ortamın yaratılması temel ilke olarak yer almaktadır. Görüldüğü gibi sadece fikir eğitiminden sorumlu bir öğretim eğitim sistemi artık geçerli değildir. Çünkü insan sadece beyninden ibaret değildir. Onun en az öteki kadar eğitime gereksinimi olan bir vücudu ve ruhsal durumu vardır. Bunu sağlayan en etkili yolun beden eğitimi etkinlikleri ve spor olduğu anlaşıldıktan sonraki bütün ileri, uygar ülkeler bu uğurda hiçbir fedakarlıktan kaçınmamışlar, büyük emekler ve paralar harcamışlar ve çabalarını arttırmakta devam etmişlerdir (Ateş, 1992; 34).

Spor ortamı içinde birey kendi yeteneklerini ve başkalarının yeteneklerini tanımayı, eşit koşullarda yarışmayı, yenilgiyi kabullenerek başkalarını takdir edebilmeyi, kazandığı zaman mütevazı olabilmeyi, başkalarına yardım etmeyi, doğayla ve zamanla yarışarak zamanını ve emeğini en uygun şekilde kullanmayı öğrenir. Bu alanda spor insanı çok yönlü olarak hayata hazırlamayı amaçlayan çağdaş eğitim sisteminin önemli bir aracıdır (Öztürk, 1998; 79).

Tüm dünyada eğitimin temel amacının, eğitilen ferde, içinde yaşadığı toplumun değerlerinin aktarılması, uzun vadede onu toplumun yetkin, dengeli ve üretken bir üyesi haline getirmek, dolayısıyla da toplumsal entegrasyonu temin etmek ve sürdürmek olduğu açıktır. Ancak her ülke kendi eğitim politikasına göre eğitimin amaçlarını, süresini ve kapsamını belirleyerek uygular(Gezgin ve Amman, 1993:234). Ülkemizde de spor temel eğitim programı içinde beden eğitimi dersleri ile yerini almıştır. Beden Eğitimi derslerinin amacı ise, Atatürk İlke ve İnkılâpları, Anayasa, Milli Eğitim Temel Kanunu ve Türk Milli Eğitimin temel amaçları doğrultusunda; öğrencilerin gelişim özellikleri de göz önünde tutularak, onların kişisel ve toplumsal yönden sağlıklı, mutlu, iyi ahlaklı ve dengeli bir kişilik sahibi, yapıcı, yaratıcı ve üretken, Milli kültür değerlerini ve demokratik hayatın temel ilkelerini benimsemiş fertler olarak yetiştirilmesi olarak belirlenmiştir (Mengütay, 1993: 187).

Eğitim gibi sporda da, çok çalışan sonuca ulaşır. Sporu yaşam biçimi haline getirenlerle, spora uzak duranların farklılaşmasını ancak eğitim giderebilir. Herkesin aynı istek ve heyecanla spora yönelmesi mümkün olmasa da, eğitim yoluyla spor yapma zevkini belli düzeye çıkartmak olanak dışı değildir. Spor potansiyelinin gelişmesi sistemli bir eğitimle sağlanabilir. Kültürel değişim, toplumun değer yargılarını olumlu yönde geliştireceğinden, başkalarını örnek alarak spora yönelme önemli boyutlara ulaşabilir(Karasüleymanoğlu, 1995: 32).

2.2.2. Spor Yapmayı Etkileyen Faktörler

2.2.2.1. Nüfus

Sosyal yapımızı etkileyen faktörlerden biri de glerdir. Şehirleşme oranı, Őehirli nüfusun artış hızının yükselmesiyle artmaktadır. Nüfusun büyük ölçüde birkaç kentte yoğunlaşması, ülkedeki dengesiz dikey dağılımı, büyük kentlerin batıda yer alması, dengesiz yatay dağılımı ifade etmektedir. Bu durumun bütün diğer hizmetler gibi sportif hizmetleri de olumsuz etkileyeceği ortadadır. İktisadın faal nüfusun eğitim yapısına bakıldığında farklı eğitim kademelerini bitiren insan gücü sayısında artış olduğu, ancak" bu artışın kademeler arasında genel olarak dengeli bir gelişim göstermediği görülmektedir(Erkal, 1998:92).

Ülkemizde faal olmayan nüfusun artış hızı, çalışma çağındaki nüfusun artış hızından düşüktür. Faal nüfus genç nüfus özelliği taşımaktadır. Ancak işgücüne katılma oranı gerek toplam, gerek kadın ve erkek ayrımında azalma eğilimi göstermektedir. Bununla beraber, faal nüfusta eğitim seviyesi yükselmektedir. lke nüfusunun % 60'nın genç nüfus olduğu ve bu genç nüfusun spor potansiyeli açısından önemli olduğu varsayılırken, ülkemizin gelişmişlik durumu göz ardı edilirse hiçbir sonuç alınamayacağı ortadadır. Sosyal gelişme sürecini tamamlamış ülkeler, kamusal ihtiyaçlarını tamamlamış ülkelerdir. Böyle ülkelerde gençler istihdam edilmiş, spor faaliyetleri de kamusal ihtiyaçlar olarak ele alınarak spora gereken önem verilmiştir. Bu nedenle sosyal bir faaliyet olan spor, gençler tarafından sağlık için bir araç olarak

görülmekte ve dolaysız olarak da kitle sporunda istenilen amaca ulaşılabilir. Böyle bir ortamda bilinçli genç nüfus aynı zamanda elit spor için gerekli alt yapıyı da oluşturacaktır.

Gelişmemiş ülkelerde ise, nüfusun ancak belirli bir bölümü ülkenin spor nimetlerinden faydalanabilmektedir. Gelişmiş ülkelerde boş zaman ortamı da kendiliğinden oluşmakta ve bu ülkelerde insanlar boş zaman faaliyeti olarak spora yönelmektedirler. Nüfus içinde 0-14 yaş grubunun nispi yüksekliği spor yapma veya yapabilenlerin oranı üzerinde etkili olur. Genç nüfusa sahip ülkelerde spor yapabilecek potansiyel vardır(Doğan, 2001:27).

2.2.2.2. Ekonomik Yapı

Spor, gelir seviyesinin yüksek olduğu gelişmiş ülkelerde, geri kalmış ülkelere nazaran daha yaygındır. Boş zaman faaliyetlerinin yapılabilmesi o ülkenin sosyal ve ekonomik durumuna bağlıdır. Spor alt yapısının gelişmesi de o ülkenin ekonomik durumu tarafından direkt etkilenir. Gelişmekte olan ülkelerin zaten kıt olan ekonomik kaynaklarını, spor ve kültür için planlamaları öncelikli olmasa da bunu başaran ülkelerde vardır. Çünkü bu ülkeler spora ayrılan kaynaklardan yüksek verim sağlayarak o oranda kaynak ayırımını artırmakta ve spora gereken önemi vermektedirler (Doğan, 2001:28).

Günümüzde ekonomik gelişmenin sosyal gelişme ile ilişkisi olduğu, ekonomik gelişmenin sosyal ihtiyaçlar yarattığı ve sosyal gelişme olmadan ekonomik kalkınmanın yeter seviyede gelişmeyeceği bir gerçektir. Şüphesiz, sosyal kalkınmanın gerçekleşmesinde de sosyal hedeflerin ve politikaların tespit edilmesinin önemli bir rolü vardır. Bu görüş çerçevesinde, sosyal hizmetler içinde yer alan ve toplum hayatında diğer sektör ve alt sektörlerle dikey ve yatay ilişkisi olan sporun bir kalkınma aracı olarak kullanılması gereği ve yapabileceği tesirler kendiliğinden ortaya çıkmış olur (Yorulmazlar, 2000:36).

Ekonomik ve sosyal gelişmişlik düzeyinin artması ile serbest zamanların değerlendirilmesi gittikçe önem kazanmaktadır. Bu sebeple spor konusundaki çalışmalarda hareketlilik kazanmıştır. Ülkemizde spor alt yapısının geliştirilmesi için çalışmalar devam etmektedir(Doğan, 2001:31).

2.2.2.3. Sanayileşme-Şehirleşme

Şehirleşme ve sanayileşme sportif faaliyetler üzerinde doğrudan ve dolayısı ile etkili olmaktadır. Şehirleşme ve sanayileşme ile sportif faaliyetlerin gelişmesi arasında paralellik vardır. Yükselen hayat seviyesi daha iyi ulaşım ve haberleşme imkanları ve gelişen teknoloji sayesinde sayıca ve nitelikçe mükemmelleşen araç ve gereçler sporu teşvik etmekte, yaygınlaştırmaktadır.

Sanayileşme sosyal gelişmeyi, sosyal gelişme de doğrudan ve dolaylı olarak sporun gelişmesini sağlamaktadır. Sanayileşme: kentleşmeyi, eğitim düzeyini, ulaşım hizmetlerin kitlesel iletişimi, iktisadi büyümeyi, sosyal hareketliliği, orta sınıflaşmayı, serbest zamanları, tıp teknolojisini olumlu yönde etkilemekte buna paralel olarak da bilinç, rekreasyonel talep, spora ayrılan kaynaklar, serbest zaman, spor tesisleri, sporun tanıtımı, sporda ödüller, statü yükseltme çabası v.b artmakta böylece spor yaygınlaştıkça spordaki başarılar da artmaktadır. Sanayi toplumlarında yerleşim kırsal kesimden şehre doğru olmakta, bu yoğun göçler sonucunda çarpık ve sağlıksız şehirleşme oluşmaktadır. Bu durum, sağlık hizmetlerinden, eğitimden yoksun gecekondü mahallelerinin oluşmasına sebep olmaktadır. Bu tür yerleşim yerlerinde insanların yaşaması için zorunlu ihtiyaçlar sağlanmazken, spor ihtiyaçları için gerekli ortamın sağlanması en son düşünülen problemlerden biri olmaktadır. Burada yaşayan gençlik spor alanı olarak sokaktan başka bir yer bulamamaktadır(Aslantürk ve Amman, 1999:130).

2.2.2.4. Kültürel Yapı

Sosyolojiye göre kültür, insanların doğuştan ölünceye kadar öğrenmiş oldukları, kaynağı insan ve toplum olan, ayrıca toplumda ortaklaşa paylaşılan bütün davranış

kalıpları ve alışkanlıklarıdır. Buna göre kültür, toplum içerisindeki her türlü, bilgiyi, ilgiyi, alışkanlığı, değer ölçülerini, genel durum, görüş ve zihniyet ile her türlü davranış biçimlerini kapsar Sosyal yapı içerisinde, kültürel yapının da spora etkisi unutulmamalıdır. Günümüzde bir toplumun yaptığı ve yarattığı her şey o toplumun kültürü olarak görülmektedir(Yetim, 2005:153).

Spor, sosyal ve dinamik karakteriyle kitlelerin büyük çapta ilgisini çekmekte, sağlığın simgesi, barışın, dostluğun ve kültürel yaklaşmanın odak noktası olarak kabul edilmektedir. Çağımızın modern toplumlarının kültüründe artık spor, bir boş zaman uğraşı, bir sağlık ve zinde kalma aracı, bir oyun eğlence olma özelliğinin ötesinde, büyük bir ekonomik sektör olarak gelir kapısı, reklâm, ticarî beklenti, uluslar arası propaganda aracı, millî bütünlüğün simgesi, eğitim sisteminin ayrılmaz bir parçası olarak ortaya çıkmaktadır. Spor olgusu toplum hayatında belirli ve önemli görevler üstlenmiştir. Toplumların vazgeçilmez zevklerini, ihtiyaçlarını karşılayarak kendisine bağlayan spor, günümüz dünyasında büyük bir sosyal kurum olarak kendini kabul ettirerek toplumu çok yakından ilgilendiren belli kurallar, davranışlar, düşünceler, inançlar ve simgeler geliştirmiştir(Yetim, 2005:157).

Sportif açıdan da kültürel yapıyla uyuşan sporların alınması ve bu dallarda çalışılması artık günümüz toplumlarında yeterli kalmamaktadır. Bu sebeptendir ki değişik spor dallarında, değişik kültürlerden insanlar bir araya gelmektedir(Doğan, 2001:34).

Spor müsabakaları kültürel teması gerçekleştiren organizasyonlar içinde yer almaktadır. Özellikle belli bir süre devam eden turnuvalar, dünya şampiyonaları, olimpiyat oyunları, düzenlendikleri yerlerin yemek yeme alışkanlıkları, halk oyunları, folk müziği, tarihi ve turistik yerlerinin tanıtılmasına da olanak verdiğinden, değişik kültürlerin tanınması için önemli fırsatlardır(Öztürk, 1998:87).

Bugün uluslar arası platformda üstünlük yarışı ve propaganda araçlarından biri haline gelen spor, kas ve fizik üstünlüğünden, milli bütünlüğe uzanan geniş bir etki alanına sahiptir. Sosyal değerlerden oluşan kültürün sporla ilişkisi, hem toplumsal hem de

uluslar arası bir nitelik taşır. Bir ülkenin sporcuları, uluslar arası müsabakalarda birer kültür elçisi sayılabilirler. Çünkü başarı gösteren sporcular, uluslar arası platformlarda ülkelerini tanıtmakta ve böylece ülkelerinin propagandalarını yapmış olmaktadır. Bu durum, toplumların tabanında da birlik ve bütünlüğün kuvvetlenmesine, dolayısıyla milli bilincin ve heyecanın canlanmasına katkıda bulunmaktadır.(Yetim, 2005:161) Ancak spor içinde giderek, şiddet, doping, şike vb. aykırı tavırlara rastlanması bu konunun yeniden sorgulanması gereğini ortaya çıkarmıştır. Spor, reklâm, rekabet ve ticari yönü dolayısıyla hızla tüm dünyaya yayılırken, kar amacının ön plana çıkması ile sporda toplumların korumaya çalıştığı kültürel değerlerine zarar verici aykırı davranışlar da giderek artmaya başlamıştır(Öztürk, 1998:88).

2.2.2.5. Din

Sosyal yapı içerisinde din faktörü de insanların çeşitli şeylere yönelmesinde veya yönelmemesinde en etkili sosyal faktörlerden biri olarak karşımıza çıkmıştır. Tanrı merkezli bir düşünce yapısı ve davranış olgusu diğer sosyal olay ve olgular; yapıları etkiler. Böylece din, Tanrı-insan ilişkisinden çıkıp insan-insan ilişkisi halini aldığı zaman, sosyolojik bir olgu olur. Diğer ifade ile din bir yandan sosyal ve olguları etkilerden diğer taraftan kendisinin bir sosyal olgu ve kurum olarak toplumda yerini alması, dinin diğer sosyal olgu ve kuramlarla ilişkisini gündeme getirmektedir (Aslantürk ve Amman, 1999:135).

Yukarıdan da anlaşılacağı gibi, dinin, sosyal yapı içerisindeki yeri tartışmasız çok önemlidir. Buna bağlı olarak da sportif faaliyetlerin yürütülmesinde din faktörü oldukça önemli bir rol üstlenmektedir. Dinin üstlendiği bu rol daha çok inanç birliğine dayanan, birlik ve beraberlik duygusuyla ülkesini çeşitli alanlarda temsil ederek başarılı olma veya kendi dinine mensup insanlara manevi destek verme biçiminde olmaktadır (Doğan, 2001:43).

2.2.2.6. Kitle İletişim Araçları

İnsanların gerek uzak, gerekse yakın çevrelerinde olup bitenler hakkında bilgi almaları gelişimi ve uzmanlaşmış araçlarla sağlanmaktadır. Teknolojik gücün simgesi haline gelen ve geniş halk kitlelerini haberleşme ağıyla birbirlerine bağlayan bu araçlara kitle iletişim araçları denilmektedir(Karasüleymanoğlu, 1995:90). İnsanlar güncel olayları, kitle iletişim araçları sayesinde öğrenir ve takip ederler. Bu yüzden günümüzde kitle iletişim araçları, yasama, yürütme ve yargı organları yanında dördüncü bir güç olarak kabul edilmektedir(Öztürk, 1998:99).

Kitle iletişim araçları denildiğinde tüm yazılı ve görsel basın (gazete, dergi, radyo, televizyon, film vb.) anlaşılır. Ancak radyo ve özellikle televizyon her evde bulunduğu ve günümüzün gelişmiş teknolojisi sayesinde çok uzaklardaki olayları bile canlı olarak tüm ayrıntısıyla görüntülü olarak karşımıza getirdiği için en etkili olanlarıdır. Televizyonun bu etkisi spor faaliyetlerine olan ilgiyi de arttırmıştır. Hayatlarında hiç spor yapmamış insanlar bile televizyon sayesinde spor karşılaşmalarına ilgi duymaya başlamışlardır.

Geçmişten günümüze, hem sporun medyaya hem de medyanın spora etkisi görülmektedir. Özellikle sporun tüm dünyada bir sosyal olgu olarak gelmiş olduğu konumda kitle iletişim araçlarının büyük rolü olmuştur(Öztürk, 1998:100).

Bugün dünyada 65 ayrı çeşit spor dalı bulunmaktadır. Değişik spor dallarının tanıtılıp yaygınlaştırılması, spor yapma olanağına sahip olmayan çoğunluğun spora ilgi duyması, kitle iletişim araçları sayesinde gerçekleşmiştir. Ancak artık spor medyayı kontrol eder ve yönlendirir duruma gelmiştir. Medya sporun bunca değişik çeşidi, fizyolojisi, anatomisi, antrenman planlaması ve periyotlaması, organizasyon ve yönetimi, psikolojik ve sosyolojik yönü karşısında gerekli uzmanlaşmayı gerçekleştirmediği için geride kalmıştır. Özellikle profesyonel spor, gazetelerin spor sayfalarını ve televizyonların spor programlarını ele geçirmiş durumdadır(Öztürk, 1998:101).

Haberleşme ve ulaştırma araçlarının artan etkinliği spor ve diğer boş zaman faaliyetlerinin ortaya çıkma ve gelişmesine de yardımcı olmaktadır. Bu araçlar uyarıcı etki yapmakta; değişik spor branşlarının toplumda uygulanabilmesi gerçekleşmektedir. Her hangi bir branşa ilgi az iken, bu uyarıcı etki zamanla gerek aktif sporculuğu veya seyir şeklinde kitlelerin ilgisini arttırmaktadır(Küçük, 1997:82).

İletişim araçlarının etkinleştiği çağımızda spor basını, sportif olayların sergilenmesi ve değerlendirilmesinde büyük hizmetler görmelidir. Toplumun ortak sesini yansıtan yazılı ve sözlü basın, sporumuzun yurt düzeyine yayılmasında, her yaş gruplarınca sevilmesinde elbette ki önemli katkılarda bulunacaktır. Spor coşkusunun yoğunlaştırılması, sporun kitleler üzerindeki etkinliğinin artırılması basının öz görevlerindedir. Spor basını bu işlevini yerine getirirken, basını genel kurallarından ayrılmamaya, yan tutmamaya, gerçekleri saptırmamaya özen göstermelidir. Spor basınının saygınlığını koruması için, bunlar gereklidir(Karasüleymanoğlu, 1995:90).

2.2.2.7. Eğitim

Eğitim, bir kurallar dizisi değil, kişide varlığını sürdüren etkin bir davranış oluşturma sürecidir. Bugün eğitim genellikle şöyle tanımlanmaktadır; Eğitim, kişinin, içinde bulunduğu toplumda geçerli olan ve olumlu değer taşıyan yeteneklerini, tutumlarını ve diğer davranış şekillerini geliştirmesini sağlayan süreçlerin tümüdür (Binbaşoğlu.1990:17).

Eğitimin yayılması ve buna paralel olarak sporun okul müfredat programlarına alınışı fertlerin spora katılımlarını olumlu yönde etkileyebilir. Zira "Sosyologlar eğitim düzeyinin arttığı oranda bireylerin boş zaman değerlendirme faaliyetlerine geniş ölçüde katıldıklarını saptamışlardır. Ayrıca eğitim, kişileri sosyalleştirmek suretiyle "topluma açık hale getirmekte ve onların sosyal faaliyet alanlarına katılma eğilimlerini arttırmaktadır. Spor da, sosyalleşen veya sosyalleşme eğilimi artan fertlerin uğraşacakları bir konu haline gelebilir(Taşmektepligil, 1995:29).

Eğitim oranının yüksek olması veya olmaması, o toplumda yaşayan insanların yaşam Őeklini ve kalitesini direk etkilemektedir. Eğitim yoluyla bilinçlenen ve kendi yeteneklerinin farkına varan bireyler yetişir. Ancak böyle bir toplumda sporun sanatın vs. değerinin ve öneminin farkına varılır. Gerek spora yönelme, gerekse bunu günlük yaşamın bir parçası haline dönüştürme ancak eğitimle sağlanabilir ki, spor daha ileri düzeylerde de gelişim gösterebilecek seviyelere ulaşsın(Doğan, 2001:42).

Eğitim sporun en önemli boyutlarından biridir. Spor bu boyutuyla ele alındığında iki Şekilde değerlendirilmesi gerekir. Spor için eğitim ve eğitim için spor, Spor için eğitimde spor amaçtır ve sporun üst düzeyde gerçekleştirilebilmesi için eğitimden yararlanır. Sporcu eğitim antrenör eğitimi, seyirci eğitim hakem ve spor yöneticilerinin eğitimi söz konusudur. Bu anlamda eğitim sporun hizmetindedir ve sporun teknik, estetik ve performans düzeyini yükseltmek için vazgeçilmez bir yoldur. Antrenman bilimi ve spor fizyolojisi, spor psikolojisi, spor yönetimi ve işletmesi, spor pedagojisi gibi pek çok bilim dalı spor için eğitimde önemli bir yer tutar (ztrk, 1998:77).

Ülkemizde sosyo-ekonomik imkanlar, tabakalar, bölgeler ve kırsal - kent arasındaki dağılım eşit veya adil olmadığı için, ailenin maddi sorunları da buna eklenince, öğrenim yaşamı yarıda kalmaktadır. Bunun sonucu olarak da eğitim seviyesi düşmekte, spor da beraberinde gelişmemektedir.

2.2.2.8. Sosyal evre

Toplum canlı cansız her türlü varlıkla ilişkiler bağı kurar, bunları anlamlandırır değerlerle donatarak kendi varlığının bir ögesi haline getirir. Bu bir bakıma çevreye alıştırma işlemidir. Bu işlemin sonucunda oluşan ne varsa onu toplumsal evre(sosyal evre) olarak algılanır(Bilhan, 1996: 20). Toplumsal evre, bireyin çevresindeki diğer insanlardan ve bunların meydana getirdikleri örgütlerden, kurumlardan ve kurallardan (gelenek, görenek, örf ve adetler gibi) oluşur. Yaş ilerledikçe, sosyal evre genişler. Çünkü bireyin yaşadığı her an çevresinden

etkilenmesi normaldir. Yıllar ilerledikçe bu birikim artacağından genç yaştaki bir bireye oranla sosyal çevresi daha gelişmiş düzeydedir(Kılıcıgil, 1998: 15).

Sosyal çevrenin taşıdığı özellikler farklı sportif faaliyetlerin geliştirilmesine zemin hazırlamaktadır. Sosyal çevre olarak düşünebileceğimiz okul, aile, işyeri ve insan tarafından işlenmiş. Değerlendirilmiş olan sosyal çevre şartları, sportif faaliyet hangi branşta yoğunlaştığına ışık tutmaktadır(Doğan, 2001: 66).

Gençlerin boş zaman değerlendirme eğilimleri bazen ailelerin isteklerine uymamakta, bu da nesil çatışmalarına yol açmaktadır. Aileler boş zamanların değerlendirilmesinde para harcanılmayan etkinliklerin yapılmasına, ders çalışılmasına, spor yapma, radyo, televizyon izleme gibi aylıklıkla değerlendirilen etkinliklerin yapılmamasına taraf iken, zamanla sosyal gelişim gösterilmesiyle birlikte ailelerin bu düşüncelerinden vazgeçtiği ve özellikle spor gibi etkinliklerin yapılmasına taraf olduğu gözlenmektedir. Çocuğun normal bir sosyal hayat yaşamasına imkân vermek için onu tanımak ve gelişimlerine uygun tutum ve davranışların sosyal çevrede benimsenmesi görüşü hakim olmaya başlanmış ve aileler bu sosyal çevrenin önemini kavrayarak, çocuklarının bilinçli olarak ilgi duydukları bir alana yönelmesi için engel değil, bilakis teşvik edici olmaya başlamışlardır(Kılıcıgil, 99 8:43).

Aile, çocukluk, ergenlik ve hatta gençlik yıllarında, kişi üzerinde en etkili çevredir. Çocukluktan gençliğe doğru gittikçe etkisi biraz azalabilmektedir. Bunun sebebi, ailenin çocuklarına gösterdiği ilginin azalması değildir. Ergenlik ve gençlik dönemlerinde birey, ailenin dışında çevreye yönelmektedir(Kılıcıgil,1998: 39).

Bu etkilenmelerde baskı normlarını, sadece ailesinde değil yakın çevresinde de gözleyen çocuk ve gençte olumlu veya olumsuz etkiler görülebilir. Çocuğun spor yapmaya başlamak istemesi, spor yaparken bulunduğu ortam, aile tarafından ve yalan çevre tarafından onaylanmaz ise ya spor yapmaktan vazgeçebilir ya da bu etkilenme ve baskı normlarına uyarak spor yapmaya yönelebilir veya devam edebilir.

Giyilen spor kıyafeti bile yakın çevrenin onayını almıyorsa ister istemez bir etkilenme olmaktadır(Kılıcıgil, 1998: 47).

Arkadaşlık grupları genellikle aynı sosyo-ekonomik ve kültürel yapıya sahip kişilerden oluşur. Bu ortak yönleri çok olan gençlerin bir araya geldiğini gösterir. Spor branşlarının takım arkadaşlıklarında ise bu kuralların bozukluğu, sahip olunan spor becerisinin ortak yön olarak ortaya çıktığı görülür(Öztürk, 1998: 68).

Ergenlik çağında genelde arkadaş grubunun etkisi aileden fazla gibi görünür. Gençlik yıllarında birçok genç için ailelerin etkisi arkadaş grubuna göre değişiklik gösterebilir. Fakat her zaman arkadaş etkisi fazla olmayabilir. Bu yetiştiği ortama veya çevreye göre değişiklik gösterebilir. Arkadaş grubunun toplumsallaşmaya etkisi çok büyüktür. Okul çevresinin spora yönelmeye etkisinde, okul ortamındaki beden eğitimi derslerinin başarı ile uygulanmasının rolü vardır. Oyun ve beden eğitimi, spora başlamak için birer ön basamaktırlar. Beden eğitimi derslerinin spora yönelmede katkıları çoktur. Çünkü bu derslerde kişi kendini tanır, tanıtır, yeteneklerinin sınırını bilir ve geliştirir, sağlıklı bir vücuda sahip olur, vücudunu en etkili ve tasarruflu bir şekilde kullanmayı öğrenir, kişisel becerileri gelişerek toplumsal davranışlar kazanmayı öğrenir. Beden eğitimi öğretmenleri, öğrencilerini spora yönlendirmede önemli sorumluluklar yüklenmektedirler. Çünkü ders dışı faaliyetlerde de görev alan beden eğitimi öğretmenleri, öğrencilerin hem boş zamanlarının değerlendirilmesinde, hem de o yaşlarda enerjilerinin en aktif bir döneminde bulunan öğrencilerin bu enerjilerini kontrollü ve yararlı bir şekilde kullanmalarında yardımcı olmaktadır(Kılıcıgil 1998:57).

2.3. ÇOCUKLARDA SPORUN TEMEL İLKELERİ

Gelişim Psikolojisinde çocukluk kavramı, doğumdan cinsel olgunluğa kadar geçen bir süreç olarak tanımlanır. Bu süreç, bazı ülkelerin yasalarında on dört yaş sonuna kadar olan dönemi kapsar ve çocukluk bu süre içerisindeki davranışlarından sorumlu tutulamaz. Sorumlu ebeveynidir (Muratlı, 1997:1-2).

Birçok spor dalında şampiyonlukların giderek daha küçük yaşta sporcular tarafından kazanıldığını görmekteyiz. Başta cimnastik sporu olmak üzere, birçok spor dallarında çok belirgin olarak çok genç yaştaki sporcuların üstün başarı elde ettikleri günümüz sporunun bir gerçeğidir. Böylesine önemli bir yaşam faktörü, çocuk ve gençlerin sağlıklı bir biçimde büyümeleri ve gelişmeleri için de çok önemlidir. Spor yapmayan, dengesiz beslenen çocuk ve gençlerin sağlıklı bir gelişim süreci geçirmeleri çok zordur. Çocukluk ve genç yaşta spor yapılmamışsa, yetişkin yaşa gelindiğinde sahip olunan psiko- sosyal ve fizyolojik özelliklerin istenilen düzeyde olunmayacağı da bir gerçektir

Çocuklar her gün etkin olmalıdırlar. Fiziksel etkinlik büyüme uyarır, gelişkin bir fiziksel ve ruhsal sağlık kazandırır. Bugün, araştırmalar çocuklarda fiziksel etkinliğinin her zamankinden çok daha önemli olduğunu göstermektedir. Alıştırma sağlığı güçlendirdiğinden, formunu koruyan bir çocuk daha dinçtir ve daha fazla keskin zekâlıdır. İlimli bir fiziksel etkinliğin bile, çocuğun aritmetik, okuma ve anımsama yeteneklerini güçlendirdiği görülmüştür(Leblanc ve Dickson, 2005: 10).

Fiziksel uygunluk günlük yaşamın verimli bir şekilde idame ettirilmesi ve sporsal faaliyetlerin uygulanabilirliği için önemlidir. Genelde, kişinin kuvvetine, dayanıklılığına, koordinasyonuna, çabukluğuna ve bu unsurların birlikte kullanılmasına bağlı olarak çalışma kapasitesi şeklinde ifade edilmektedir. Çocukların fiziksel uygunluk seviyelerinin geliştirilmesinde beden eğitimi ve spor dersleri etkin bir araç olarak kullanılabilir. Ancak, çocuklar sanılan aksine okulda geçirdikleri zaman içerisinde doğal olarak aktif değildir. Birçok ebeveyn çocuklarını okulda gözlemlediklerinde onların hareket halinde olduklarını görürler ve oldukça aktif olduklarını düşünürler. Ancak, yapılan incelemelerde çocukların hareket-dinlenme modeli şeklinde hareket ettikleri görülmüştür(Özer, 2004:102).

Yapılan araştırmalar, sporda beklenen başarının elde edilmesi için çocukluk çağında spor etkinliklerine başlanması gerekliliğini ortaya koymuştur. Bu bakımdan gelişmiş ülkelerin dikkatleri çocukluk çağı spor faaliyetleri üzerine odaklanmıştır. Çünkü çocuk antrenmanlarının kendine özgü birtakım özellikleri bulunmaktadır. Ancak bu özelliklere geçmeden önce en önemli husus, çocuğun döllenme anından

başlayarak ergenliğin tamamlanmasına kadar süren bir büyüme, gelişme ve değişme sürecinde yetişkinden ayrılmasıdır.

Çocuklara yaptırılacak olan spor uygulamasının amacı bilimsel verilerin ışığı altında pedagojik bir yaklaşımla sportif performansın geliştirilmesinin yanı sıra onların fiziksel, ruhsal ve sosyal yönden de uygun gelişiminin sağlanması olmalıdır. Son yıllarda antrenman biliminde dikkatler çocukluk çağı antrenmanlarına yönelmiştir(Mengütay, 2006:125).

Spora yönelik çalışmalardan önce, çocuğun ya da gencin genel bir sağlık kontrolünden geçmesi gerekir. Buradan elde edilecek veriler ışığında, çocuğun sporu ve gelecekte performans sporunu yapıp yapmayacağı saptanır. Bu sağlık kontrollerinin periyodik olarak yapılması gerekmektedir. Hiçbir antrenman (müsabaka), çocuğun yakınlarının, antrenörün başarı baskısı ile yapılmamalıdır. Yoğun başarı baskısı çocuğun sporsal gelişimini çoğu zaman olumsuz etkiler(Sevim, 1997:304).

2.4. SPORDA REHBERLİK VE YÖNLENDİRME

Rehberlik bireyin kendini arılamasını, problemlerin çözümüne ilişkin gerçekçi kararlar alması, ilgi ve yeteneklerini geliştirmesi çevresine uyum sağlaması için uzman kişilerce yapılan psikolojik yardımlardır(Doğan, 2003:241). Amacı ise; Öğrencilerin var olan kapasitelerine uygun olarak kendilerini gerçekleştirmelerini, eğitim sürecinden yetenek ve özelliklerine göre en üst düzeyde yararlanmalarını, gizil güçlerini en uygun şekilde kullanmalarını ve geliştirmelerini sağlamaktır(Doğan 2003:242). Okul başarısı için öğrenci kendini planlaması, verimli ders çalışma yöntemleri geliştirmesi ve olumlu sınav davranışları edinmesi için yönlendirilmelidir(Doğan, 2003:243).

Yönelmek; bir yere, bir şeye, bir kimseye yönelmek, bir şeye yönelmek, bir etkinliğe yönelmek, onu amaç olarak seçmek, benimsemek, onunla ilgilenmek, kendini ona adamaktır(Kılıcıgil, 1998:20).

Yönlendirme, yapılacak işle ilgili olarak daha verimli bir çalışma ortaya koyabilmek için gerekli elementlerin organizasyon işlemidir. Bu elementler yönlendirmenin yapılacağı alana bağlı olarak farklılık gösterebilirler. İnsanı yönlendirmenin en etkili yolu etkileşimdir. Etkileşim insanı tesirimiz altına bırakmaktadır. Etkileşim ne kadar kuvvetli ise yönlendirme de o nispette olacaktır(Aziz, 2001:3).

İlköğretim çağı 6-14 yaşlarını kapsar. İlköğretim yılları, çocukların her yönden gelişimlerinin hızlı olarak devam ettiği bir döneme rastlamaktadır. Bu nedenle, yapılacak rehberlik ve yöneltme hizmetlerinde, çocukların "gelişim özelliklerinin" göz önünde bulundurulması gerekir. Aşağıda, ilköğretimde geliştirilmesi gerekli özelliklerin bazıları belirtilmiştir.

- (a) Çocukların gündelik yaşamları için gerekli olan fiziksel becerileri ve kavramları geliştirme.
- (b) Çocuklara yaşlıları ile birlikte olma, paylaşma, olumlu arkadaş ve insan ilişkileri kazandırma.
- (c) Öğrencinin kendisini tanıma, benlik kavramı geliştirme, benlik tasarımı ile tutarlı değerler sistemi geliştirme.
- (d) Çocukların cinsiyetlerine uygun bir cinsel kimlik geliştirmeleri.
- (e) Kişisel özerklik kazanma, özerkliğinin sınırlarını bilme, çevresi ile uyumlu ilişkiler kurma.
- (f) Kişisel sorumluluk alma, başladığı bir şeyi tamamlama gibi konularda gelişmeleri gerekmektedir(Özgüven, 2001:292).

Genellikle insan ilgi duyduğu şeyleri sever. İlgi (eğilim) ile genel olarak doğuştan başlayan hareketler anlaşılmaktadır. Geniş anlamda ilgi, kalıtımla gelen ferdi özelliklerdir. Aynı zamanda sporda eğilim kavramı genel anlamda doğuştan gelen özelliklerin kullanımı olarak değerlendirilir(Küçük, 1997: 29). Yetenek, ortalamayı aşan ve henüz tanı olarak gelişmemiş olan, yeterliliğe giden bir yol olarak

tanımlanabilmektedir. Spor yeteneğini, ortalamanın üstünde bulunan bir form, sporda başarılı olma isteği olarak düşünebiliriz. Dal Monte, yetenekli kişiyi antrenmanlara daha çabuk cevap veren kişi olarak tanımlar(Mengütay, 2006:116). Çocuklarda yönlendirme yapılırken doğuştan gelen yetenekler, yatkınlık ve ilgiler dikkate alınmalıdır.

Doğru yaklaşımla doğru insanların elinde olduğu sürece spor olumlu, karakter oluşturan bir deneyim olabilir. Çocukların kurallar ve toplumsal değerlerle ilişkiye girmesini sağlayan en iyi fırsatlardan birini oluşturur. Diğerleriyle iyi geçinme gereksinimi ve bir takımın parçası olarak kabul edilmeyi ortaya çıkartır. Hoşgörü, adalet ve sorumluluk gibi değerleri geliştirmekte temel bir işlevi bulunmaktadır.

Doğru bir liderlikle spor çocuklara şu fırsatları sağlar:

- Etkin bir yaşam biçiminin önemini kavratır.
- Sporsal becerilerinde ustalaşarak kendinin olumlu bir imgesini geliştirir.
- Takımın parçası olarak çalışmayı öğrenir.
- Diğer çocuklar ve yetişkinlerle nasıl yaklaşılacağını öğrenir.
- Başarıya ve düş kırıklığına nasıl yaklaşılacağını öğrenir.
- Diğerlerine saygı göstermeyi öğrenir (Leb İlane ve Dickson, 2005:19).

Doğuştan yetenekliliğin spordaki görünümü, spor biçimine ilgi, istek veya spor yapmak olarak ortaya çıkar. Bu da kalıtıma bağlı olarak fizik ve ruhi şartlarla sınırlıdır. Seçilen spor dalında büyük bir başarı elde etmek için sporcunun doğuştan hangi yetenekleri getirdiği ve psiko-sosyal özellikleri tespit edilmelidir(Küçük, 1997:32). Bunun sonucunda hangi sporu yapması gerektiği belirlenmelidir.

Branşa uygun yeteneklerin seçilmesinde ve çocukluk döneminin fiziksel, zihinsel ve psikolojik özelliklerinin bilinerek sportif çalışmaların yapılması ilerdeki başarının temelidir. Ayrıca, burada başarının ötesinde çocuğun gelişiminin ve sağlıklı bir yapıya sahip olmasının da temel koşullarından birisi, çocukluk dönemindeki sağlıklı ortamlarda spor yapılmasıdır(Kuter ve Öztürk, 1997:41). Sekiz yaşından ergenlik

çağının başlangıcına kadar çocukların, spor becerilerini geliştirmek için çalışacakları ve buna uygun öğretiler alacakları sporlarda yer almaya gereksinimleri vardır(Leblanc ve Dickson, 2005:30).

Yapılan araştırmalardan elde edilen sonuçlara göre, çocuğun kalıtımla doğuştan getirdiği özelliklerinin %50'si anne-babadan, 1/4'ü büyükanne-büyükbabadan, 1/8'i ise büyükanne ve büyükbabanın anne ve babalarındandır. Buradan hareketle, çocuğun seçilen spor branşın da başarılı olabilmesinde ana-babadan aldığı özelliklerin rolü çok büyüktür. Bu sebeple yönlendirmede, ana-babanın spora olan ilgileri ve psiko-sosyal özellikleri dikkate alınmaktadır(Küçük, 1997:32).

Yapısal olarak adlandırdığımız, genelde kalıtsal özelliğe sahip; boy, ağırlık, natotip, vücut kompozisyonu ve fibril kompozisyonu gibi parametrelerin spor branşların da beceri ve fonksiyonel faktörleri etkilediği bilinmektedir. Üst düzeyde performansa erişmek için teknik, taktik psikolojik, fizyolojik gibi faktörlerin yanı sıra yapısal faktörler de belirleyici rol oynamaktadır(Özer, 1990:305-306).

Özellikle basın, radyo, televizyon gibi kitle iletişim araçlarındaki gelişmeler, geniş halk kitlelerinin spora olan ilgisinin daha da artmasına sebep olmuştur. Onlara kendi küçük çevrelerinde, beğenilmekten başlayıp, toplumsal bir kahraman olmaya, uluslararası ün kazanmaya uzanan manevi hazlardan, daha iyi parasal koşullardan, toplumsal sınıf değiştirmeye uzanan geniş imkânlar sağladı. Bunun sonucu daha çok genç, daha erken yaşlarda spora başladı(Küçük, 1997:74).

Yapılan birçok araştırmada çocukların spora yönelmesinde beden eğitimi ve spor öğretmenin arkadaş gruplarının yanında çok önemli derecede aile ve sosyal çevrenin etkili olduğu ortaya konulmuştur(Yetim, 2005:163).

Türk Milli Kültürü'nün temellerinden birini oluşturan değer yargıları, gelenek ve görenekler fertlerin spora karşı tutumlarının belirlenmesinde de etkili olurlar. Örneğin; mayo ile yüzmek, cimnastik mayosu ile cimnastik yapmak kişi tarafından benimsenmezse, bu kişinin söz konusu sporları yapması veya bu branşlarda düzenlenmiş spor programlarına katılması gerçekleşmeyebilir. Onun için sporun

kitleye yaygınlaştırılmasında uygulanan spor türlerinin, mevcut kültürel formalarla uyum içinde bulunması çok önemlidir(İmamoğlu ve Taşmektepligil, 1996:46).

Muratlı'ya göre öğretmenler çocuklar ve gençleri değişik spor dallarında temel yeteneklerinin geliştirmeleri konusunda desteklemeli, gelişim çağında erken branşlaşmaya izin vermemelidir. Çocuklar yetenek geliştirmeleri konusunda gayret ve iyi davranışları övgüyle ödüllendirmelidir. Anne babalar ise isteksiz bir çocuğu spor yapmaya zorlamamalı, çabanın ve takım ruhunun en az birincilik kadar önemli olduğunu, her türlü sonucun normal olduğunu öğretmelidir. Anne ve babalar çocuğunun çaba ve gelişmesini takdir etmeli ve övmelidir(Muratlı, 1997:262-263).

2.5. AİLE

Aile, biyolojik ilişkiler sonucu insan türünün devamını sağlayan, toplumsallaşma sürecinin ilk ortaya çıktığı, karşılıklı ilişkilerin belirli kurallara bağlandığı o güne dek toplumda oluşturulmuş maddî ve manevî zenginlikleri kuşaktan kuşağa aktaran, biyolojik, psikolojik, ekonomik, toplumsal, hukuksal ve benzeri yönleri bulunan toplumsal bir kurumdur(Saym, 1990:2).

Aile içindeki ilk etkileşim, çocuğun hayatı boyunca devam ettireceği yaşam çizgisini oluşturur. Çünkü çocuk çevresine uyum için gerekli olan sosyal değerleri, inanç ve tutumları ilk önce anne babası aracılığıyla öğrenir. Çocuğun büyümesiyle arkadaş grubu ve yakın çevresi çocuğa farklı deneyimler kazandırır. Çocuk deneyimleri ailesinden aldığı ilk deneyimlerle birleştirir ve yavaş yavaş kendi kişiliğini oluşturmaya başlar (Muluk, 2004:37).

Anne ve babanın, çocukları üzerinde çok büyük etkileri vardır. "Çocuğun kültürel davranışları da, anne babanın çeşitli yönlendirme ve beklentileri doğrultusunda oluşturulur. Çocuğun ilk öğrenmeleri, ilerideki gelişmesinin temelini oluşturur. Önemli ölçüde anne ve babalar iyi insan, iyi vatandaş olmanın, başarılı ve nitelikli olmanın yollarını çocuklarına aktarırlar ve öğretmeye çalışırlar. İnsanın önemli davranış ve özelliklerini çocukluk döneminde kazandığı düşünülürse insan hayatı ve onun sosyalleşmesinin de ne kadar önemli olduğu daha kolay anlaşılır. Çocuklar için

aileler uzun dönem amaçların ve temel değerlerin benimsenmesinde önemli rol oynarlar (Aracı, 2004:168-169).

Ailelere düşen en önemli görev, çocuklarının duygusal eğitimleridir. Özellikle güvenlik hissi toplumun diğer birimleri tarafından sağlanamaz. Bunun için en önemli görev aileye düşmektedir. Araştırmalar, duygusal sorunların ilk çocukluk döneminde ortaya çıktığını ve bu çağlarda yerleşen anormal davranışların, yetişkinlikte düzeltilmesinin son derece güç olduğuna işaret etmektedir (Saik, 1998:98).

Ailenin temel bir kuram olmasının bir başka nedeni de sosyalleşmede çok önemli bir role sahip olmasından kaynaklanmaktadır. İnsanın sosyal/kültürel bir varlık olmasını sağlayan bu süreç, önce ailede başlamakta sonra diğer kurumlarında yardımıyla gelişmektedir (Erdemli, 1991:49).

Aile, çocukluk, ergenlik ve hatta gençlik yıllarında, kişi üzerinde en etkili çevredir. Çocukluktan gençliğe doğru gittikçe etkisi biraz azalabilmektedir. Bunun sebebi, ailenin çocuklarına gösterdiği ilginin azalması değildir. Ergenlik ve gençlik dönemlerinde birey, ailenin dışında çevreye yönelmektedir. Bilakis anne kucağından inerek yürümeye başlayan, büyüyen, yetişen toplumun bu küçük üyesinin, karakterinin oluşmasında, kalıtım, yetenek ve eğilimlerinin yönlendirilmesinde, çevreye uyumun sağlanmasında ve eğitiminde ailenin etkisi tartışılmayacak derecede büyüktür(Kılıcıgil, 1998:39).

Çocukların kazanacağı özellikler, aile içindeki sosyal duruma bağlıdır. Aile içindeki ilişkiler katılaşmış rollere dayalı ise, kişisel özelliği olmayan, belirli kategoriler içinde dünyayı gören bireyler yetişir. Aile içindeki ilişkiler kalıplaşmamış ve duruma göre değişebilen bir yapıya sahipse, iç dünyası daha zengin, dünyayı çok boyutlu görebilen bireyler yetişir(Akça, 1997:71).

Eğitim basamaklarında geçenlerden, kendine güvenen, insan ilişkilerinde başarılı, girişken ve kendini yenileyebilen kişiler tercih edilmektedir. Bu tür nitelikli insanların iyi ve başarılı eğitim ortamlarında eğitim gördükleri, maddi durumu iyi olan ailelerin çocukları oldukları söylenebilir(Aziz, 2001:20). Burada çocuğun aile

yapısı, ailenin çocuğa uyguladığı disiplin, ailenin çocukla ilgili tutumları belirleyici olmaktadır (Aziz, 2001:21).

Çocuğun gelişiminde anne-baba tutumlarının etkisi büyüktür. Kişilik gelişimi her ne kadar insanın yaşamı boyunca süregelse de kişilik gelişiminin temelini çocukluk döneminde atıldığı gerçeği geçerliliğini korumaktadır. Anne-babanın ve ailenin diğer bireylerinin çocukla olan etkileşimi, çocuğun aile ve sosyal hayat içindeki rolünü ve yerini belirlemektedir. Çünkü bu yaklaşım ve etkileşim çocuğun ileride nasıl bir birey olacağını etkilemektedir (Erdemli, 1991:49).

Baskılı ve otoriter aile ortamında, denetlenen çocuk hangi davranışın hangi tepkiyi alacağı hakkında bir fikre sahip değildir. Bu çocuğun, kaygılı bir belirsizlik içerisinde aşırı isyankar veya aşırı boyun eğici olması mümkündür. Böyle bir ortamda büyüyen çocuk dışa denetimli bir kişilik oluşturur (Aziz, 2001:21).

Ana-babanın ilgisizliğiyle çocuğun öğretmenine, arkadaşlarına ve yakın çevresindeki eşyalara verdiği zarar ve suçluluk davranışı arasında yakın bir ilişki bulunmuştur. Bu konuda yapılan araştırma bulgularına göre ilgisiz ve kayıtsız ana - baba tutumu, çocuğun saldırganlık eğilimini güçlendirmektedir (Aziz, 2001:23).

Güven verici, destekleyici ve hoşgörülü tutumun görüldüğü evde kabul edilen ve edilmeyen davranışların sınırları bellidir. Bu sınırlar içinde çocuk özgürdür. Söz hakkı vardır, duygu ve düşüncelerine saygı duyulur, sevgi ve teşvik görür (Aziz, 2001:23)

Her aile çocuğuna aile üyeleri tarafından benimsenen değerleri, tutumları çoğunlukla bilinçli bir biçimde kazandırmaya çalışır. Bu nedenle aile içinde çocuğa verilen eğitim, yarı formal eğitim olarak kabul edilebilir.

Çocuğun eğitiminde eğitim kurumlarının yanı sıra aile de önemli rol oynadığı için, aile ile eğitim kurumlarının sürekli işbirliği yapması gerekir. Çocuğun aile içinde geçirdiği yaşantılar sonucu elde ettiği bilgi ve beceriler onun okuldaki başarısını etkiler. Çocuğun aile içinde öğrendiği bilgi, tutum ve beceriler, okulda öğrendiklerini destekler nitelikteyse çocuk okulda daha başarılı olur. Okul ile ailenin öğrettikleri

arasında çelişki olursa, bu durum çocuğun başarısını olumsuz yönde etkiler. Ayrıca aile içindeki huzursuzluklar, ailenin ait olduğu ait kültürün özellikleri, aile üyelerinin eğilim durumu ve okula karşı tutumu da çocuğun başarısını etkileyen etmenlerden bazılarıdır. Okulda başarısız olan bir çocuğun sorununa çözüm aranırken bu etmenlerin de göz önünde bulundurulması gerekmektedir (Erden, 2005:88),

Aileler, günlük hayatlarını devam ettirirken, çocukların eğitimini ikinci plana atmak gibi bir düşünceleri olmamalıdır. Günlük hayatın sorunlarıyla uğraşan aileler çocuklarının ihtiyaçlarıyla, gelişimleriyle ve eğilimleriyle de ilgilenmek durumundadırlar (Muratlı, 1997:13).

Tüm gelişim basamaklarında çocuk ailesi ile girdiği ilişkilerin etkisinde kalarak mutlu veya mutsuz; doyumlu veya doyumsuz, uyumlu veya uyumsuz olur. Annenin çocuğun ihtiyaçlarına duyarlı olması davranışlarını ve zamanını çocuğun ihtiyaçlarına göre belirlemesi gerekir. İlgili anne sadece çocuğu doğrultusunda yaşamak yerine kendisi için yeni şeyler öğrenmekle ilgilenip kendisi içinde bir şeyler yapıyorsa çocukta kendi adımlarıyla gelişip öğrenmeyi başaracaktır. Kendi ilgilerini geliştirmeyi devam eden anneler çocuklarında da benzer girişimi destekler(Yavuzer, 2004:129). Ailenin sosyal yönden gelişmesinde en etkili birey olarak kadının eğitilmesinden söz edilebilir."Bir erkeği eğitirsen bir bireyi, bir kadını eğitirsen bir aileyi eğitmiş olursun" atasözü kadının aile içindeki önemini yansıtmaktadır (Hasipek, 1990:365).

Yaşadığı yer ve imkânları ne olursa olsun baba ailenin reisidir. Babanın eğitim durumu, kişilik yapısı, tavırları, davranışları ve ailesiyle ilgilenmesi çocukların eğiliminde etkilidir(Aziz, 2001:14).

Baba çocuk için hem bir sevgi nesnesi hem de örnek alınacak kişidir. Baba ile yaşanan ilişki ileriki yıllarda erkek ve kız çocukların cinsel kimliklerine karşı olumlu bir tutum kazanmalarına da önemli bir etkendir(Yavuzer, 2004:130).

Ailenin sosyo - ekonomik statüsünün göstergesi olarak kabul edilen babanın mesleği ile çocuğun okuldaki başarıları arasında önemli bir ilişki olduğu ifade edilmektedir.

Babanın mesleği vasıfsız, el işine dayanan ve düşük kazanç getiren bir faaliyet olduğu takdirde, çocuğun aile çevresinden olumlu etkilenme imkanı azalmaktadır(Kurktan, 1977:97).

Ailede kardeşlerin rolü son derece önemlidir. Kardeşi olmayan ailede tek çocuk olarak yetişen çocuklar, sosyal yönden eksik yetişirler. Arkadaşlık duyguları zayıftır, bencil olurlar. Toplumda görülen bazı şımarık tipler, genellikle aile hayatında kardeş münasebetleri iyi düzenlenmemiş veya tek çocuk olarak yetişmiş kimselerdir. Babaların çocuklarını birbirleriyle kıyaslamaları kıskançlık duygularının daha da pekişmesine neden olmaktadır. Çocukları birbiriyle kıyaslamalar onların düşmanca duygular geliştirmelerine sebep olmaktadır. Kıyaslamalar kardeşleri teşvik edici olmaktan çok çocuğa yetersizlik ve eksiklik duygusu aşılacak niteliktedir(Canovalı, 1999:62).

2.6. AİLE VE SPORA YÖNLENDİRME

Gençlerin davranışları, ailelerin etkisi altındadır. Sosyal hareketlilik veya kentleşmenin getirdiği aile yapısındaki değişiklikler de ailelerdeki ilişki türlerinde değişiklikler yaratmasına neden olmaktadır.

Aile, bireye kişiliği kazandırmak ve toplumun kültürünü özümsetmekten başka psikolojik açıdan güvence temelini de oluşturur. Kişiyi dış dünyaya uyum sağlayabilmede gereken gücü kazandıran aile üyelerinden gördüğü destektir(Küntay, 1991:156).

Çocukların boş zamanlarını değerlendirme, aile üyelerinin en önemli eğitim görevidir. Okuldan eve gelen çocuğa onun ilgilerine uygun meşguliyetler bulunmazsa elbet kendi kendine bazı işler bulacaktır ve bunun bir kısmı belki de zararlı, eğitimini bozacak uğraşlar olacaktır(Aziz, 2001:18).

Gençlerin boş zaman değerlendirme eğilimleri bazen ailelerin isteklerine uymamakta, bu da nesil çatışmalarına yol açmaktadır. Aileler boş zamanların değerlendirilmesinde para harcanmayan etkinliklerin yapılmasına, ders çalışılmasına,

spor yapma, radyo, televizyon izleme gibi aylıklıkla değerlendirilen etkinliklerin yapılmamasına taraf iken, zamanla sosyal gelişim gösterilmesiyle birlikte ailelerin bu düşüncelerinden vazgeçtiği ve özellikle spor gibi etkinliklerin yapılmasına taraf olduğu gözlenmektedir. Spor bireyin sosyalleşmesinde önemli roller üstlendiği için, aileler çocukların daha sosyal olabilmelerine fırsat tanıyan spor olgusuna uzak kalmamaktadırlar(Kılıcıgil, 1998:43).

Aileler tarafından spora pozitif değer biçme, nesiller arasında spora ilgiyi arttırır. Bundan başka, aileler de spora katılıyor ya da geçmişte sporla ilgilenmişlerse, yine aileler spor yapmaya devam ediyor, ya da düzenli olarak televizyondan spor programlarını seyrediyorlarsa, aileler çocukların sporda başarılı olmalarına ümit ediyorlarsa, ya da amaçlıyorlarsa, aileler spora aktif katılım için çocuklarını cesaretlendiriyorlarsa ve spor aile içinde genel bir konuysa, çocuklar sporla daha fazla ilgilenebilir ve katılımda bulunabilir(McPherson ve diğ, 1986:40).

Ailelerin sporla ilgili olması çocuğun spora katılımında, hatta sporun toplumun çoğunluğunca yapılmasında olumlu bir etkidir. Ancak ailelerin bu ilgisi bilinçsiz ise çocuğu kapasitesinin üzerinde zorlamaya yol açıyorsa ya da mutlaka başarıya koşullanmışsa yarar yerine zarar getirecektir(McPherson ve diğ, 1986:49).

Ailelerin çocuklarından fiziksel ve sosyal gelişimlerine uygun olmayan performans beklentileri, çocuğun kendine olan güvenini sarsacaktır. Oysa spor çocuğun sosyal, fiziksel gelişimine katkıda bulunarak kendine güven kazanmasına sağlamak amacıyla önerilmektedir. Küçük yaşlarda müsabaka sporlarından uzak durulması gerekir.

Sporda sosyalizasyon süreci aileden çocuğa aktarım şeklinde olmasına rağmen, çocukluk sonrası ve adolesan döneminde iki taraflı sosyalizasyon başlayabilir. Örneğin, arkadaş grupları içinde etkilenen çocuk, sporun içinde yer almaya başlar, kendi kendine asla spora katılmayan ailelerini spora sosyalize edebilir. Çocuklarını ilgilendirdiği için aileler, spora katılmaya başlayabilir veya seyirci olabilir. Hatta antrenör, yönetici vb. ikinci bir rol üstlenebilir (McPherson ve diğ, 1986:40).

Çocuğun spor faaliyetleri içindeyken ailesini yanında görmesi, aile ile paylaşılan konuların çoğalması aile bağlarını da güçlendirecektir. Bu durumlarda ailelerin

yapması gereken, çocuğa destek olması, eleştirmemesi, asil olarak böyle olumlu bir aktivite içinde yer almasını takdir etmesidir. Aileler de sporu okullar gibi bir eğitim aracı olarak kullanabilir.

Çocuklar, spor uğraşlarını aileleriyle paylaşmak ve onlar tarafından desteklenmek isterler. Ailelerin yarışma sonrası çocuklarına ne söyledikleri, müsabaka sırasında oluşabilen diğer olaylar gibi kazanma ve kaybetmenin de her zaman olabileceğini anlamalarında gençlere yardımcı olmaları önemlidir(Spor bilim, 11.02.2007). Aileler, çocuklarına olumlu ve güvenli bir ortam yaratmakla yükümlüdürler. Çünkü çocuklar çevresinde gelişen olayları yorumlarken ve davranışlarını geliştirirken ailelerinden etkilenirler. Bu yüzden aileler çocuklarından yıldız sporcular olmasını istemeden önce, çocuklarının hangi sporu yapabileceği, ne düzeyde yapabileceği, yarışmaya katılıp katılmayacağı ile ilgili bilgilere sahip olmalıdır. Öğretmenler ve antrenörlerle iletişim kurulması bu açıdan çok önemlidir(Öztürk, 1998:64).

Sallis ve arkadaşları dokuz yaş çocuklarının fiziksel aktivitelerinde ailelerin davranışlarının yeri adlı çalışmalarında, ailelerin çocuklarını bizzat kendilerinin bir spor merkezine götürmelerine yardımcı olmaları gerektiğini, çünkü çocuğun spora yönelmede bu durumun daha önemli olduğunu bulmuşlardır. Ailenin geçmişinde spor yapmasının, spora yönelmede söz ile teşvikten daha etkili olduğu görülmüştür. Ailenin çocuk ile oynaması, spor yapması spora yönelmede etkili bulunmuştur. Bireyin spor yapmasında çevresel faktörler önemlidir. Aile bireylerinin çocuğun spora yönelmesinde çok büyük etkileri vardır. Değişik araştırmalarda ortaya çıkan sonuçlara göre, aile bireylerinin spora katılmasının, çocuğun anaokulundan gençlik çağına kadar spora yöneliminde önemli etkisi vardır. Yine bu araştırma sonuçlarına göre aile bireyleri spora yönelmede model teşkil etmektedirler. Çalışan ailelerin çocuklarına az zaman ayırmaları, çocuklarının spora yönelmelerine engeldir(Kılıcıgil, 1998:44).

Toplumumuzda genel bir kanı haline gelen sporun akademik başarıyı olumsuz yönde etkilediği fikri ve sakatlanmalara neden olduğu düşüncesi, ailelerin çocuklarının beden eğitimi ve spor aktivitelerine katılımına yönelik olumsuz tutum sergilemesinde başka etkenler olarak karşımıza çıkmaktadır. Sporun akademik başarıyı olumsuz

yönde etkilediğine dair çok net bulgular olmamakla birlikte aksine pek çok araştırmada beden eğitimi ve spor etkinliklerine katılımın akademik başarı üzerinde olumlu etkileri bulunduğu yönünde sonuçlar elde edilmiştir. Ancak gerekli bilinçlendirmenin yapılmaması ve eğitim sisteminin akademik ve spor yaşamının birlikte yürütülmesine yeteri kadar müsait olmaması, ailelerde bu yönde olumsuz fikirler oluşmasına neden olmaktadır(Erdemli, 1991:51).Günümüzde aileler eskiye göre spora daha olumlu yaklaşmakta ve çocuklarını spora yönlendirmektedir. Halen spor aktivitelerinin çocuğunun derslerdeki başarısını engellediğini düşünen aileler bulunmakla birlikte çok sayıda aile de belli bir ücret ödemeyi göze alarak çocuklarını sporla ilgili kurslara kayıt ettirmektedir(Küntay, 1991:198). Aileler çocuklarını derslerinde başarısız olacağı endişesi ile spordan uzaklaştıracaklarına, onlara günlük hayatlarını iyi organize etmelerini, zamanlarını israf etmeden faydalı amaçlarda kullanmayı öğretmelidirler. Dolayısıyla dersine, spora, dinlenmeye, eğlenmeye vs. zamanını iyi ayarlayan çocuklar ve gençler hem derslerinde hem de spor faaliyetlerinde başarılı olabileceklerdir. Böylelikle de ailelerin spora bakışları daha olumlu olacaktır(Hergüner, 1991:89).

Çocukların temel becerilerinin geliştirilmesi, yeteneklerinin tespit edilerek, başarılı sporcuların bulunması ve yetiştirilmesi sporumuzun geleceği açısından önemlidir. Bunun için de ailelerin sporun bütün faydalarına inanmaları ve okul-aile işbirliğine önem vermeleri gerekmektedir. Kısaca ailelerin çocuklarını bu konuda eğitmeleri için, spor kültürüne sahip olmaları gereklidir. Yeterli bilgiye sahip aileler çocuklarını en sağlıklı şekilde spor yapmaları için teşvik edecek ve destek olacaklardır. Dolayısıyla ailece aynı heyecanı duyabilecek, başarıyı, yenilgiyi paylaşmayı birlikte hissedeceklerdir. Böylece spor, kuşaklar arası çatışmayı azaltarak, kaynaşmayı sağlayacaktır (Hergüner, 1991:91).

2.6.1. Spora Yönlendirme Ve Aile Ekonomisi

Ailelerin sosyo-ekonomik durumları da çocukların beden eğitimi ve spor etkinliklerine katılımı üzerinde oldukça önemli bir rol oynamaktadır. Özellikle çocukların hangi spor dalı ile ilgilenecekleri noktasında bu durum en belirleyici

unsurlardan birisidir. Örneğin atletizm, futbol gibi spor branşları ailelere ekonomik yönden pek fazla yük getirmezken tenis, kayak gibi spor dallarında ise durum tersi yöndedir(Erdemli, 1991:53).

Ancak son yıllarda bazı spor branşlarındaki sporcuların, yüksek derecede maddi kazançlar elde etmeye başlamasıyla birlikte ailelerin çocuklarını spora yönlendirme konusunda daha istekli davranmaya başladıkları gözlenmektedir. Bu durum iyi yönde bir işaret gibi gözüktüğü de bunun asıl nedeni; aileler tarafından beden eğitimi ve sporun çocuk gelişimi açısından önemini kavranması değil sporculuğun bir meslek olarak ekonomik gelirlerinin oldukça fazla olduğunun düşünülmesinden kaynaklanmaktadır. Öte yandan çocuklarının okul hayatı ile ilgili geleceğinden umutlu olmayan aileler onların ilgilerini ve kabiliyetlerini gözlemeksizin çocuklarına sporcu olmaları yönünde baskı yapmaktadırlar. Bu durum çocukların kişilik gelişimi üzerinde oldukça olumsuz etkiler yaratmaktadır (Erdemli, 1991:53).

2.6.2. Spora Yönelme ve Cinsiyet

Her konuda olduğu gibi, sporda da cinsiyet üstünlükleri söz konusudur. Spor dallarında, farklı yüzde performans düzeyleri ile bir dominant taraf mevcuttur. Ancak gelişim düzeyleri farklı toplumlarda bu konuya olan bakış açısı değişmekte, endüstrileşmiş ülkelerde kadınların spora katılım oranı fazla iken gelişmekte olan ülkelerde ise bu oran düşüktür. Çünkü bu toplumlarda kadın, hala dışı cinsin yalnızca doğurganlık için yaratıldığı, ter yerine parfüm kokması, aktif yaşamı yerine pasif yaşamı seçmesi düşünülmektedir. Spora katıldığında ise, kadının tenis, yüzme, paten gibi artistik ve estetik branşları seçmesi önerilmektedir (Açıkada ve Ergen, 1999:183).

Toplumumuzda kız çocukları ve kadınlar için spor, bir lüks olarak görülmüş ve erkeklere yönelik etkinlik olarak yorumlanmıştır. Erkeklerin sportif etkinliklere katılmalarına bayanlara oranla daha sıcak bakılmıştır. Kız çocukları sportif faaliyetlerde fiziki özellikleri ve geleneksel sebeplerden dolayı hep ikinci planda kalmışlardır. Bu da aktif bayan sporcu sayısının düşmesine ve geleceğin anneleri

olacak kişilerin spor konusundaki eğitimlerinin engellenmesine sebep olmaktadır(Hergüner, 1991:89).

Okullarımızdaki potansiyelin iyi bir yanı da, kızlı erkekli guruplara aynı anda spor yaptırma olanağının yaratılmasıdır. Geniş bir kitlenin spor yapmak üzere belirli disiplin içinde bulunması ve istenildiği gibi yönlendirilebilmesi büyük bir avantajdır. Yoksa genç kızlarımızı spordan uzak tutup, gereğiyle spor sevgisi vermeyip sonradan bayanlara spor yaptırmaya kalkmak, körler ülkesinde ayna satmaya benzer, özellikle küçük kentlerimizde kız öğrencilere raporlar alarak beden eğitimi derslerine sokmama eğilimi, toplumsal spor projesine indirilen darbelerden biridir. Gelişme ve spora en elverişli çağlarında beden eğitiminden uzak kalacak yarının anneleri, ileride sporun ailelere kadar girmesine nasıl katkıda bulunabilirler(Karasüleymanoğlu, 1995:53).

Kadın hareketleriyle birlikte belirli ölçüde sosyal değişim sağlanmasına rağmen hala yarışma sporlarına katılmada, çalışma ve serbest zamanları değerlendirmede sporun yer alışı bakımından kadın ve erkekler arasında büyük farklılıklar vardır. Ancak belli bir sosyo-ekonomik ve kültürel seviyeye sahip aileler, kız çocuklarının spor yapması için çaba sarf etmekte ya da kendisi geçmişte spor yapmış anneler kız çocuklarını spor yapmaya teşvik etmektedir. Buna rağmen spora başlayan kız çocuklarının spor yapma süreleri ve düzeyleri yine toplumun yapısına bağlı olarak erkek çocuklara kıyasla daha düşük olmaktadır(Öztürk, 1998:75). Sağlıklı nesillerin yetiştirilmesinde bir eğitim şekli olan spordan faydalanmak gereklidir. Sporun bedeni ve ruhi gelişimi sağladığı göz ardı edilmemeli hatta ailelerin görevleri arasında çocuklarını kız erek ayrımı yapmadan kabiliyetleri doğrultusunda spora yönlendirmek olmalıdır(Hergüner, 1991:88).

2.7. OKUL

Okul, birey eğitiminde en etkili olan sosyal bir kurumdur. Eğitim, her nüfusun vazgeçemediği, insanların verim çalışmalarında ve ülke kalkınmasında en etkili sosyal bir kurumdur, organize bir topluluktur. Okul topluluğu, yönetici, eğitici ve

öğrencilerden meydana gelir. Okul, çalışma yasasına ve ülke insanlarına başarı getirir (Kılıcıgil, 1998:53).

Okul, toplumdaki bireylerin eğitilmesi işlevini üstlenen kurumların ortak adıdır. Okullarda bir grup öğrenciye toplumun ve bireyin ihtiyaçlarına göre önceden hazırlanan programlar doğrultusunda öğretim faaliyetleri sunularak, öğrencilerde istendik davranış değişikliği meydana getirilmeye çalışılır. Okul kontrollü bir ortamdır. Okulda öğrenciye kazandırılacak bilgi, beceri ve tutumlar önceden belirlenmiştir ve bunlar bu konuların uzmanı olan öğretmenler tarafından planlı bir biçimde düzenlenen öğretim faaliyetleri ile kazandırılır(Erden, 2005:49).

Sosyalleşme süreci konusundaki çatışmalarda aile, en önemli sosyalleştirme sistemi olarak ilk sırada belirtilirken, ikinci sırada okul gelmektedir. Çünkü okul, toplumdaki yetişkinlerin görevleriyle ilk elden resmen sorumludur(Kılıcıgil, 1998:54).

Ülkemizde okulun fonksiyonu daha çok öğretime dayalı olmasına rağmen, son yıllarda okullarımızda sportif ve sosyal etkinliklere de yer verildiği ve önemli uğraşlardan biri yapılmaya çalışıldığı görülmektedir(Kılıcıgil, 1998:57). Okula, kendisini saran çevrenin bir kültür merkezi olduğu için, onu sadece diploma veren sıkıcı bir kurum olarak adlandırmak yerine, o çevrenin her türlü sportif etkinliklere, yarışmalara, sanat, kültür ve boş zaman değerlendirme etkinliklerine bir zemin hazırlayan sosyal bir kurum olarak bakmak gerekmektedir(Kılıcıgil, 1998:55).

2.8. OKUL VE SPORA YÖNLENDİRME

Okul spor öğretimi için yeni bir yaklaşım olan "hareket eğitimi; bir yandan çocuk ve gençlere çok boyutlu hareket etme, oynama, performans gösterme ve kendini ifade etme olanakları verirken; bir yandan da onları yoğun sanayileşme ve kentleşmenin olumsuz baskılarından kurtararak daha sağlıklı yaşama alışkanlıkları kazandırmaktadır (Mirzaoğlu, 2003:27).

Doğal hareket alanlarının kısıtlanması sonucu okuldaki sistematik hareket eğitimi önemiyet arz etmektedir. Holmann ve arkadaşları okul sporunun, gayelerini şöyle belirtmiştir.

— Çocuğa spor hareketlerinin zevk verdiği öğretilmeli ve geliştirmesi sağlanmalıdır.

— Çeşitli sporların organizmayı nasıl etkilediği sağlık açısından vücut reaksiyonları etkilerinin ne anlama geldiği teorik bilgilerle uygulamalardan kazanılan bilgilerin sentezini yapabilme öğretilmelidir.

— Günümüzdeki hareketi sınırlayıcı etkilere karşı her gün spor yapmayı teşvik etmelidir.

— Hangi sporların ömür boyu sürdürülebileceği öğretilmelidir.

— Özürlü çocuklara yapabilecekleri sporlar öğretilmelidir(Küçük, 1997:97).

Okul çevresinin spora yönelmeye etkisinde, okul ortamındaki beden eğitimi derslerinin başarı ile uygulanmasının rolü vardır(Kılıçgil, 1998:37). Beden eğitimi derslerinin spora yönelmede katkıları çoktur. Çünkü bu derslerde kişi kendini tanır, tanıtır, yeteneklerinin sınırını bilir ve geliştirir, sağlıklı bir vücuda sahip olur, vücudunu en etkili ve tasarruflu bir şekilde kullanmayı öğrenir, kişisel becerileri gelişerek toplumsal davranışlar kazanmayı öğrenir(Kılıçgil, 1998:58).

Bir eğitim yuvası olan okullarımıza beden eğitimi ve sporun yaygınlaştırılması, sevdirmesi ve teşviki ile ilgili önemli görevler düşmektedir. Spor sevgisi temel eğitim gibi ailede başlatılıp okulda da desteklenerek pekiştirildiği takdirde, fert okul ve kitle sporunda geniş bir taban oluşturulabilir(Hergüner, 1992:61).

2.8.1. Tesis Araç Ve Gereçleri

Okullar çeşitli grup ve kurumlarca izlenmekle birlikte, bu kurumlarda özel okullar hariç parasız hizmet verildiği için maddi kaynakları diğer kurumlara göre oldukça sınırlıdır. Okulda çalışanlar sürekli bu kıt kaynaklarla amaçlarına ulaşmak için çaba göstermek zorundadırlar(Erden, 2005:50).

Öğretim, en yeni eğitim teknolojisine ve maksada uygun araç ve gereçlere dayandırılmalıdır. İlköğretim kademesi diğer eğitim kademeleri ile karşılaştırıldığında, eğitim teknolojisine dayalı uygulamaların yoğun olması gereken bir eğitim kademesidir.

Eğitim araç ve gereçleri, öğrenciye eğitim programlarında yer alan hedef ve davranışların kazandırılmasında öğretmenin en önemli yardımcılardan biridir. Okulun fiziki yapısı, araç gereçlerin yeterli sayıda ve nitelikte olması bir yandan öğrenmeyi kolaylaştırırken, diğer yandan da öğrencilerin okula ve derslere yönelik tutumlarını olumlu yönde etkiler(Erden, 2005:59).

Beden eğitimi derslerinin istenilen biçimde yürütülmesini engelleyen faktörlerin başında yeterli araç gereç, malzeme ve salon eksikliğinin gösterilmiş olması okulların alım gücünün düşük olduğu ve okul yapımlarında sadece dersliklerin inşa edilip saha ve salonun düşünülmediği anlamına gelir ki buda sporun tabana yayılmasını olumsuz etkileyen faktör olarak algılanmaktadır(Pehlivan ve diğ, 2003:86).

2.8.2. Öğretmen

Çocuklar, okula farklı çevrelerden gelirler. Bu nedenle, her biri değişik yeteneğe, ilgi ve ihtiyaçlara sahiptir. Üst düzeyde gelişimlerini sağlayabilmek için öğretmen, öğrencilerinin gelişim özelliklerini, ilgi ve ihtiyaçlarını iyi bilmelidir. Öğrencilerini daha iyi anlamada ve uygun etkinlikler düzenlemede öğretmene yardımcı olur (Harmandar, 2004:91) Etkili öğretmen öğrencinin uygulanan programın hedefleri doğrultusunda öğrenmesine yardımcı olan öğretmendir(Erden, 2005:38).

Öğretmenin kişisel nitelikleri çocuğun okula ve derse yönelik tutumlarını etkiler. Olumsuz kişilik özelliklerine sahip bir öğretmen, çocuğun bir dersten ya da okuldan tümüyle uzaklaşmasına ya da akademik yönden başarısız olmasına neden olabilir. Öğretmenin kişisel niteliklerinin öğrenci üzerinde çok önemli etkileri olmakla birlikte, bu niteliklerin eğitim yoluyla değiştirilmesi oldukça güçtür. Çünkü bu

özelliklerin büyük bir kısmı öğretmenin karakterinden kaynaklanmaktadır. Öğretimde bulunması gereken kişisel özellikler hakkında birçok araştırma yapılmış ve bu araştırmalar sonucu farklı kişilik özelliklerinin önemi üzerinde durulmuştur. Aşağıda genellikle tüm eğitimciler tarafından kabul gören, bir öğretimde bulunması gereken en önemli kişilik özellikleri özetlenmeye çalışılmıştır(Erden, 2005:39).

Beden eğitimi öğretmenleri, öğrencilerini spora yönlendirmede önemli sorumluluklar yüklenmektedirler. Çünkü ders dışı faaliyetlerde de görev alan beden eğitimi öğretmenleri, öğrencilerin hem boş zamanlarının değerlendirilmesinde, hem de o yaşlarda enerjilerinin en aktif bir döneminde bulunan öğrencilerin bu enerjilerini kontrollü ve yararlı bir şekilde kullanmalarında yardımcı olmaktadır. Beden eğitimi öğretmenin öğrenciyi, ülkenin sporcu kitlesi içerisine çekebileceği, kamuoyunun sporun faydaları ve gençler üzerinde bıraktığı olumlu etkiler ve henüz reşit olmamış öğrencinin ders dışı sportif faaliyetlere katılabilmesinde önemli bir etken olduğu bilinmektedir(Kılcıgil, 1998:58).

2.8.3. Ders Dışı Sportif Etkinlikler

Ders dışı etkinlikler, öğrencilerin zorunlu olarak katıldıkları ve önceden belirlenmiş ve müfredat içeren derslerin dışında, tamamen kendi arzu ve tercihleri istikametinde katıldıkları her türlü spor, müzik, resim, tiyatro, edebiyat gibi faaliyetleri kapsamaktadır, şeklinde de tanımlanabilir. Ders dışı etkinlikler, rekreasyon etkinlikleri karşılığı bir anlam taşımaktadır(Karaküçük, 1997:139). Öğrencilerin ders dışı etkinliklerinde okul, önemli bir merkez oluşturmaktadır.

Türkiye'de, okullardaki ders dışı etkinlikler; özellikle ve ağırlıkla spor üzerine yoğunlaşmıştır. Öncelikle, beden eğitimi öğretmenlerinin, genellikle kendi uzmanlık alanlarına giren spor branşlarına doğru öğrencileri yönlendirmeleriyle rekreasyon uygulamaları başlatılmaktadır. Bu çalışmalar daha sonra okul içinde sınıflar arası veya çeşitli oluşturulan grupların kendi aralarında yaptığı sportif yarışma

organizasyonları ile devam ettirilmektedir. Burada okul yönetiminin desteği söz konusudur. Organizasyonlar ilçe veya il bazında Milli Eğitim Müdürlüğü ve Gençlik Spor Müdürlüğü'nün desteğinde devam ettirilmektedir. Daha sonra ise, Milli Eğitim Bakanlığının sorumluluğunda ve Gençlik Spor Genel Müdürlüğü'nün desteğinde bölge veya Türkiye çapında ders dışı organizasyonlara gidilmektedir(Karaküçük, 1997:141).

Ders dışı etkinliklerden müsabakaların amacı eleme yetenek tarama ve yetenek yönlendirmesinden ziyade

- Öğrencileri performans arttırıcı müsabakalara çekmek
- Okul sporlarının gelişmesine zemin hazırlamak
- Okul ve spor kulüpleri arasındaki ilişkileri geliştirmek, iletişimi sağlamak
- _ Sürekli spor yapma motivasyonu kazandırmak(Küçük. 1997:100).

Bu ders dışı faaliyetlere katılan öğrenciler, bir süre sonra çeşitli okul spor takımlarının, daha sonra da bir spor kulübünün üyeleri olabilmektedirler. Beraber olduğu bir arkadaşının okul spor takımlarından birinde görev alması, kendisinin de o takımda olmak istemesini sağlar. Çünkü okulda tanınmak, sevmek, parmakla gösterilmek ve okulu temsil ediyor olmanın getireceği bir gurur da spora yönelmede etkili olmaktadır(Kılıcıgil, 1998:58).

Bireyin spora yönelme nedenleri farklı farklıdır. Okuldaki derslerinde başarısız olan bir öğrencinin kendisini spor yoluyla kanıtlama ihtiyacı da olabilir, sevdiği grubundan, arkadaşından ayrı kalmak istemediği için de olabilir. Okul spor takımlarında görev almanın getirdiği tanınmışlığı, okulda başka alanlarda kullanmak isteği, okul öğretmenlerinin kendisine daha toleranslı davrandıklarını zannederek kendisine avantaj sağlamak da olabilir veya karşı cins arkadaşlığının kolay sağlandığını zannederek de olabilir, her ne şekilde olursa olsun, okul çevresinin spora yönelmesinde önemli etkileri vardır(Kılıcıgil, 1998:59).

Öğrencilerin sadece beden eğitimi ve spor derslerinde, beden eğitimi ve sporun amaçlarına uygun, yeterli gelişim ve eğilim almaları imkansızdır. Bu nedenle okul

içinde ders dışı spor faaliyetlerine önem verilerek bu çalışmalar tüm öğrencilerin katılımına imkan verecek biçimde düzenlenir ve yürütülür(M.E.B., 2000:265).

Spor faaliyetlerinin tabana yayılarak çocukların küçük yaşlardan itibaren bu faaliyetlerin içine girmeleri, geleceğin sporcularının yetişmeleri açısından önem kazanmakta ve elverişli bir ortam yaratılmış olmaktadır. Sporun potansiyelini oluşturan okullarda kulüpleşmeye gidilmeli, öncelikle spor tesislerinin bakımı ve onarımı yapılmalı, tesisler sağlıklı bir şekilde kullanıma sunulmalıdır(Hergüner, 2001:352).

Okul içindeki çalışmalar beden eğitimi ve spor etkinliklerine özendirme, kendini deneme ve tanıma aracı olarak düşünülmelidir. Şampiyon okul takımı çıkarmak uğruna, okulun tüm imkanlarını az sayıda bir grup öğrenciye tanıma yerine, tüm öğrencileri faaliyet içine sokan okul içi çalışmalara ve sınıflar arası karşılaşmalara ağırlık verilmesi, fırsat eşitliği ilkesi zedelenmemelidir. Tabana yayılan bu faaliyetlerde başarılı öğrenciler, okul takımlarına alınarak okullar arası yarışmalara katılmaları sağlanmalıdır(M.E.B., 1982:32).

2.9. VOLEYBOL OYUNU

Voleybol, oldukça yaygın bir takım sporudur, takımlarca oynanan karşılmalı sporlar grubuna dahildir. Ağ tarafından iki eşit parçaya bölünmüş alanda iki takım karşılıklı olarak yer alırlar. Standart alanın ölçüleri (9m * 18m), ağın yüksekliği (2.24m yada 2.43m) ve sayılı oyuncular ("6 – 6") gerçek oyuncu gelişimi yada özel grubun gereksinimlerini karşılamak için yerleştirilir. Oyun sayı, set ve sonunda da maçı kazanmak için oynanır. Zaman sınırlaması yoktur(Fröhner,çev.Cengiz, 1999;10).

Oyuncular oyunda fiziksel ve zihinsel olarak etkin rol almalıdırlar. Oyunun kuralları bireysel oyunu (aynı oyuncu tarafından iki kez üst üste topa vurulmaz) engeller, oyundaki başarı takım oyunu tarafından ve nasıl düzenlendiği (iletişim, bilginin sessel ve görsel olarak değişimi) başarıyı garanti kılar(Fhöhner, çev.Cengiz, 1999;10).

Çocukların, gençlerin iyi insanlar olarak yetiştirilmeleri için, eğitimcilerin yararlanabilecekleri sporların başında voleybol gelir. Çünkü şiddete kapalı tek grup spor oyunu voleyboldur(Bengü, 1987;9).

Voleybol; maksimal efor, takım çalışması ve derin uyumun yakın etkileşimiyle karakterize edilen bir spordur. “Takım çalışması” terimi, evrensel olarak bir grup kişinin, ortak bir hedef için işbirliği anlamına gelir. İşbirliği hayatın her parçasında vardır ve her başarının önemli bir parçasıdır(Dinçer, 1999;168).

BÖLÜM III

YÖNTEM

Araştırma, ilköğretim okullarında okuyan ve voleybol sporcusu olmayı seçen öğrencilerin bu seçimlerindeki nedenler ve okul, aile, toplum faktörlerinin etkisinin incelenmesine yönelik betimsel bir çalışmadır.

Anket yöntemi kullanılarak değişik okullardan (Devlet Okulları – Özel Okullar) veriler toplanmış ve analizleri yapılmıştır.

3.1. ARAŞTIRMA MODELİ

Araştırmada tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada öğrencilerin voleybol sporuna başlama nedenlerini, voleybolu branş seçimine etki eden nedenlerini, spordaki başarılarını, sporla ilgili maddi ihtiyaçlarının karşılanabilirliğini, ailenin voleybol sporunu yapmasına karşı tutumunu, ailenin spordan beklentilerini, okul imkanları ve bunların kullanılabilirliğini ve voleybolla ilgili hedeflerini okul, aile, toplum ve kişisel bilgilerindeki farklı değişkenler açısından incelemek amaçlandığından bu yöntem kullanılmıştır.

Bu çalışmanın araştırma modelini ilköğretim okulları 4., 5., 6., 7., 8. sınıflarında okuyan aktif voleybol sporu yapan öğrenciler oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak gerekliliği ve güvenilirliği test edilmiş, bilgi toplama aracı olarak kullanılan anket formları kullanılmıştır.

3.2. EVREN

2009-2010 eğitim öğrenim yılında İstanbul ilindeki ilköğretim okullarında okuyan 4., 5., 6., 7., 8. sınıflarında okuyan aktif voleybol sporu yapan öğrencilerden oluşmaktadır.

3.3. ÖRNEKLEM

İstanbul ilinde spor faaliyetlerine katılımın ve sporcu öğrenci sayılarının ağırlıkta olduğu bazı ilköğretim okulları araştırma kapsamına alınmıştır.

3.4. VERİ TOPLANMASI VE ANALİZİ

Veri toplama aracı olarak hazırlanan gerekliliği ve güvenilirliği test edilmiş, bilgi toplama aracı olarak kullanılan anket formları kullanılmıştır. Öğrenciye uygulanan anket; öğrenci kişisel bilgiler, voleybol sporcusu olma hakkındaki düşünceler, okul, aile ve toplum faktörlerinin etkisi ile ilgilidir. Hazırlanan anket İstanbul ilindeki bazı ilköğretim okullarındaki 4., 5., 6., 7., 8. sınıflarında okuyan aktif voleybol sporu yapan öğrencilere okul müdürlerinin izni alınarak araştırmacı tarafından beden eğitimi dersinde dağıtılmıştır. Anketin yapılma sebebi açıklanarak, anketi nasıl dolduracakları konusunda öğrencilere bilgi verildi. Beden eğitimi öğretmeni tarafından okuldaki voleybol sporunu ile uğraşan öğrenciler bir araya toplanıp anket uygulanmıştır ve 40 dakika süre sonunda araştırmacı tarafından toplanmıştır.

3.5. VERİLERİN ÇÖZÜMLENMESİ

Anket formlarının cevaplanmasıyla elde edilen veriler SPSS tablolama programında sayısal verilere dönüştürülecek, SPSS 15.0 paket programında istatistiksel işlem olarak ki-kare, frekans ve yüzde testleri uygulanmıştır. Anlamlılık değeri $p < 0.05$ 'tir.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Bu bölümde, sırasıyla araştırmaya katılan öğrencilerin anket sorularına vermiş olduğu cevaplara ilişkin bulgulara ve bunların yorumlarına yer verilmiştir.

4.1. Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet durumuna ilişkin bulgular

Cinsiyetiniz				
	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Kız	928	92,8	92,8	92,8
Erkek	72	7,2	7,2	100,0
Toplam	1000	100,0	100,0	

Tablo 1. Araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin %92,8'i kız, %7,2'si erkek öğrencilerdir.

4.2. Araştırmaya katılan öğrencilerin kaçınıcı sınıfta okuduğuna ilişkin bulgular

Kaçınıcı sınıfta okuyorsunuz				
	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
4	43	4,3	4,3	4,3
5	97	9,7	9,7	14,0
6	245	24,5	24,5	38,5
7	370	37,0	37,0	75,5
8	245	24,5	24,5	100,0
Toplam	1000	100,0	100,0	

Tablo 2. Sporcu öğrencilerin %37,0'si 7. sınıf, %24,5'i 6. ve 8. sınıf, %9,7'si 5. sınıf, %4,3'ü ise 4. sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır.

4.3. Araştırmaya katılan öğrencilerin okul türüne ilişkin bulgular

Okulunuzun türü				
	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Devlet okulu	744	74,4	74,4	74,4
Özel okulu	256	25,6	25,6	100,0
Toplam	1000	100,0	100,0	

Tablo 3. Araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin %74,4'ü devlet okulu, %25,6'sı özel okul öğrencileridir.

4.4. Araştırmaya katılan öğrencilerin annelerinin öğrenim durumuna ilişkin bulgular

Annelerinizin öğrenim durumu nedir?				
	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
İlkokul	9	,9	,9	,9
Orta Okul	16	1,6	1,6	2,5
Lise	686	68,6	68,6	71,1
Üniversite	278	27,8	27,8	98,9
Yüksek Lisans	11	1,1	1,1	100,0
Toplam	1000	100,0	100,0	

Tablo 4. Araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin annelerinin çoğunluğunu (%68,6) lise mezunu anneler oluşturmaktadır. %27,8'i üniversite mezunu, %1,6'sı orta okul mezunu, %1,1'i yüksek lisans, %0,9'u ise ilkokul mezunudur.

4.5. Araştırmaya katılan öğrencilerin babalarının öğrenim durumuna ilişkin bulgular

Babanızın öğrenim durumu nedir?				
	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Orta Okul	5	,5	,5	,5
Lise	328	32,8	32,8	33,3
Üniversite	592	59,2	59,2	92,5
Yüksek Lisans	75	7,5	7,5	100,0
Toplam	1000	100,0	100,0	

Tablo 5. Araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin babalarının % 59,2'si üniversite mezunu, %32,8'i lise mezunu, %7,5'i yüksek lisans mezunu ve %0,5'i orta okul mezunudur.

4.6. Araştırmaya katılan öğrencilerin ortalama aylık gelirlerine ilişkin bulgular

Ortalama aylık geliriniz ne kadardır?				
	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
501 ve 750 tl arası	2	,2	,2	,2
751 ve 1000 tl arası	34	3,4	3,4	3,6
1001 ve 1250 tl arası	68	6,8	6,8	10,4
1250 tl ve daha üstü	896	89,6	89,6	100,0
Toplam	1000	100,0	100,0	

Tablo 6. Sporcu öğrencilerin ailelerini ortalama aylık gelir gruplarına ayırdığımızda %89,6'sının 1250 TL ve daha üstü, %6,8'i 1001 ve 1250 TL arası, %3,4'ü 751 ve 1000 TL arası, %0,2'sini ise 501 ve 750TL arası gelir grubunda olduğu tespit edilmiştir.

4.7. Araştırmaya katılan öğrencilerin babalarının mesleğine ilişkin bulgular

Babanızın mesleği nedir?				
	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
İşçi	10	1,0	1,0	1,0
Memur	157	15,7	15,7	16,7
Serbest Meslek	222	22,2	22,2	38,9
Emekli	19	1,9	1,9	40,8
Diğer	592	59,2	59,2	100,0
Toplam	1000	100,0	100,0	

Tablo 7. Sporcu öğrencilerin babalarının %59,2'si diğer seçenekli meslekten oluşmaktadır.% 22, 2'si serbest meslek,%15,7'si memur, %1,9'u emekli, %1,0'ını işçi mesleği grubundan oluşmaktadır.

4.8. Araştırmaya katılan öğrencilerin annelerinin mesleğine ilişkin bulgular

Annenizin mesleği nedir?				
	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
İşçi	19	1,9	1,9	1,9
Memur	262	26,2	26,2	28,1
Ev hanımı	502	50,2	50,2	78,3
Serbest Meslek	53	5,3	5,3	83,6
Emekli	13	1,3	1,3	84,9
Diğer	151	15,1	15,1	100,0
Toplam	1000	100,0	100,0	

Tablo 8. Sporcu öğrencilerin annelerinin %50,2'si ev hanımı, % 26, 2'si memur,%15,i'i diğer seçenekli meslek grubu, %5,3'ü serbest meslek, %1,9'u işçi ve %1,3ü işçi mesleği grubundan oluşmaktadır.

4.9. Araştırmaya katılan öğrencilerin voleybol branşına ilk olarak nerede başladığına ilişkin bulgular

Voleybol branşına ilk olarak nerede başladınız?				
	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
İlköğretim 1. kademe	409	40,9	40,9	40,9
İlköğretim 2. kademe	208	20,8	20,8	61,7
Spor kulübünde	383	38,3	38,3	100,0
Toplam	1000	100,0	100,0	

Tablo 9. Araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin, %40,9'u ilköğretim 1. Kademede, %38,3'ü spor kulübünde, % 20,8'i ilköğretim 2. Kademede voleybol branşına başladıkları görülmektedir.

4.10. Araştırmaya katılan öğrencilerin ailesinde kendisinden başka spor yapan var mı durumuna ilişkin bulgular

Ailenizde sizden başka spor yapan var mı?				
	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Anne	51	5,1	5,1	5,1
Baba	64	6,4	6,4	11,5
Kardeş	132	13,2	13,2	24,7
Hiçbiri	753	75,3	75,3	100,0
Toplam	1000	100,0	100,0	

Tablo 10. Sporcu öğrencilerin kendilerinden başka ailelerinde spor yapanların %13,2'si kardeş, %6,4'ü baba,%5,1'i anneleri oluşturmaktadır. %75,3'ünün ise ailelerinden hiçbirinin spor yapmadığı bulunmaktadır.

4.11. Öğrencilerin voleybol branşı seçiminde en çok kimin katkısı olduğuna ilişkin bulgular

Voleybol branşı seçiminizde en çok kimin katkısı olmuştur?				
	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Ailemin	291	29,1	29,1	29,1
Arkadaşlarımın	225	22,5	22,5	51,6
Öğretmenlerimin	311	31,1	31,1	82,7
Ünlü Sporcuların	173	17,3	17,3	100,0
Toplam	1000	100,0	100,0	

Tablo 11. Branş seçiminde %31,1'i öğretmenlerin, %29,1'i ailenin, %22,5'i arkadaşlarının, %17,3'ü ünlü sporcuların etkisi olduğu ortaya çıkmaktadır.

4.12. Öğrencilerin voleybol branşına yönelmelerinde aile bireylerinin dışında en çok kimin etkisi olduğuna ilişkin bulgular

Voleybol branşına yönelmenizde aile bireylerinin dışında en çok kimin etkisi olmuştur?				
	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Beden Eğitimi Öğretmeni	342	34,2	34,2	34,2
Arkadaşım	318	31,8	31,8	66,0
Komşum	250	25,0	25,0	91,0
Yakın akrabam "amca, dayı, hala"	90	9,0	9,0	100,0
Toplam	1000	100,0	100,0	

Tablo 12. Branş seçiminde aile bireyleri dışında en çok, %34,2'si ile beden eğitimi öğretmenin etkili olduğu tespit edilmiş, %31,8'i arkadaşlardan, %25,0'i komşulardan, %9,0'u yakın akrabalarından "amca, dayı, hala" etkilenmişlerdir.

4.13. Öğrencilerin ailelerinin spor yapmalarına olumlu olarak desteklemesine ilişkin bulgular

Aileniz spor yapmanızı olumlu olarak destekler mi?				
	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Her zaman	587	58,7	58,7	58,7
Ara sıra	170	17,0	17,0	75,7
Sık sık	243	24,3	24,3	100,0
Toplam	1000	100,0	100,0	

Tablo 13. Sporcu öğrencilerin aileleri spor yapmalarına, %58,7'si her zaman, %24,3'ü sık sık, % 17,0'si ara sıra olumlu olarak desteklediği tespit edilmiştir.

4.14. Öğrencilerin evlerinde spor ile ilgili “gazete, dergi, TV.” Yayınlarının takip edilip edilmemesine ilişkin bulgular

Evinizde spor ile ilgili "gazete, dergi, TV." yayınları takip edilir mi?				
	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Her zaman	305	30,5	30,5	30,5
Ara sıra	369	36,9	36,9	67,4
Sık sık	324	32,4	32,4	99,8
Hiçbir zaman	2	,2	,2	100,0
Toplam	1000	100,0	100,0	

Tablo 14. Sporcu öğrencilerin evlerinde spor ile ilgili “gazete, dergi, TV.” gibi yayınları, %36,9'u ara sıra, %32,4'ü sık sık, %30,5'i her zaman takip edildiği tespit edilmiştir. %0,2'sinin evinde ise hiçbir zaman bu yayınların takip edilmediği görülmektedir.

4.15. Öğrencilerin aileleri, yaptıkları sporun derslerini olumsuz etkilediğini düşünmesine ilişkin bulgular

Aileniz yaptığınız sporun derslerinizi olumsuz etkilediğini düşünür mü?				
	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Ara sıra	2	,2	,2	,2
Hiçbir zaman	998	99,8	99,8	100,0
Toplam	1000	100,0	100,0	

Tablo 15. Spor yapan çocukların aileleri %99,8'i sporun derslerini hiçbir zaman olumsuz etkilenmediğini düşünürken, %0,2'si ara sıra olumsuz etkilendiğini düşünmektedir.

4.16. Öğrencilerin oturduğu çevrede spor yapabileceği hangi sahaların olduğuna ilişkin bulgular

Oturduğunuz çevrede spor yapabileceğiniz sahalar hangileridir?				
	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Spor kompleksi	686	68,6	68,6	68,6
Okul bahçesi	306	30,6	30,6	99,2
Mahalle araları	8	,8	,8	100,0
Toplam	1000	100,0	100,0	

Tablo 16. Araştırmaya katılan öğrencilerin oturduğu çevrede spor yapabileceği sahaların %68,6'sını spor kompleksi, %30,6'sını okul bahçesi, %0,8'ini mahalle araları oluşturmaktadır.

4.17. Öğrencilerin oturduğu çevrede bulunan sahaları hangi sıklıkla kullandığına ilişkin bulgular

Bu sahaları hangi sıklıkla kullanıyorsunuz?				
	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Her zaman	517	51,7	51,7	51,7
Ara sıra	130	13,0	13,0	64,7
Çoğu zaman	351	35,1	35,1	99,8
Hiçbir zaman	2	,2	,2	100,0
Toplam	1000	100,0	100,0	

Tablo 17. Sporcu öğrencilerin oturduğu çevredeki sahaları, %51,7 her zaman, %35,1 çoğu zaman, %13,0 ara sıra kullandıkları tespit edilmiştir. %0,2'si ise bu sahaları hiçbir zaman kullanmadıkları görülmüştür.

4.18. Öğrencilerin okullarındaki spor etkinliklerinin derecesine ilişkin bulgular

Okulunuzda spor etkinlikleri ne derecededir?				
	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Orta	101	10,1	10,1	10,1
Fazla	176	17,6	17,6	27,7
Çok fazla	723	72,3	72,3	100,0
Tolam	1000	100,0	100,0	

Tablo 18. Araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin okullarındaki spor etkinlikleri, %72,3'ü çok fazla, %17,6'sı fazla, %10,1'i orta derecededir.

4.19. Öğrencilerin okullarında voleybol branşıyla ilgili yeterli saha ve malzeme mevcudluğuna ilişkin bulgular

Okulunuzda voleybol branşınızla ilgili yeterli saha ve malzeme mevcut mudur?				
	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Az	5	,5	,5	,5
Orta	535	53,5	53,5	54,0
Fazla	221	22,1	22,1	76,1
Çok fazla	239	23,9	23,9	100,0
Toplam	1000	100,0	100,0	

Tablo 19. Araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin okullarında voleybol branşı ile ilgili yeterli saha ve malzeme derecesi %53,5'i orta, %23,9'u çok fazla, 22,1'i fazla, %0,5'i az'dır.

4.20. Öğrencilerin okullarındaki spor takımlarının başarısı ve sporcuya verilen önem derecesine ilişkin bulgular

Okulunuzda spor takımlarının başarısı ve sporcuya verilen önem ne derecededir?				
	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Az	6	,6	,6	,6
Orta	124	12,4	12,4	13,0
Fazla	317	31,7	31,7	44,7
Çok fazla	553	55,3	55,3	100,0
Toplam	1000	100,0	100,0	

4.20. Araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin okullarında spor takımlarının başarısı ve sporcuya verilen önem, %55,3'ü çok fazla, %31,7'si fazla, %12,4'ü orta, %0,6'sı az derecededir.

4.21. Öğrencilerin voleybol branşı ile ilgili herhangi bir kulüpte lisanslı olarak oynayıp oynamasına ilişkin bulgular

Voleybol branşı ile ilgili herhangi bir kulüpte lisanslı olarak oynuyor musunuz?				
	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Evet	519	51,9	51,9	51,9
Hayır	481	48,1	48,1	100,0
Toplam	1000	100,0	100,0	

Tablo 21. Araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin %51,9'u herhangi bir kulüpte lisanslı olarak voleybol oynarken, %48,1'i herhangi bir kulüpte lisanslı olmadığı tespit edilmiştir.

4.22. Öğrencilerin voleybol sporu ile ilgili gelecekteki hedeflerine ilişkin bulgular

Voleybol Sporuna İlgili Gelecekteki Hedefiniz Nedir?				
	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Milli sporcu olmak	509	50,9	50,9	50,9
Para kazanmak	123	12,3	12,3	63,2
Antrenör olmak	160	16,0	16,0	79,2
Beden eğitimi öğretmeni olmak	186	18,6	18,6	97,8
Diğer	22	2,2	2,2	100,0
Toplam	1000	100,0	100,0	

Tablo 22. Sporcu öğrencilerin, voleybol sporu ile ilgili gelecekteki hedefinin büyük bir çoğunluğunu %50,9 ile milli sporcu olmayı istemektedir. %18,6'sının hedefi beden eğitimi öğretmeni olmayı, %16,0'sı antrenör olmayı, %12,3'ü para kazanmayı, %2,2'si diğer seçeneğe hedefi seçtiği görülmektedir.

4.23. Öğrencilerin ilköğretimden sonra gitmek istedikleri okul türüne ilişkin bulgular

İlköğretimden sonra gitmek istediğiniz okul türü nedir?				
	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Düz lise	58	5,8	5,8	5,8
Anadolu lisesi	215	21,5	21,5	27,3
Fen lisesi	56	5,6	5,6	32,9
Meslek lisesi	9	,9	,9	33,8
Spor lisesi	553	55,3	55,3	89,1
Diğer	109	10,9	10,9	100,0
Toplam	1000	100,0	100,0	

Tablo 23. Araştırmaya katılan sporcu öğrenciler, ilköğretimden sonra 21,5'i Anadolu lisesine %10,9'u diğer liselere, %5,8'i düz liseye, %5,6'sı fen lisesine, %0,9'u meslek lisesine gitmek istedikleri görülmektedir.

Tablo 24: Okulunuzun türü ile ortalama aylık gelir arasındaki ilişki

Çapraz Tablo							
			Ortalama aylık geliriniz ne kadardır?				Toplam
			501 ve 750 TL arası	751 ve 1000 TL arası	1001 ve 1250 TL arası	1250 TL ve daha üstü	
Okulunuzun türü	Devlet okulu	Sayı	1	6	53	684	744
		Toplam %	,1%	,6%	5,3%	68,4%	74,4%
	Özel okulu	Sayı	1	28	15	212	256
		Toplam %	,1%	2,8%	1,5%	21,2%	25,6%
Toplam		Sayı	2	34	68	896	1000
		Toplam %	,2%	3,4%	6,8%	89,6%	100,0%

İki değişken arasında ilgi vardır($p < 0.05$) Sporcu öğrencilerin okul türü ve ailelerinin ortalama aylık gelirleri arasında anlamlı bir farklılık vardır. Ailelerin ortalama aylık gelirleri yükseldikçe, aileler çocuklarını daha çok özel okullara yönlendirdikleri farklılığı göstermektedir.

Tablo 25: Okulunuzun türü ve voleybol branşına ilk olarak nerede başladığınızın arasındaki ilişki

Çapraz Tablo						
			Voleybol branşına ilk olarak nerede başladınız?			Toplam
			İlköğretim 1. kademe	İlköğretim 2. kademe	Spor kulübünde	
Okulunuzun türü	Devlet okulu	Sayı	275	168	301	744
		Toplam %	27,5%	16,8%	30,1%	74,4%
	Özel okulu	Sayı	134	40	82	256
		Toplam %	13,4%	4,0%	8,2%	25,6%
Toplam		Sayı	409	208	383	1000
		Toplam %	40,9%	20,8%	38,3%	100,0%

Öğrencilerin voleybol branşına ilk olarak başladığı yerlerde anlamlı farklılıklar bulunamamıştır. Hem özel okullarda, hem devlet okullarındaki öğrencilerde spora başlama zamanı hemen hemen aynı gözükmektedir.

Tablo 26: Okulunuzun türü ve ailenizde sizden başka spor yapan var mı arasındaki ilişki

Çapraz Tablo							
			Ailenizde sizden başka spor yapan var mı?				Toplam
			Anne	Baba	Kardeş	Hiçbiri	
Okulunuzun türü	Devlet okulu	Sayı	39	51	74	580	744
		Toplam %	3,9%	5,1%	7,4%	58,0%	74,4%
	Özel okulu	Sayı	12	13	58	173	256
		Toplam %	1,2%	1,3%	5,8%	17,3%	25,6%
Toplam		Sayı	51	64	132	753	1000
		Toplam %	5,1%	6,4%	13,2%	75,3%	100,0%

Ailelerde sporla uğraşanların sayısı, sporla uğraşmayanlardan daha da az görülmektedir.

Tablo 27: Okulunuzun türü ve voleybol branşını seçiminizde en çok kimin katkısı olmuştur arasındaki ilişki

Çapraz Tablo							
			Voleybol branşını seçiminizde en çok kimin katkısı olmuştur?				Toplam
			Ailemin	Arkadaşlarımla	Öğretmenlerimin	Ünlü Sporcuların	
Okulunuzun türü	Devlet okulu	Sayı	204	174	225	141	744
		Toplam %	20,4%	17,4%	22,5%	14,1%	74,4%
	Özel okulu	Sayı	87	51	86	32	256
		Toplam %	8,7%	5,1%	8,6%	3,2%	25,6%
Toplam	Sayı	291	225	311	173	1000	
	Toplam %	29,1%	22,5%	31,1%	17,3%	100,0%	

Spora başlamada öğretmenlerin etkisi yüksek olmakla birlikte, ailelerin de etkisi oldukça anlamlı bulunmuştur. Devlet okulundaki öğrencilerin voleybol branşını seçiminde öğretmenlerin katkısı görülmekte, özel okuldaki öğrencilerde ise hem ailenin hem de öğretmenlerin katkısı olduğu görülmektedir.

Tablo 28: Okulunuzun türü ve evinizde spor ile ilgili "gazete, dergi, tv." yayınları takip edilir mi arasındaki ilişki

Çapraz Tablo							
			Evinizde spor ile ilgili "gazete, dergi, TV." yayınları takip edilir mi?				Toplam
			Her zaman	Ara sıra	Sık sık	Hiçbir zaman	
Okulunuzun türü	Devlet okulu	Sayı	224	283	235	2	744
		Toplam %	22,4%	28,3%	23,5%	,2%	74,4%
	Özel okulu	Sayı	81	86	89	0	256
		Toplam %	8,1%	8,6%	8,9%	,0%	25,6%
Toplam		Sayı	305	369	324	2	1000
		Toplam %	30,5%	36,9%	32,4%	,2%	100,0%

Spor ile ilgili "gazete, dergi, TV" gibi yayınların, devlet okullarında okuyan öğrencilerin evinde daha çok takip edildiği istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. İki değişken arasında anlamlı farklılıklar vardır($p < 0.05$).

Tablo 29: Okulunuzun türü ve aileniz yaptığınız sporun derslerinizi olumsuz etkilediğini düşünür mü arasındaki ilişki

Çapraz Tablo					
			Aileniz yaptığınız sporun derslerinizi olumsuz etkilediğini düşünür mü?		Toplam
			Ara sıra	Hiçbir zaman	
Okulunuzun türü	Devlet okulu	Sayı	2	742	744
		Toplam %	,2%	74,2%	74,4%
	Özel okulu	Sayı	0	256	256
		Toplam %	,0%	25,6%	25,6%
Toplam %		Sayı	2	998	1000
		Toplam %	,2%	99,8%	100,0%

Devlet okullarında ve özel okullarda okuyan öğrencilerin aileleri, sporun derslerini olumsuz etkilemediğini düşündüğü istatistik olarak anlamlı bulunmuştur.

Tablo 30: Okulunuzun türü ve oturduğunuz çevrede spor yapabileceğiniz sahaların hangisi olduğu arasındaki ilişki

Çapraz Tablo						
			Oturduğunuz çevrede spor yapabileceğiniz sahalar hangileridir?			Toplam
			Spor kompleksi	Okul bahçesi	Mahalle araları	Spor kompleksi
Okulunuzun türü	Devlet okulu	Sayı	518	224	2	744
		Toplam %	51,8%	22,4%	,2%	74,4%
	Özel okulu	Sayı	168	82	6	256
		Toplam %	16,8%	8,2%	,6%	25,6%
Toplam		Sayı	686	306	8	1000
		Toplam %	68,6%	30,6%	,8%	100,0%

Spor komplekslerinin çoğalması sayesinde öğrencilerin oturdukları çevrede spor yapmalarını arttırdığı tespit edilmiştir.

Tablo 31: Okulunuzun türü ve bu sahaları hangi sıklıkla kullanıyorsunuz arasındaki ilişki

Çapraz Tablo							
			Bu sahaları hangi sıklıkla kullanıyorsunuz?				Toplam
			Her zaman	Ara sıra	Çoğu zaman	Hiçbir zaman	Her zaman
Okulunuzun türü	Devlet okulu	Sayı	417	90	236	1	744
		Toplam %	41,7%	9,0%	23,6%	,1%	74,4%
	Özel okulu	Sayı	100	40	115	1	256
		Toplam %	10,0%	4,0%	11,5%	,1%	25,6%
Toplam %		Sayı	517	130	351	2	1000
		Toplam %	51,7%	13,0%	35,1%	,2%	100,0%

Sporcu öğrencilerin oturdukları çevrede bulunan spor alanlarını kullanmasında iki değişken arasında benzerlik görülmüştür.

Tablo :32 Okulunuzun türü ve okulunuzda spor etkinlikleri ne derecededir arasındaki ilişki

Çapraz Tablo						
			Okulunuzda spor etkinlikleri ne derecededir?			Toplam
			Orta	Fazla	Çok fazla	
Okulunuzun türü	Devlet okulu	Sayı	539	129	76	744
		Toplam %	53,9%	12,9%	7,6%	74,4%
	Özel okulu	Sayı	25	47	184	256
		Toplam %	2,5%	4,7%	18,4%	25,6%
Toplam		Sayı	564	176	260	1000
		Toplam %	56,4%	17,6%	26,0%	100,0%

Özel okullardaki spor salonu imkanları nedeniyle spor etkinliklerinin derecesi devlet okullarınınkinden daha yüksek olduğu istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. İki değişken arasında anlamlı farklılıklar vardır($p>0.05$).

Tablo 33: Okulunuzun türü ve okulunuzda voleybol branşınızla ilgili yeterli saha ve malzeme mevcut mudur arasındaki ilişki

Çapraz Tablo							
			Okulunuzda voleybol branşınızla ilgili yeterli saha ve malzeme mevcut mudur?				Toplam
			Az	Orta	Fazla	Çok fazla	
Okulunuzun türü	Devlet okulu	Sayı	5	492	136	111	744
		Toplam %	,5%	49,2%	13,6%	11,1%	74,4%
	Özel okulu	Sayı	0	43	85	128	256
		Toplam %	,0%	4,3%	8,5%	12,8%	25,6%
Toplam		Sayı	5	535	221	239	1000
		Toplam %	,5%	53,5%	22,1%	23,9%	100,0%

İki değişken arasında anlamlı farklılıklar vardır($p < 0.05$) Özel okullardaki spor salonlarının ve malzeme yeterliliğinin, devlet okullarından daha fazla olması istatistiki olarak anlamlı bulunmuştur.

Tablo 34: Okulunuzun türü ve okulunuzda spor takımlarının başarısı ve sporcuya verilen önem ne derecededir arasındaki ilişki

Çapraz Tablo							
			Okulunuzda spor takımlarının başarısı ve sporcuya verilen önem ne derecededir?				Toplam
			Az	Orta	Fazla	Çok fazla	
Okulunuzun türü	Devlet okulu	Sayı	1	394	244	105	744
		Toplam %	,1%	39,4%	24,4%	10,5%	74,4%
	Özel okulu	Sayı	5	19	73	159	256
		Toplam %	,5%	1,9%	7,3%	15,9%	25,6%
Toplam	Sayı	6	413	317	264	1000	
	Toplam %	,6%	41,34%	31,7%	26,4%	100,0%	

Özel okullardaki imkanlar nedeniyle, devlet okullarına göre sportif anlamdaki başarıların yüksek olduğu görülmüştür. Bu durum istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur vardır($p < 0.05$).

Tablo 35: Okulunuzun türü ve voleybol branşı ile ilgili herhangi bir kulüpte lisanslı olarak oynuyor musunuz arasındaki ilişki

Çapraz Tablo					
			Voleybol branşı ile ilgili herhangi bir kulüpte lisanslı olarak oynuyor musunuz?		Toplam
			Evet	Hayır	
Okulunuzun türü	Devlet okulu	Sayı	372	372	744
		Toplam %	37,2%	37,2%	74,4%
	Özel okulu	Sayı	147	109	256
		Toplam %	14,7%	10,9%	25,6%
Toplam		Sayı	519	481	1000
		Toplam %	51,9%	48,1%	100,0%

Okullarda spor kulüplerinin kurulması sayesinde devlet okullarında okuyan öğrencilerin, özel okullara göre daha fazla lisanslı öğrenciye sahip olduğu görülmüştür. İki değişken arasında anlamlı farklılıklar vardır($p < 0.05$).

Tablo 36: Okulunuzun türü ve voleybol sporu ile ilgili gelecekteki hedefiniz nedir arasındaki ilişki

Çapraz Tablo								
			Voleybol Sporuna İlgili Gelecekteki Hedefiniz Nedir?					Toplam
			Milli sporcu olmak	Para kazanmak	Antrenör olmak	Beden eğitimi öğretmeni olmak	Diğer	
Okulunuzun türü	Devlet okulu	Sayı	385	95	101	150	13	744
		Toplam %	38,5%	9,5%	10,1%	15,0%	1,3%	74,4%
	Özel okulu	Sayı	124	28	59	36	9	256
		Toplam %	12,4%	2,8%	5,9%	3,6%	,9%	25,6%
Toplam		Sayı	509	123	160	186	22	1000
		Toplam %	50,9%	12,3%	16,0%	18,6%	2,2%	100,0%

Voleybol sporcusu olmayı seçen öğrencilerin gelecekteki hedefleri her iki okul türünde de milli sporcu olmayı istedikleri istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Bunun yanı sıra beden eğitimi öğretmeni olmak ve antrenör olmayı istemeleri de görülmüştür ($p < 0.05$).

Tablo 37: Okulunuzun türü ve ilköğretimden sonra gitmek istediğiniz okul türü nedir arasındaki ilişki

Çapraz Tablo									
			İlköğretimden sonra gitmek istediğiniz okul türü nedir?						Toplam
			Düz lise	Anadolu lisesi	Fen lisesi	Meslek lisesi	Spor lisesi	Diğer	
Okulunuzun türü	Devlet okulu	Sayı	43	175	33	8	443	42	744
		Toplam %	4,3%	17,5%	3,3%	,8%	44,3%	4,2%	74,4%
	Özel okulu	Sayı	15	40	23	1	110	67	256
		Toplam %	1,5%	4,0%	2,3%	,1%	11,0%	6,7%	25,6%
Toplam		Sayı	58	215	56	9	553	109	1000
		Toplam %	5,8%	21,5%	5,6%	,9%	55,3%	10,9%	100,0%

Sporcuların gelecekteki lise hedeflerinde voleybol branşını devam ettirebilecekleri spor lisesini tercih ettiği görülmüş, devlet okullarında ki öğrencilerin bir kısmı da Anadolu lisesini tercih ettiği istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. İki değişken arasında anlamlı farklılıklar vardır($p < 0.05$).

Tablo 38: Ailenin çocuklarına voleybol sporu yapmalarına olumlu olarak destekleyip desteklememesine ilişkin bulgular

Çapraz Tablo					
			Cinsiyetiniz		Toplam
			Kız	Erkek	
Aileniz spor yapmanızı olumlu olarak destekler mi?	Her zaman	Sayı	544	43	587
		Toplam %	54,4%	4,3%	58,7%
	Ara sıra	Sayı	161	9	170
		Toplam %	16,1%	,9%	17,0%
	Sık sık	Sayı	223	20	243
		Toplam %	22,3%	2,0%	24,3%
Toplam	Sayı	928	72	1000	
	Toplam %	92,8%	7,2%	100,0%	

Ailelerin çocuklarının spor yapmalarına her zaman olumlu yaklaştıkları görülmüş, cinsiyet arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır.

Tablo 39: Sporcu öğrencilerin ailelerinin spor yapmalarına karşı tutumu ile öğrencilerin kaçınıcı sınıfta okuduklarına ilişkin bulgular

Çapraz Tablo								
			Kaçınıcı sınıfta okuyorsunuz					Toplam
			4	5	6	7	8	
Aileniz spor yapmanızı olumlu olarak destekler mi?	Her zaman	Sayı	30	49	141	219	148	587
		Toplam %	3,0%	4,9%	14,1%	21,9%	14,8%	58,7%
	Ara sıra	Sayı	5	23	32	71	39	170
		Toplam %	,5%	2,3%	3,2%	7,1%	3,9%	17,0%
	Sık sık	Sayı	8	25	72	80	58	243
		Toplam %	,8%	2,5%	7,2%	8,0%	5,8%	24,3%
Toplam	Sayı	43	97	245	370	245	1000	
	Toplam %	4,3%	9,7%	24,5%	37,0%	24,5%	100,0%	

Tablo 40: Aileniz spor yapmanızı olumlu olarak destekler mi ve annenizin öğrenim durumu nedir arasındaki ilişki

Çapraz Tablo								
			Annenizin öğrenim durumu nedir?					Toplam
			İlkokul	Orta Okul	Lise	Üniversite	Yüksek Lisans	
Aileniz spor yapmanızı olumlu olarak destekler mi?	Her zaman	Sayı	7	8	378	186	8	587
		Toplam %	,7%	,8%	37,8%	18,6%	,8%	58,7%
	Ara sıra	Sayı	2	4	107	55	2	170
		Toplam %	,2%	,4%	10,7%	5,5%	,2%	17,0%
	Sık sık	Sayı	0	4	201	37	1	243
		Toplam %	,0%	,4%	20,1%	3,7%	,1%	24,3%
Toplam	Sayı	9	16	686	278	11	1000	
	Toplam %	,9%	1,6%	68,6%	27,8%	1,1%	100,0%	

Annelerin eğitim sevipleri yükseldikçe çocuklarının yapmış olduğu spora karşı tutumları olumlu olması istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur.

Tablo 41: Aileniz spor yapmanızı olumlu olarak destekler mi ve babanızın öğrenim durumu nedir arasındaki ilişki

Çapraz Tablo							
			Babanızın öğrenim durumu nedir?				Toplam
			Orta Okul	Lise	Üniversite	Yüksek Okul	
Aileniz spor yapmanızı olumlu olarak destekler mi?	Her zaman	Sayı	3	171	362	51	587
		Toplam %	,3%	17,1%	36,2%	5,1%	58,7%
	Ara sıra	Sayı	1	52	106	11	170
		Toplam %	,1%	5,2%	10,6%	1,1%	17,0%
	Sık sık	Sayı	1	105	124	13	243
		Toplam %	,1%	10,5%	12,4%	1,3%	24,3%
Total	Sayı	5	328	592	75	1000	
	Toplam %	,5%	32,8%	59,2%	7,5%	100,0%	

Babaların eğitim sevipleri yükseldikçe çocuklarının yapmış olduğu spora karşı tutumları olumlu olması istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur.

Tablo 42: Aileniz spor yapmanızı olumlu olarak destekler mi ve ortalama aylık geliriniz ne kadardır arasındaki ilişki

Çapraz Tablo							
			Ortalama aylık geliriniz ne kadardır?				Toplam
			501 ve 750 TL arası	751 ve 1000 TL arası	1001 ve 1250 TL arası	1250 TL ve daha üstü	
Aileniz spor yapmanızı olumlu olarak destekler mi?	Her zaman	Sayı	1	11	37	538	587
		Toplam %	,1%	1,1%	3,7%	53,8%	58,7%
	Ara sıra	Sayı	1	15	12	142	170
		Toplam %	,1%	1,5%	1,2%	14,2%	17,0%
	Sık sık	Sayı	0	8	19	216	243
		Toplam %	,0%	,8%	1,9%	21,6%	24,3%
Toplam	Sayı	2	34	68	896	1000	
	Toplam %	,2%	3,4%	6,8%	89,6%	100,0%	

Ailelerin ortalama aylık gelirlerinin yükselmesi, çocuklarının yapmış olduğu spora karşı olumlu destek sağladığı istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur.

Tablo 43: Aileniz spor yapmanızı olumlu olarak destekler mi ve voleybol branşına ilk olarak nerede başladınız arasındaki ilişki

Çapraz Tablo						
			Voleybol branşına ilk olarak nerede başladınız?			Toplam
			İlköğretim 1. kademe	İlköğretim 2. kademe	Spor kulübünde	
Aileniz spor yapmanızı olumlu olarak destekler mi?	Her zaman	Sayı	264	117	206	587
		Toplam %	26,4%	11,7%	20,6%	58,7%
	Ara sıra	Sayı	57	25	88	170
		Toplam %	5,7%	2,5%	8,8%	17,0%
	Sık sık	Sayı	88	66	89	243
		Toplam %	8,8%	6,6%	8,9%	24,3%
Toplam	Sayı	409	208	383	1000	
	Toplam %	40,9%	20,8%	38,3%	100,0%	

Ailelerin çocuklarının spor yapmalarını olumlu desteklemesi, onların ilköğretim 1., 2. ve spor kulüplerinde spora başlamalarında önemli bir etken olduğu istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. İki değişken arasında anlamlı benzerlik vardır($p < 0.05$)

Tablo 44: Aileniz spor yapmanızı olumlu olarak destekler mi ve ailenizde sizden başka spor yapan var mı arasındaki ilişki

Çapraz Tablo							
			Ailenizde sizden başka spor yapan var mı?				Toplam
			Anne	Baba	Kardeş	Hiçbiri	
Aileniz spor yapmanızı olumlu olarak destekler mi?	Her zaman	Sayı	30	43	82	432	587
		Toplam %	3,0%	4,3%	8,2%	43,2%	58,7%
	Ara sıra	Sayı	9	8	8	145	170
		Toplam %	,9%	,8%	,8%	14,5%	17,0%
	Sık sık	Sayı	12	13	42	176	243
		Toplam %	1,2%	1,3%	4,2%	17,6%	24,3%
Toplam	Sayı	51	64	132	753	1000	
	Toplam %	5,1%	6,4%	13,2%	75,3%	100,0%	

Aile fertlerinden aktif spor yapmayanların çok olması, öğrencilerin spor yapmalarına olumlu yaklaşmasına engel olmadığı istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur.

Tablo 45: Aileniz spor yapmanızı olumlu olarak destekler mi ve voleybol branşı seçiminizde en çok kimin katkısı olmuştur arasındaki ilişki

Çapraz Tablo							
			Voleybol branşını seçiminizde en çok kimin katkısı olmuştur?				Toplam
			Ailemin	Arkadaşlarımın	Öğretmenlerimin	Ünlü Sporcularım	
Aileniz spor yapmanızı olumlu olarak destekler mi?	Her zaman	Sayı	168	150	181	88	587
		Toplam %	16,8%	15,0%	18,1%	8,8%	58,7%
	Ara sıra	Sayı	49	28	47	46	170
		Toplam %	4,9%	2,8%	4,7%	4,6%	17,0%
	Sık sık	Sayı	74	47	83	39	243
		Toplam %	7,4%	4,7%	8,3%	3,9%	24,3%
Toplam	Sayı	291	225	311	173	1000	
	Toplam %	29,1%	22,5%	31,1%	17,3%	100,0%	

Voleybol sporuna başlamada en çok öğretmenlerin ve ailenin etkili olduğu tespit edilmiş, ailenin bunu olumlu bir şekilde desteklediği istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur İki değişken arasında anlamlı farklılıklar vardır($p<0.05$).

Tablo 46: Aileniz spor yapmanızı olumlu olarak destekler mi ve evinizde spor ile ilgili "gazete, dergi, tv." yayınları takip edilir mi arasındaki ilişki

Çapraz Tablo							
			Evinizde spor ile ilgili "gazete, dergi, TV." yayınları takip edilir mi?				Toplam
			Her zaman	Ara sıra	Sık sık	Hiçbir zaman	
Aileniz spor yapmanızı olumlu olarak destekler mi?	Her zaman	Sayı	148	253	185	1	587
		Toplam%	14,8%	25,3%	18,5%	,1%	58,7%
	Ara sıra	Sayı	86	42	41	1	170
		Toplam %	8,6%	4,2%	4,1%	,1%	17,0%
	Sık sık	Sayı	71	74	98	0	243
		Toplam %	7,1%	7,4%	9,8%	,0%	24,3%
Toplam	Sayı	305	369	324	2	1000	
	Toplam %	30,5%	36,9%	32,4%	,2%	100,0%	

Aile içinde spor ile ilgili yayınların takip edilmesi, çocuklarının yapmış olduğu sporu olumlu bir şekilde desteklediği tespit edilmiştir. İki değişken arasında anlamlı farklılıklar vardır($p < 0.05$).

Tablo 47: Aileniz spor yapmanızı olumlu olarak destekler mi ve aileniz yaptığınız voleybol sporunun derslerinizi olumsuz etkilediğini düşünür mü arasındaki ilişki

Çapraz Tablo					
			Aileniz yaptığınız voleybol sporunun derslerinizi olumsuz etkilediğini düşünür mü?		Toplam
			Ara sıra	Hiçbir zaman	
Aileniz spor yapmanızı olumlu olarak destekler mi?	Her zaman	Sayı	2	585	587
		Toplam %	,2%	58,5%	58,7%
	Ara sıra	Sayı	0	170	170
		Toplam %	,0%	17,0%	17,0%
	Sık sık	Sayı	0	243	243
		Toplam %	,0%	24,3%	24,3%
Toplam	Sayı	2	998	1000	
	Toplam %	,2%	99,8%	100,0%	

Ailelerin çocuklarının yaptığı sporun derslerini olumsuz etkilediğini hiçbir zaman düşünmemesi, onların çocuklarını olumlu olarak desteklediğini göstermektedir. Bu durum istatistiksel olarak da anlamlı bulunmuştur.

Tablo 48: Aileniz voleybol sporunu yapmanızı olumlu olarak destekler mi ve oturduğunuz çevrede spor yapabileceğiniz sahalar hangileridir arasındaki ilişki

Çapraz Tablo						
			Oturduğunuz çevrede spor yapabileceğiniz sahalar hangileridir?			Toplam
			Spor kompleksi	Okul bahçesi	Mahalle araları	
Aileniz voleybol sporunu yapmanızı olumlu olarak destekler mi?	Her zaman	Sayı	417	166	4	587
		Toplam %	41,7%	16,6%	,4%	58,7%
	Ara sıra	Sayı	94	72	4	170
		Toplam %	9,4%	7,2%	,4%	17,0%
	Sık sık	Sayı	175	68	0	243
		Toplam %	17,5%	6,8%	,0%	24,3%
Toplam	Sayı	686	306	8	1000	
	Toplam %	68,6%	30,6%	,8%	100,0%	

Tablo 49: Aileniz voleybol sporu yapmanızı olumlu olarak destekler mi ve bu sahaları hangi sıklıkla kullanıyorsunuz arasındaki ilişki

Çapraz Tablo							
			Bu sahaları hangi sıklıkla kullanıyorsunuz?				Toplam
			Her zaman	Ara sıra	Çoğu zaman	Hiçbir zaman	
Aileniz voleybol sporu yapmanızı olumlu olarak destekler mi?	Her zaman	Sayı	288	71	228	0	587
		Toplam %	28,8%	7,1%	22,8%	,0%	58,7%
	Ara sıra	Sayı	78	23	67	2	170
		Toplam %	7,8%	2,3%	6,7%	,2%	17,0%
	Sık sık	Sayı	151	36	56	0	243
		Toplam %	15,1%	3,6%	5,6%	,0%	24,3%
Toplam	Sayı	517	130	351	2	1000	
	Toplam %	51,7%	13,0%	35,1%	,2%	100,0%	

Spor yapan öğrencilerin, oturduğu çevredeki spor alanlarını her zaman kullanmasında ailelerinin spora karşı tutumlarının olumlu yaklaştığını göstermektedir.

Tablo 50: Aileniz voleybol sporu yapmanızı olumlu olarak destekler mi ve okulunuzda spor etkinlikleri ne derecededir arasındaki ilişki

Çapraz Tablo						
			Okulunuzda spor etkinlikleri ne derecededir?			Toplam
			Orta	Fazla	Çok fazla	
Aileniz spor yapmanızı olumlu olarak destekler mi?	Her zaman	Sayı	58	85	444	587
		Toplam %	5,8%	8,5%	44,4%	58,7%
	Ara sıra	Sayı	11	36	123	170
		Toplam %	1,1%	3,6%	12,3%	17,0%
	Sık sık	Sayı	32	55	156	243
		Toplam %	3,2%	5,5%	15,6%	24,3%
Toplam	Sayı	101	176	723	1000	
	Toplam %	10,1%	17,6%	72,3%	100,0%	

Öğrencilerin okullarındaki spor etkinliklerinin çok fazla olduğu tespit edilmiş, ailelerinde bunlardan dolayı spora olumlu destek verdiği istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur.

Tablo 51: Aileniz voleybol sporu yapmanızı olumlu olarak destekler mi ve okulunuzda voleybol branşınızla ilgili yeterli saha ve malzeme mevcut mudur arasındaki ilişki

Çapraz Tablo							
			Okulunuzda voleybol branşınızla ilgili yeterli saha ve malzeme mevcut mudur?				Toplam
			Az	Orta	Fazla	Çok fazla	
Aileniz spor yapmanızı olumlu olarak destekler mi?	Her zaman	Sayı	5	318	104	160	587
		Toplam %	,5%	31,8%	10,4%	16,0%	58,7%
	Ara sıra	Sayı	0	75	60	35	170
		Toplam %	,0%	7,5%	6,0%	3,5%	17,0%
	Sık sık	Sayı	0	142	57	44	243
		Toplam %	,0%	14,2%	5,7%	4,4%	24,3%
Toplam	Sayı	5	535	221	239	1000	
	Toplam %	,5%	53,5%	22,1%	23,9%	100,0%	

Öğrencilerin okullardaki spor etkinliklerinin, yeterli saha ve malzemelerin mevcudluğu orta derecede olması ailelerin çocuklarının yaptığı spora karşı, olumlu bir şekilde desteklediği istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

Tablo 52: Aileniz voleybol sporu yapmanızı olumlu olarak destekler mi ve okulunuzda spor takımlarının başarısı ve sporcuya verilen önem ne derecededir arasındaki ilişki

Çapraz Tablo							
			Okulunuzda spor takımlarının başarısı ve sporcuya verilen önem ne derecededir?				Toplam
			Az	Orta	Fazla	Çok fazla	
Aileniz spor yapmanızı olumlu olarak destekler mi?	Her zaman	Sayı	2	63	153	369	587
		Toplam %	,2%	6,3%	15,3%	36,9%	58,7%
	Ara sıra	Sayı	4	18	56	92	170
		Toplam %	,4%	1,8%	5,6%	9,2%	17,0%
	Sık sık	Sayı	0	43	108	92	243
		Toplam %	,0%	4,3%	10,8%	9,2%	24,3%
Toplam	Sayı	6	124	317	553	1000	
	Toplam %	,6%	12,4%	31,7%	55,3%	100,0%	

Öğrencilerin okullardaki spor takımlarının başarısı ve sporcuya verilen önem derecesinin çok fazla derecede olması, ailelerin çocuklarının spor yapmalarına olumlu destek vermesinde anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

Tablo 53: Aileniz voleybol sporu yapmanızı olumlu olarak destekler mi ve voleybol branşı ile ilgili herhangi bir kulüpte lisanslı olarak oynuyor musunuz arasındaki ilişki

Çapraz Tablo					
			Voleybol branşı ile ilgili herhangi bir kulüpte lisanslı olarak oynuyor musunuz?		Toplam
			Evet	Hayır	Evet
Aileniz spor yapmanızı olumlu olarak destekler mi?	Her zaman	Sayı	306	281	587
		Toplam %	30,6%	28,1%	58,7%
	Ara sıra	Sayı	92	78	170
		Toplam %	9,2%	7,8%	17,0%
	Sık sık	Sayı	121	122	243
		Toplam %	12,1%	12,2%	24,3%
Toplam	Sayı	519	481	1000	
	Toplam %	51,9%	48,1%	100,0%	

Ailelerin çocuklarına spor yapmalarına olumlu destek vermesi, öğrencilerin voleybol branşı ile ilgili spor kulüplerinde lisanslı olarak oynamasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Tablo 54: Aileniz voleybol sporu yapmanızı olumlu olarak destekler mi ve voleybol sporu ile ilgili gelecekteki hedefiniz nedir arasındaki ilişki

Çapraz Tablo								
			Voleybol Sporuna İlgili Gelecekteki Hedefiniz Nedir?					Toplam
			Milli sporcu olmak	Para kazanmak	Antrenör olmak	Beden eğitimi öğretmeni olmak	Diğer	
Aileniz spor yapmanızı olumlu olarak destekler mi?	Her zaman	Sayı	293	79	94	105	16	587
		Toplam %	29,3%	7,9%	9,4%	10,5%	1,6%	58,7%
	Ara sıra	Sayı	96	13	30	31	0	170
		Toplam %	9,6%	1,3%	3,0%	3,1%	,0%	17,0%
	Sık sık	Sayı	120	31	36	50	6	243
		Toplam %	12,0%	3,1%	3,6%	5,0%	,6%	24,3%
Toplam	Sayı	509	123	160	186	22	1000	
	Toplam %	50,9%	12,3%	16,0%	18,6%	2,2%	100,0%	

Öğrencilerin %29,3 oranıyla voleybol sporu ile ilgili gelecekteki hedeflerinin milli sporcu olmak istemesinde, ailelerin çocuklarının spor yapmalarına olumlu destek verdiği görülmüştür.

Tablo 55: Aileniz voleybol sporu yapmanızı olumlu olarak destekler mi ve ilköğretimden sonra gitmek istediğiniz okul türü nedir arasındaki ilişki

Çapraz Tablo									
			İlköğretimden sonra gitmek istediğiniz okul türü nedir?						Toplam
			Düz lise	Anadolu lisesi	Fen lisesi	Meslek lisesi	Spor lisesi	Diğer	
Aileniz spor yapmanızı olumlu olarak destekler mi?	Her zaman	Sayı	47	121	40	0	307	72	587
		Toplam %	4,7%	12,1%	4,0%	,0%	30,7%	7,2%	58,7%
	Ara sıra	Sayı	6	19	13	8	116	8	170
		Toplam %	,6%	1,9%	1,3%	,8%	11,6%	,8%	17,0%
	Sık sık	Sayı	5	75	3	1	130	29	243
		Toplam %	,5%	7,5%	,3%	,1%	13,0%	2,9%	24,3%
Toplam	Sayı	58	215	56	9	553	109	1000	
	Toplam %	5,8%	21,5%	5,6%	,9%	55,3%	10,9%	100,0%	

Öğrencilerin ilköğretimden sonra gitmek istediği okulun yapmış olduğu sporun etkisiyle spor liselerini istemesi, ailelerin spora karşı olumlu destek vermesi arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur($p<0.05$).

Tablo 56: Voleybol branşına yönelmenizde aile bireylerinin dışında en çok kimin etkisi olmuştur ilişkisi

Çapraz Tablo					
			Cinsiyetiniz		Toplam
			Kız	Erkek	
Voleybol branşına yönelmenizde aile bireylerinin dışında en çok kimin etkisi olmuştur?	Beden Eğitimi Öğretmeni	Sayı	313	29	342
		Toplam %	31,3%	2,9%	34,2%
	Arkadaşım	Sayı	309	9	318
		Toplam %	30,9%	,9%	31,8%
	Komşum	Sayı	223	27	250
		Toplam %	22,3%	2,7%	25,0%
	Yakın akrabam "amca, dayı, hala"	Sayı	83	7	90
		Toplam %	8,3%	,7%	9,0%
	Toplam	Sayı	928	72	1000
		Toplam %	92,8%	7,2%	100,0%

Sporcu öğrencilerin voleybol branşına yönelmesinde aile bireyleri dışında, öğretmenlerden en çok etkilenen %29 erkek öğrencilere göre, %313 kız öğrencilerdir. İki değişken arasında anlamlı farklılıklar vardır($p<0.05$).

Tablo 57: Voleybol branşına yönelmenizde aile bireylerinin dışında en çok kimin etkisi olmuştur ve kaçınıcı sınıfta okuyorsunuz arasındaki ilişki

Çapraz Tablo								
			Kaçınıcı sınıfta okuyorsunuz					Toplam
			4	5	6	7	8	
Voleybol branşına yönelmenizde aile bireylerinin dışında en çok kimin etkisi olmuştur?	Beden Eğitimi Öğretmeni	Sayı	14	29	84	147	68	342
		Toplam %	1,4%	2,9%	8,4%	14,7%	6,8%	34,2%
	Arkadaşım	Sayı	6	31	73	115	93	318
		Toplam %	,6%	3,1%	7,3%	11,5%	9,3%	31,8%
	Komşum	Sayı	22	22	69	79	58	250
		Toplam %	2,2%	2,2%	6,9%	7,9%	5,8%	25,0%
	Yakın akrabam "amca, dayı, hala"	Sayı	1	15	19	29	26	90
		Toplam %	,1%	1,5%	1,9%	2,9%	2,6%	9,0%
	Toplam	Sayı	43	97	245	370	245	1000
		Toplam %	4,3%	9,7%	24,5%	37,0%	24,5%	100,0%

Öğrencilerin voleybol branşına yönelmelerinde aile bireylerinin dışında en çok %34,2 ile beden eğitimi öğretmeni, %31,8 ile arkadaşların ve %25,0 ile komşu faktörünün etkili olduğu görülmüştür. Öğrencilerin yaşlarının büyümesiyle beden eğitimi öğretmenlerinden daha çok etkilendiği tespit edilmiş, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur. ($p<0.05$)

Toplam 58: Voleybol branşına yönelmenizde aile bireylerinin dışında en çok kimin etkisi olmuştur ve voleybol branşına ilk olarak nerede başladınız arasındaki ilişki

Çapraz Tablo						
			Voleybol branşına ilk olarak nerede başladınız?			Toplam
			İlköğretim 1. kademe	İlköğretim 2. kademe	Spor kulübünde	
Voleybol branşına yönelmenizde aile bireylerinin dışında en çok kimin etkisi olmuştur?	Beden Eğitimi Öğretmeni	Sayı	140	70	132	342
		Toplam %	14,0%	7,0%	13,2%	34,2%
	Arkadaşım	Sayı	131	49	138	318
		Toplam %	13,1%	4,9%	13,8%	31,8%
	Komşum	Sayı	109	46	95	250
		Toplam %	10,9%	4,6%	9,5%	25,0%
	Yakın akrabam "amca, dayı, hala"	Sayı	29	43	18	90
		Toplam %	2,9%	4,3%	1,8%	9,0%
	Toplam	Sayı	409	208	383	1000
		Toplam %	40,9%	20,8%	38,3%	100,0%

Aile bireyleri dışında spora yönelmede, öğrencilerin %14,0 ile voleybola ilk olarak ilköğretim 1. kademesinde ve %13,2'sinin spor kulübünde başlamasının, en çok beden eğitimi öğretmenlerinin etkisinin olduğu istatistiki bilgiler ile anlamlı bulunmuştur(p<0.05).

Toplam 59: Voleybol branşına yönelmenizde aile bireylerinin dışında en çok kimin etkisi olmuştur ve voleybol branşını seçiminizde en çok kimin katkısı olmuştur arasındaki ilişki

Çapraz Tablo							
			Voleybol branşını seçiminizde en çok kimin katkısı olmuştur?				Toplam
			Ailemi n	Arkadaşlarımı n	Öğretmenlerimi n	Ünlü Sporcuları n	
Voleybol branşına yönelmenizde aile bireylerinin dışında en çok kimin etkisi olmuştur?	Beden Eğitimi Öğretmeni	Sayı	123	38	134	47	342
		Toplam %	12,3%	3,8%	13,4%	4,7%	34,2%
	Arkadaşım	Sayı	106	125	30	57	318
		Toplam %	10,6%	12,5%	3,0%	5,7%	31,8%
	Komşum	Sayı	59	44	107	40	250
		Toplam %	5,9%	4,4%	10,7%	4,0%	25,0%
	Yakın akrabam "amca, dayı, hala"	Sayı	3	18	40	29	90
		Toplam %	,3%	1,8%	4,0%	2,9%	9,0%
	Toplam	Sayı	291	225	311	173	1000
		Toplam %	29,1%	22,5%	31,1%	17,3%	100,0%

Aile bireylerinin dışında voleybol branşına yönelmede, voleybol branşı seçiminde %13,4 ile beden eğitimi öğretmenin katkısı olduğu görülmüştür($p<0.05$).

Tablo 60: Voleybol branşına yönelmenizde aile bireylerinin dışında en çok kimin etkisi olmuştur ve okulunuzda spor etkinlikleri ne derecededir arasındaki ilişki

Çapraz Tablo						
			Okulunuzda spor etkinlikleri ne derecededir?			Toplam
			Orta	Fazla	Çok fazla	
Voleybol branşına yönelmenizde aile bireylerinin dışında en çok kimin etkisi olmuştur?	Beden Eğitimi Öğretmeni	Sayı	11	47	284	342
		Toplam %	1,1%	4,7%	28,4%	34,2%
	Arkadaşım	Sayı	30	35	253	318
		Toplam %	3,0%	3,5%	25,3%	31,8%
	Komşum	Sayı	60	71	119	250
		Toplam %	6,0%	7,1%	11,9%	25,0%
	Yakın akrabam "amca, dayı, hala"	Sayı	0	23	67	90
		Toplam %	,0%	2,3%	6,7%	9,0%
	Toplam	Sayı	101	176	723	1000
		Toplam %	10,1%	17,6%	72,3%	100,0%

Sporcu öğrencilerin okullarında sportif etkinliklerinin çok fazla olması, aile bireylerinin dışında beden eğitimi öğretmenlerinin etkili olması arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur($p<0.05$).

Tablo 61: Voleybol branşına yönelmenizde aile bireylerinin dışında en çok kimin etkisi olmuştur ve okulunuzda voleybol branşınızla ilgili yeterli saha ve malzeme mevcut mudur arasındaki ilişki

Çapraz Tablo							
			Okulunuzda voleybol branşınızla ilgili yeterli saha ve malzeme mevcut mudur?				Toplam
			Az	Orta	Fazla	Çok fazla	
Voleybol branşına yönelmenizde aile bireylerinin dışında en çok kimin etkisi olmuştur?	Beden Eğitimi Öğretmeni	Sayı	2	217	55	68	342
		Toplam %	,2%	21,7%	5,5%	6,8%	34,2%
	Arkadaşım	Sayı	1	174	53	90	318
		Toplam %	,1%	17,4%	5,3%	9,0%	31,8%
	Komşum	Sayı	1	126	76	47	250
		Toplam %	,1%	12,6%	7,6%	4,7%	25,0%
	Yakın akrabam "amca, dayı, hala"	Sayı	1	18	37	34	90
		Toplam %	,1%	1,8%	3,7%	3,4%	9,0%
	Toplam	Sayı	5	535	221	239	1000
		Toplam %	,5%	53,5%	22,1%	23,9%	100,0%

Sporcu öğrencilerin okullarında voleybol branşı ile ilgili yeterli saha ve malzeme mevcutluğunun orta derecede olması, aile bireylerinin dışında beden eğitimi öğretmenlerinin etkili olması arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur($p < 0.05$). Okullardaki voleybol sahalarının olması, beden eğitimi öğretmenlerinin voleybol branşı ile ilgili çalışmalar yapması öğrencileri olumlu yönde etkilediği görülmektedir.

Tablo 62: Voleybol branşına yönelmenizde aile bireylerinin dışında en çok kimin etkisi olmuştur ve okulunuzda spor takımlarının başarısı ve sporcuya verilen önem ne derecededir arasındaki ilişki

Çapraz Tablo							
			Okulunuzda spor takımlarının başarısı ve sporcuya verilen önem ne derecededir?				Toplam
			Az	Orta	Fazla	Çok fazla	
Voleybol branşına yönelmenizde aile bireylerinin dışında en çok kimin etkisi olmuştur?	Beden Eğitimi Öğretmeni	Sayı	6	21	97	218	342
		Toplam %	,6%	2,1%	9,7%	21,8%	34,2%
	Arkadaşım	Sayı	0	54	71	193	318
		Toplam %	,0%	5,4%	7,1%	19,3%	31,8%
	Komşum	Sayı	0	49	118	83	250
		Toplam %	,0%	4,9%	11,8%	8,3%	25,0%
	Yakın akrabam "amca, dayı, hala"	Sayı	0	0	31	59	90
		Toplam %	,0%	,0%	3,1%	5,9%	9,0%
	Toplam	Sayı	6	124	317	553	1000
		Toplam %	,6%	12,4%	31,7%	55,3%	100,0%

Öğrencilerin okullarında spor takımlarının başarısı ve sporcuya verilen önem derecesinin çok fazla olması, voleybol branşına yönelmelerinde aile bireyleri dışında en çok beden eğitimi öğretmenininki olması arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. İki değişken arasında anlamlı farklılıklar vardır($p<0.05$).

Tablo 63: Voleybol branşına yönelmenizde aile bireylerinin dışında en çok kimin etkisi olmuştur ve voleybol branşı ile ilgili herhangi bir kulüpte lisanslı olarak oynuyor musunuz arasındaki ilişki

Çapraz Tablo					
			Voleybol branşı ile ilgili herhangi bir kulüpte lisanslı olarak oynuyor musunuz?		Toplam
			Evet	Hayır	
Voleybol branşına yönelmenizde aile bireylerinin dışında en çok kimin etkisi olmuştur?	Beden Eğitimi Öğretmeni	Sayı	158	184	342
		Toplam %	15,8%	18,4%	34,2%
	Arkadaşım	Sayı	195	123	318
		Toplam %	19,5%	12,3%	31,8%
	Komşum	Sayı	138	112	250
		Toplam %	13,8%	11,2%	25,0%
	Yakın akrabam "amca, dayı, hala"	Sayı	28	62	90
		Toplam %	2,8%	6,2%	9,0%
	Toplam	Sayı	519	481	1000
		Toplam %	51,9%	48,1%	100,0%

Sporcu öğrencilerin spor kulüplerinde lisanslı olarak oynaması ile spora yönelmede aile bireylerinin dışında beden eğitimi öğretmenin etkisi olduğu görülmüştür ($p<0.05$).

Tablo 64: Voleybol branşına yönelmenizde aile bireylerinin dışında en çok kimin etkisi olmuştur ve voleybol sporu ile ilgili gelecekteki hedefiniz nedir arasındaki ilişki

Çapraz Tablo								
			Voleybol Sporuna İlgili Gelecekteki Hedefiniz Nedir?					Toplam
			Milli sporcu olmak	Para kazanmak	Antrenör olmak	Beden eğitimi öğretmeni olmak	Diğer	
Voleybol branşına yönelmenizde aile bireylerinin dışında en çok kimin etkisi olmuştur?	Beden Eğitimi Öğretmeni	Sayı	176	50	53	50	13	342
		Toplam %	17,6%	5,0%	5,3%	5,0%	1,3%	34,2%
	Arkadaşım	Sayı	190	25	59	42	2	318
		Toplam %	19,0%	2,5%	5,9%	4,2%	,2%	31,8%
	Komşum	Sayı	132	39	17	61	1	250
		Toplam %	13,2%	3,9%	1,7%	6,1%	,1%	25,0%
	Yakın akrabam "amca, dayı, hala"	Sayı	11	9	31	33	6	90
		Toplam %	1,1%	,9%	3,1%	3,3%	,6%	9,0%
	Toplam	Sayı	509	123	160	186	22	1000
		Toplam %	50,9%	12,3%	16,0%	18,6%	2,2%	100,0%

Öğrencilerin voleybol branşı ile ilgili gelecekteki hedeflerinde milli sporcu olmayı istemelerinin, aile bireylerinin dışında spora yönelmelerinde beden eğitimi öğretmenlerinin etkisi arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür ($p < 0.05$).

Tablo 65: Voleybol branşına yönelenizde aile bireylerinin dışında en çok kimin etkisi olmuştur ve ilköğretimden sonra gitmek istediğiniz okul türü nedir arasındaki ilişki

Çapraz Tablo									
			İlköğretimden sonra gitmek istediğiniz okul türü nedir?						Toplam
			Düz lise	Anadolu lisesi	Fen lisesi	Meslek lisesi	Spor lisesi	Diğer	
Voleybol branşına yönelenizde aile bireylerinin dışında en çok kimin etkisi olmuştur?	Beden Eğitimi Öğretmeni	Sayı	10	81	30	2	193	26	342
		Toplam %	1,0%	8,1%	3,0%	,2%	19,3%	2,6%	34,2%
	Arkadaşım	Sayı	31	63	8	3	176	37	318
		Toplam %	3,1%	6,3%	,8%	,3%	17,6%	3,7%	31,8%
	Komşum	Sayı	11	48	12	0	140	39	250
		Toplam %	1,1%	4,8%	1,2%	,0%	14,0%	3,9%	25,0%
	Yakın akrabam "amca, dayı, hala"	Sayı	6	23	6	4	44	7	90
		Toplam %	,6%	2,3%	,6%	,4%	4,4%	,7%	9,0%
	Toplam	Sayı	58	215	56	9	553	109	1000
		Toplam %	5,8%	21,5%	5,6%	,9%	55,3%	10,9%	100,0%

Spora yönelmede aile bireyleri dışında beden eğitimi öğretmenin etkili olması, sporcu öğrencilerin ilköğretimden sonra spor liselerine gitmek istemeleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur($p < 0.05$).

BÖLÜM V

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu çalışmada ilköğretim okullarında okuyan ve voleybol sporcusu olmayı seçen öğrencilerin, bu seçimlerindeki nedenler ve okul, aile, toplum faktörlerinin etkisi arasındaki farklar karşılaştırılmıştır.

Sporcu öğrencilerin voleybol branşı seçiminde okulun etkisi(%31,1) olduğu görülmektedir. Bunu aile ve toplum takip etmektedir (%29,1 ailenin %17,3 ünlü sporcular ve %22,5 arkadaşlarım,). Birinci hipotezi destekleyici olarak öğrencilerin voleybol branşına yönelmelerinde en çok öğretmenlerin, yani okulun etkisi olmuştur. Yine öğrencilerin okullarındaki voleybol etkinliklerinin yüksek (%72,3) olmasının etkilediği görülmektedir.

Sporcu öğrencilerin ailelerinin spor yapmalarını olumlu destekleme seviyesinin yüksek olması (%83), ailelerinin, çocuklarının derslerini spor yapmalarının etkilemediğini düşünme oranı (%98,8) yüksek, öğrencilerin bu spora yönelmelerinde ailelerin etkisinin yüksek olduğunu göstermektedir. Bu durum istatistiksel olarak da anlamlı bulunmuştur($p<0.05$).

Sporcu öğrencilerin voleybol branşına yönelmelerinde aile bireylerinin dışında kalan komşuları (%25) ve arkadaşlarında (%31,8) etkilerinin yüksek olması, yine öğrencilerin evlerinde spor ile ilgili “gazete, dergi, T.V.” yayınlarının yüksek olması (%62,9), oturdukları çevrede spor yapabilecekleri saha oranının yüksek olması (%68,6 spor kompleksi, %30,6 okul bahçesi) ve bu sahaların kullanma sıklıkları yüksek olması (%85,8), toplumun onların spora yönlendirilmelerinin etkisinin yüksek olduğunu göstermektedir. Öğrencilerin yaşlarının büyümesiyle beden eğitimi öğretmenlerinden daha çok etkilendiği tespit edilmiş, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p<0.05$). Beden eğitimi öğretmenin etkisi sınıf

farklılıklarında görülmektedir (en yüksek oranla %14,7 – 7. sınıf, en düşük oranla %14 - 4. sınıf).

Çalışmamızda araştırdığımız konulardan çocuğun, ailelerin eğitim, meslek ve ortalama aylık gelir durumları sosyo-ekonomik faktörlerle çocuğun sporla uğraşmasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Ailelerin eğitim seviyeleri yükseldikçe spora karşı yönlendirmenin etkisinin arttığı görülmektedir. Pepe ve arkadaşlarının (2005) 7-15 yaş grubunda yaptıkları çalışmada sosyo-ekonomik durumun ailenin spora yönlendirmesi arasındaki ilişkiyi incelemişler, sonucunda ailenin eğitim seviyesi yükseldikçe çocukların spor yapma oranının da arttığı ortaya çıkmıştır. Eskiden ailelerin öğrenim düzeyi spora başlamada ve birçok faktöre etki ederken artık aileler öğrenim düzeyleri düşükte olsa kendilerini geliştirerek birçok sosyal aktivitede çocuklarına izin vermekle birlikte katılmaları konusunda teşvik etmektedirler.

Ailelerin çocuğunu spora teşvik etmesi ortalama aylık gelir düzeyi 1250TL altı gelir grubunda (%10,4), 1250TL ve daha üstü gelir gruplarında isedaha yüksektir (%89,6). Bu durumda, ailelerin gelir düzeyi yükseldikçe spora teşviki de artmaktadır. Bu farklılık istatistiki olarak anlamlıdır.

Sporcu öğrencilerin ailelerinde spor yapan bireylerin oranı düşük olmakta (%25,2), ailelerinde spor yapan birilerinin olmaması oranı yüksek olmakta (%75,3), buna rağmen ailelerinden daha fazla spor yapmalarına teşvik görmektedirler. Bu durum ailelerin kendilerinde hissettikleri eksikliği çocuklarının hissetmemelerinde kaynaklandığı olarak yorumlanabilir.

Yapılan araştırmada devlet okullarında okuyan öğrencilerle, özel okullarda okuyan öğrencilerin voleybol branşına ilk olarak nerede başladığı sorusunun cevaplarında anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

Öğrencilerin okullarındaki spor etkinliklerinin çok fazla olması (%72,3), ailelerinde bunlardan dolayı spora olumlu destek verdiği istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur.

Araştırmada elde edilen sonuçlara göre, okul türü ile oturlan çevrede bulunan spor yapabilecekleri sahalarda arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Spor alanlarının daha çok kullanıldığı yerler spor kompleksleri olarak görülmektedir. Bu alanların kullanım derecesi %41,7 ile her zaman olarak görülmüştür. Bu sonuçlardan spor tesislerinin spora yönlenmede önemli etkisi olduğu düşünülebilir.

Sporcu ğrencilerin okullardaki voleybol branşına yönelmede etkisinin yüksek olduğu saha ve malzemeler, devlet okullarında orta derecede (%49,2), özel okullarda çok fazla (%12,8) oranı ile anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Göktaş (1994)'ın spora yönlendirmede ailenin etkisi adlı araştırmasında öğrencilerin sportif faaliyetlere katılımlarında karşılaştıkları sorunlar olarak tesis araç ve gereç yetersizliği birinci sırada, okul spor faaliyetlerinin yetersizliği ikinci sırada gelmektedir.

Dalkıran ve arkadaşları (2004) Ankara ili devlet ve özel ilk ve orta ğretim okullarındaki beden eğitimi ğretmenlerinin ders dışı etkinliklerinde kapalı spor alanlarının etkin kullanımı üzerine görüşleri adlı çalışmalarında beden eğitimi etkinliklerinin amaca uygun yapılmasında tesis araç ve gerecin önemli yeri vardır görüşüne beden eğitimi öğretmenleri tamamen (%100) katıldıklarını belirtmişlerdir. Okul türü ile okul tesisleri arasında istatistiksel olarak bir ilişki olduğu ifade edilmiştir.

ÖNERİLER

- Beden eğitimi ve spor öğretmenleri rehber öğretmenlerle iş birliği içinde çalışarak, ailelerin spor ve sportif aktivitelere katılımının yararları konusunda bilinçlendirilmeleri ve gerekirse öğrencilerin bu aktivitelere gönderilmeleri için ikna edilmelidir.
- Kitle iletişim araçları basketbol ve futbol haricinde voleybola da gereken ilgiyi göstermeli, gençlere ve ailelere yönelik bu spor konusunda eğitici programlar yapılmalıdır.
- Sporun akademik başarıyı olumsuz etkilemediği konusunda öğrenci, öğretmen ve aileler bilgilendirilmeli, okul idarelerin sporcu öğrencilerin yarışmaları yüzünden katılamadıkları dersleri telafi etmeleri sağlanmalıdır.
- Özel ve devlet okulu sportif imkanları eşitlenmeli, devlet okulları da özel okullar standardına getirilmelidir.
- Okullar ve aileler başarılı olan öğrencileri ödüllendirmeli, ödülün en önemli motivasyon etkeni olduğu unutulmamalıdır. Maddi yönden imkanı olmayan öğrenciler kurum ve kuruluşlarca veya okul aile birliği tarafından desteklenerek başarıları arttırılmalıdır.
- Aileler çocuğunu spora yönlendirmede sağlıklı yaşam için spor yapma ilkesini benimsemeli, spor nasıl sorusunun cevabını, buna bağlı malzemeyi, sahayı, uzman antrenör ve öğretmenleri bulmalıdır.
- Okullarda mevcut spor imkanları yeterli düzeye çıkarılmalı, spor sahalarının bakım ve onarımı yapılarak, öğrencilerin uygun yerlerde giyinip soyunmaları, sıcak suyla duş alma imkanları oluşturularak sağlıklı ortamlarda spor yapmaları sağlanmalıdır.

KAYNAKÇA

- AÇIKADA, Caner ve Emine ERGEN (1999), *Bilim Ve Spor*, Büro Tek Ofset Matbaacılık, Ankara.
- AKÇA, Ü. (1997), *Aile İçi İletişim ve Eğitime Etkisi*, Milli Eğitim Dergisi, Sayı: 135, Ankara
- ARACI, Hikmet (2004) *Okullarda Beden Eğitimi*, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- ASLANTÜRK, Zeki ve M.Tayfun Amman (1999), *Sosyoloji Kavramlar, Kuramlar, Süreçler*, Kaknüs Yayınları, İstanbul.
- ATALAY, A. (1998), *Spor Sosyolojisi*, Alkım Yayınları, İstanbul.
- ATEŞ, M.(1992), *Demokrasi ve spor eğitimi*, Eğitim bilimleri dergisi, Sayı 1, Buca Eğitim Fakültesi Yayınları, İzmir
- AZİZ, Hakan(2001), *İlköğretim Okulu Öğrencilerinin Başarısında Aile Faktörü*, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
- BENGÜ, Mehmet (1987), *Voleybol*, Adam Yayınları, İstanbul.
- BİNBAŞIOĞLU, Cavit (1990), *Eğitim Psikolojisi*, Kadıoğlu Matbaası, Ankara.
- CANOV ALI, Y. (1999), *Ailenin Görevleri ve Eğitimde Ailenin Misyonu*, Eğitim Yazıları Dergisi, Sayı 1, Ankara.
- DALKIRAN, O., A. Altıntaş, N. Gündüz, H. Sunay, M. Akgül(2004), *Ankara ili devlet ve özel ilk ve orta öğretim okullarındaki beden eğitimi öğretmenlerinin ders dışı etkinliklerinde kapalı spor alanlarının etkin kullanımı üzerine görüşleri*, ■ 0. ICHPER-SD AVRUPAKONGRESİ ve 8. SBD uluslar arası spor bilimleri kongresi kemer Antalya (CD-182 _0394)S.2-4,14

- DİNÇER, M. Hakan (çeviren) (1999), *Koç Rehberi*, Voleybol Antrenörleri Derneği, İstanbul.
- DOGAN, Döndü Günay (2001), *Sporda Başarıyı Etkileyen Sosyal Faktörler Üzerine Bir Araştırma*, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- DOGAN, Tahsin(2003), *Öğretmen ve Eğitim Yöneticilerine Rehber, Öğretimde Planlama Uygulama Değerlendirme ve Eğitim Mevzuatı*, Ankara.
- DÖNMEZER, İbrahim (1992), *Eğitim psikolojisi*, Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, İzmir .
- DPT, (Devlet planlama teşkilatı),(1983), *5. beş yıllık kalkınma planı spor özel ihtisas komisyonu raporu*, Ankara
- ERDEMLİ A. (1991), *Türk-Alman Kültür Diyalogunda Spor Ahlaki ve Spor Felsefesine Yeni Yaklaşımlar*, Meva Matbaacılık ve Yayımcılık, İstanbul.
- ERDEMLİ, Atilla (2002), *Temel Sorunlarıyla Spor Felsefesi*, E Yayınları, İstanbul.
- ERDEN, Münire (2005), *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*, Epsilon Yayıncılık, İstanbul.
- EREN, N.(1998), *Sosyal Tabakalaşma ve Spor İlişkisi*, Basılmamış yüksek lisans tezi Marmara Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden eğitimi ve Spor Anabilim dalı, İstanbul
- ERKAL, M., Ö. Güven, D. Ayan (1998), *Sosyolojik Açıdan Spor*, Der Yayınları, İstanbul.
- FİŞEK, Kurthan (1998), *Dünya 'Da Ve Türkiye 'de Devlet Politikası Ve Toplumsal Yapıyla İlişkileri Açısından Spor Yönetimi*, Bağırhan Yayımcılık, Ankara
- FRÖHNER, Berthold (1999). *Voleybol Oyun Kuramı ve Alıştırmaları*, çeviri.Ali Cengiz, Bağırhan Yayınevi, Ankara.

- GEZGİN M. ve F.: Amman(1993), *Temel Eğitimde Yararlılık Açısından Spor Olgusu*, Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi Ve Spor 2. Sempozyumu, Manisa.
- GÖKTAŞ, Zekeriya (1994), *Farklı Sosyo Ekonomik Yapıdaki Ortaöğretim Kurumlarında Okuyan Öğrencilerin Spora Katılımına Etki Eden Faktörler*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara
- HASIPEK, Seniha (1990), *Ailenin Sosyo-kültürel ve Ekonomik Yapısında Kadının Yeri ve Önemi*, 1. Aile Şurası Bildirileri
- HAZAR, Muhsin (1996), *Beden Eğitimi ve Sporda Oyunla Eğitim*, Tutibay Ltd., Ankara.
- HERGÜNER, Gülten (1991), *Çocuğun Spora Yönelmesinde Ailenin Rolü Ve Önemi*, On Dokuz Mayıs Üniversitesi , Eğitim Fakültesi Dergisi, Ayn Basım, Sayı 6, Samsun
- HERGÜNER, Gülten (1992), *Eğitim - Spor İlişkisi*, On Dokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Aralık, Sayı 7, Samsun
- İMAMOĞLU, O. ve Y. Taşmektepligil (1996), *Türkiye 'de Kültürel Yapının Spora Etkisi Üzerine Düşünceler*, G.Ü. Beden Eğitimi ve Spor Bilimler Dergisi, Ocak, S.46, Ankara.
- İNAL, Ali Niyazi (2003), *Beden Eğitimi ve Spor Bilimi*, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara
- KARAKÜÇÜK, Suat (1997), *Rekreasyon*, Seren Ofset, Ankara.
- KARASÜLEYMANOĞLU, Aydın (1995), *Yeni Boyutlarıyla Spor*, Ozan Dağıtım, Ankara.
- KESKİN, Veli(2006), *Çocuklarını Spora Yönlendiren Anne Ve Babaların Beklentileri*, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü

KILCIGİL, Ertan (1998), *Sosyal Çevre- Spor İlişkileri*, Bağırhan Yayınevi, Ankara

KONGAR, Emre(1993), *Kültür Üzerine*, Remzi Kitabevi, Ankara

KORUCU, G. ve H. Mollaoğulları(2005), *Denizli İlköğretim Okullarındaki Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Karşılaştıkları Güçlükler Ve Okul Yöneticilerinin Beden Eğitimi Derslerinde Karşılaştıkları Sorunlarla İlgili Düşüncelerinin Değerlendirilmesi*, Editör: O. Gültekin, 4.Ulusal Beden Eğitimi Spor Öğretmenliği Sempozyumu, Burfaş Ofset Tesisleri, Bursa

KURTKAN, Amiran (1977), *Eğitim Yoluyla Kalkınmanın Esasları*, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul.

KUTER, Murat ve Füsun ÖZTÜRK (1997), *Antrenör ve Sporcu* Bağırhan Yayınevi, Bursa.

KÜÇÜK, Veysel (1997), *Sporla Yönlendirilmenin Yeri ve Önemi "Futbol Örneği "*. Basılmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

KÜNTAY, E. (1991), *Spor Ahlaki ve Spor Felsefesine Yeni Yaklaşımlar*, Ed; Erdemli A. Çocuk ve Gençlerde Davranış Bozukluğunu Düzeltici Önlem Olarak Spor, Meva Matbaacılık, İstanbul.

LEBLANC, J. ve L. Dickson(2005) Çocuklar Ve Spor Çeviri Derleme: Gazanfer Gülbağırhan Yayınevi Ankara 2005.

MCPHERSON(B: D., J. E. Curtis, J. W. Loy(1986) *The Soczal Significance of Sport*, Human Kinetics Publisher, Champaign.

MEB, (2000), *İlköğretim Kurumları Ve Ortaöğretim Kurumları Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Ders İçi Ve Ders Dışı Çalışmaları Rehberi*, Milli Eğitim Basımevi.

MEB, (1982), *Temel Eğitim Okulları İle Orta Öğretim Kurumlarında Beden Eğitimi Ve*

İzcilik Uygulamaları, Milli Eğitim Basımevi, Ankara.

MENGÜTAY, Sami (2006), *Çocuklarda Hareket Gelişimi ve Spor*, Morpa Kültür Yayınları, İstanbul.

MENGÜTAY, Sami(1993), *Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Spor Ve Hareket Eğitiminin Önemi Ve Ülkemizdeki Durumu*, Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi Ve Spor 2. Sempozyumu, Manisa .

MİRZEOĞLU, Nevzat (2003), *Spor Bilimlerine Giriş*, Bağırğan Yayınevi, Ankara.

MULUK, Emine G. (2004), *Alt Sosyo Ekonomik Düzeyde Ki Ailelerin Aile Yapıları Ve Anne Çocuk İlişkisinin İncelenmesi*, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

MURATLI, Sedat (1997), *Çocuk ve Spor*, Bağırğan Yayınevi, Ankara.

ÖZER, Dilara Sevimay ve Kamil Özer (2004), *Çocuklarda Motor Gelişim*, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.

ÖZER, Kamil (1990), *Yetenek Seçiminde Yapısal Faktörler*, Spor Bilimleri 1. Ulusal Sempozyumu, Ankara.

ÖZGÜVEN, İbrahim Ethem (2001), *Çağdaş Eğitimde Psikolojik Danışma ve Rehberlik*, Pdrem Yayınları, Ankara.

ÖZMEN, Öner(1999),*Çağdaş Sporda Eğitim Üçgeni*, Bağırğan Yayım Evi, Ankara.

ÖZTÜRK, Füsun (1998), *Toplumsal Boyutlarıyla Spor*, Bağırğan Yayınevi, Ankara

PEPE, Hamdi, N. İNAL, B. ÇUMRAGİL (2000), *7-15 Yaş Grubunda Spor Yapan Bay ve Bayanların Sosyo-Ekonomik Seviyelerinin Araştırılması*; 4. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu, Bursa.

SALK, Lee (1998), *Çocuğun Duygusal Sorunlar*, Remzi Kitapevi, İstanbul.

SAYIN, Önal (1~90), *Aile Sosyolojisi, Ailenin Toplumdaki Yeri*, Ege Üniversitesi Yayınları, No:57, İzmir.

SENEMOĞLU, Nuray (1997), *Gelişim- Öğrenme Ve Öğretim*, Spor Matbaacılık, Ankara

SEVİM, Yaşar (1997), *Antrenman Bilgisi*, Tutibay Ltd, Ankara)

<http://www.sporbilim.com/index.php?s=icerik&katid=83&id=145> 11.02.2007.

TAŞMEKTEPLİGİL, Yalçın (1995), *Sporun Yaygınlaştırılmasında Semt Sahalarının Etkileri*, Basılmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

VARIŞ, Fatma (1994) *Eğitimde program geliştirme*, Alkım kitapçılık yayıncılık, Ankara

VARIŞ, Fatma (1998), *Eğitimde program geliştirme*, Alkım yayım, İstanbul.

YALÇINKA Y.A, M. (1993), *Okul Öncesi Dönemde Hareket ve Spor Eğitimin Önemi, Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor 11 Ulusal Sempozyumu*, Manisa.

YAVUZER, Haluk ,(2004), *Çocuğu Tanımak Ve Anlamak*, Remzi Kitapevi,

YETİM, Azmi (2005), *Sosyoloji ve Spor*, Morpa Kültür Yayınları, İstanbul.

YILDIRAN İ, S. Karaküçük. A. İmamoğlu ve G. Ekinci (1993), *Beden Eğitimi Ve Spor Öğrenimi Veren Yüksek Öğrenim Kurumlarının Öğretim Programlarının Toplumsal Beklentilere Uygunluk Düzeyleri Bakımından Analizleri Eğitim Dergisi.S.56*

YOLCU, İ.(2000), *Eğitim Bütünlüğü İçinde Beden Eğitimi ve Sporun Yeri ve Önemi, Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu, 19-21 Aralık 1999*, İzmir Milli Eğitim Basımevi, Ankara.

EKLER

EK 1: MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞINDAN ALINAN İZİN BELGESİ

EK 2: ANKET FORMU

EK 1: MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞINDAN ALINAN İZİN BELGESİ

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : B.08.4.MEM.4.34.00.18.580/ 4101
Konu: **Anket.**
(Seher ASLAN ESEN)
T.C. 41629650160

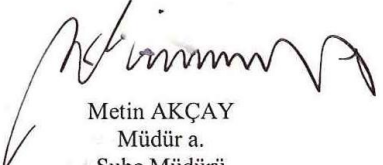
12.. Ocak 2010

MARMARA ÜNİVERSİTESİ Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne

- İlgi: a) 15/12/2009 tarih ve 5558 sayılı yazınız.
b) Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı'nın Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma ve Araştırma Desteğine Yönelik izin ve Uygulama Yönergesi.
c) Valilik Makamının 11/01/2010 tarih ve 3373 sayılı Oluru.

Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Spor Eğitimi Yüksek Lisans öğrencisi **Seher ASLAN ESEN'in**, İlimizde ekte isimleri belirtilen okullarda uygulanmak üzere "**İlköğretim Okullarında Okuyan ve Voleybol Sporcusu Olmayı Seçen Öğrencilerin Bu Seçimlerindeki Nedenler ve Okul, Aile, Toplum Faktörlerinin Etkisi**" konulu anket çalışmasını yapma isteği ilgi (c) Valilik Oluru ile uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi, gereğinin ilgi (c) Valilik Oluru doğrultusunda, gerekli duyurunun anketçi tarafından yapılmasını, işlem bittikten sonra 2(iki) hafta içinde sonuçtan Müdürlüğümüz Kültür Bölümüne rapor halinde bilgi verilmesini arz ederim.

Metin AKÇAY
Müdür a.
Şube Müdürü

EKLER :
Ek-1. İLGI (c) Valilik Oluru.
2. Anket soruları.

EĞİTİM
%100
DESTEK
4440632

NOT : Verilecek cevapta tarih, kayıt numarası, dosya numarası yazılması rica olunur.
Adres : İstanbul Millî Eğitim Müdürlüğü A.Blok Ankara cad. No:2 Cağaloğlu 2125261382
E-Mail : kultur34@meb.gov.tr **Web :** <http://istanbul.meb.gov.tr/bolumler/kultur>

EK 2: ANKET FORMU

Sevgili öğrenciler, bu çalışma ile İLKÖĞRETİM OKULLARINDA OKUYAN VE VOLEYBOL SPORCUSU OLMAYI SEÇEN ÖĞRENCİLERİN BU SEÇİMLERİNDEKİ NEDENLER VE OKUL, AİLE, TOPLUM FAKTÖRLERİNİN ETKİSİ araştırılmaktadır. Ankete verilen cevaplar gizli tutulacak okulunuza veya ailenize verilmeyecektir. Araştırma sonucunun güvenilir olabilmesi için cevaplarınızda dürüst olmaya özen gösteriniz. Şimdiden araştırmaya yapacağınız katkıdan dolayı teşekkür ederim.

Seher ASLAN ESEN

Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Spor Eğitimi

Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi

1. Cinsiyetiniz

Kız Erkek

2. Okulunuzun Türü

Devlet Okulu Özel Okul

Kaçıncı Sınıfta Okuyorsunuz?

.....

3. Annenizin öğrenim durumu nedir?

İlkokul Orta Okul Lise Üniversite Yüksek Okul Okuryazar değil

4. Babanızın öğrenim durumu nedir?

İlkokul Orta Okul Lise Üniversite Yüksek Okul Okuryazar değil

5. Ortalama aylık geliriniz ne kadardır?

500 YTL altı 501 ve 750 YTL arası 751 ve 1000 YTL arası
 1001 ve 1250 YTL arası 1250 YTL ve daha üstü

6. Babanızın mesleği nedir?

İşçi Memur Serbest Meslek Emekli Diğer

7. Annenizin mesleği nedir?

İşçi Memur Ev Hanımı Serbest M. Emekli Diğer

8. Voleybol branşına ilk olarak nerede başladınız?

İlköğretim 1. Kademe İlköğretim 2. Kademe Spor Kulübünde

9. Ailenizde sizden başka spor yapan var mı?

Anne Baba Kardeş Hiçbiri

10. Voleybol branşı seçiminizde kimlerin katkısı olmuştur?

Ailemin Arkadaşlarımın Öğretmenlerimin Ünlü sporcuların

11. Voleybol branşına yönelmenizde aile bireylerinin dışında en çok kimin etkisi oldu?

Beden eğitimi Öğretmeni Arkadaşım
 Komşum Yakın akrabam “amca, dayı, hala”

12. Aileniz spor yapmanızı olumlu olarak destekler mi?

Her zaman Ara sıra Sık sık Hiçbir zaman

13. Evinizde spor ile ilgili “gazete, dergi, TV.” Yayınları takip edilir mi?

Her zaman Ara sıra Sık sık Hiçbir zaman

14. Aileniz yaptığınız sporun derslerinizi olumsuz etkilediğini düşünür mü?

Her zaman Ara sıra Sık sık Hiçbir zaman

15. Oturduğunuz çevrede spor yapabileceğiniz sahalara hangileridir?

Spor kompleksi Okul bahçesi Mahalle araları Hiçbiri

16. Bu sahaları hangi sıklıkla kullanıyorsunuz?

Her zaman Ara sıra Çoğu zaman Hiçbir zaman

17. Okulunuzda spor etkinlikleri ne derecededir?

Çok az Az Orta Fazla Çok fazla

18. Okulunuzda voleybol branşınızla ilgili yeterli saha ve malzeme mevcut mudur?

Çok az Az Orta Fazla Çok fazla

19. Okulunuzda spor takımlarının başarısı ve sporcuya verilen önem ne derecededir?

Çok az Az Orta Fazla Çok fazla

20. Voleybol branşı ile ilgili herhangi bir kulüpte lisanslı olarak oynuyor musunuz?

Evet Hayır

22. Voleybol Sporunu ile ilgili gelecekte ki hedefiniz nedir?

- Milli sporcu olmak Para kazanmak Antrenör olmak
 Beden eğitimi öğretmeni olmak Diğer

23. İlköğretimden sonra gitmek istediğiniz okul türü nedir?

- Düz lise Anadolu lisesi Fen lisesi
 Meslek lisesi Spor lisesi Diğer.....

ÖZGEÇMİŞ

Adı-Soyadı : Seher ASLAN ESEN
Doğum Tarihi : 10.10.1978
Doğum Yeri : İstanbul
Medeni Durum : Evliyim, 1,5 yaşında Doğa adında bir kız çocuğum var.
Yabancı Dil : İngilizce

Eğitim Durumu:

- 1992 – 1995 Zeytinburnu 100. Yıl Ticaret Meslek Lisesi, Bankacılık Bölümü
- 1998-2002 Marmara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu Antrenörlük Bölümü
- 2003- Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Ana Bilim Dalı, Spor Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı

İş Bilgileri:

- 1998 – 2000 İstanbul Üniversitesi Spor Birliği Kulübü Altyapı Voleybol Antrenörlüğü
- 2000 - Eczacıbaşı Spor Kulübü Spor Okulu Antrenörlüğü
- 2003- Dostlukspor Kulübü Voleybol Sorumlusu, Antrenörü
- 2004 – 2006 Vali Cahit Bayar İ.Ö.O. Ücretli Beden Eğitimi Öğretmenliği – İstanbul
- 2006 – 2008 Osmangazi İ.Ö.O. Ücretli Beden Eğitimi Öğretmenliği – İstanbul
- 2009 - Gaziosmanpaşa Anadolu Lisesi Ücretli Beden Eğitimi Öğretmenliği - İstanbul